

LUNDS UNIVERSITETS CAMPUSPLAN

INNEHÅLL

KAPITEL 1: PROJEKT CAMPUS LUND

Visionen för universitetets verksamhet	6
Campusplanen som tolkningsverktyg	10
Visionen för universitetets miljö	11
Campusplanens tillkomst och syfte.....	14
Ordlista	15

KAPITEL 2: UNIVERSITETET OCH STADEN

Universitetsområdets framväxt.....	18
Stadens utvecklingsbehov.....	24
Universitetets utvecklingsbehov	27

KAPITEL 3: CAMPUSPLANEN

Campusplanen som utvecklingsredskap	34
Campusplanens sex strategier.....	36
Markanvändningsplan	38
Illustrationsplan	40
Campus fyra delområden.....	42
Centrala universitetsområdet.....	44
Sölvegatan	52
Universitetsplatån	60
Norra universitetsområdet	66

KAPITEL 4: CAMPUS SOM HÅLLBAR MILJÖ

Hållbar bebyggelse	78
Livet på campus	82
Arbetsmiljö.....	83
Studiemiljö.....	85
Livet i universitetsstaden	88
Boende	89
Rekreation och motion	90
Kultur	92

Snabbval & Sammanfattning

KAPITEL 5: CAMPUSPLANEN I KORTHET

Visionen av Campus Lund	96
Campusplanen som styrinstrument.....	97
Principer för planeringen	98
Projektplanen – ett levande dokument.....	100
Projektplan	104

REDAKTION: ÅSA BERGENUDD (LU), INGRID GUSTAVSSON (AH).

STYRGRUPP: ORDF. SVEN STRÖMQVIST (LU), MARIANNE GRANFELT (LU), BENGT KEYSER (AH), UNNI SOLBE (AH), ÅSA BERGENUDD (LU), INGRID GUSTAVSSON (AH).

SAMVERKAN: CAMPUSPLANEN HAR UTVECKLATS I SAMVERKAN MED REPRESENTANTER FÖR BL A LUNDS UNIVERSITET, LUNDS UNIVERSITETS STUDENTKÅR, LUNDS KOMMUN, REGION SKÅNE, STATENS FASTIGHETSVERK OCH ÖVRIGA FASTIGHETSÄGARE SAMT STATENS LANTBRUKSUNIVERSITET.

UNDERLAG: LUNDS UNIVERSITET. AKADEMISKA HUS. WHITE ARKITEKTER. JUUL/FROST ARKITEKTER. SYDVÄST ARKITEKTUR OCH LANDSKAP AB.

TEXTBEARBETNING: BIANCA HEYMOWSKA.

PLANER: SYDVÄST ARKITEKTUR OCH LANDSKAP AB.

FOTO/BILD: LU BILDBANK NÄR ANNAT EJ ANGES.

GRAFIK & LAYOUT: ROBIN POULSEN, MEDIA-TRYCK LUND.

TRYCK: MEDIA-TRYCK 2012 ©

KAPITEL 1 PROJEKT CAMPUS LUND

Lunds universitet grundades år 1666 med säte mitt i staden. Genom seklen har nya byggnader och områden lagts till och verksamheten förskjutits mot främst nordost. Nu står universitetet inför ännu en stor utbyggnad. Under den närmaste tjuogoårsperioden kommer universitetet att utveckla två forskningsanläggningar för internationell spetsforskning. Expansionen påverkar inte bara universitetet utan också staden och regionen. Tillsammans ska universitet och stad kunna erbjuda attraktiva miljöer för såväl utbildning, forskning och innovation som för boende, studentliv och stadsliv. För detta behövs en framsynt planering av verksamheter, infrastruktur och service.

Lunds universitets Campusplan 2012-2025 är ett svar på detta planeringsbehov.

Lunds tättaste stadsmiljö är också stadens studentkvarter.

PROJEKT CAMPUS LUND

Enligt en ny undersökning är det gemensamma för framgångsrika universitetsmiljöer deras stadsmässighet – eller strävan efter ökad stadsmässighet (*Colab City* 2011). I Lund har vi vetat det länge. Här fungerar universitet och stad i självklar symbios. Staden är otänkbar utan universitetets praktfulla byggnader och myller av ca 45 000 studenter och universitetet är otänkbart utan stadens mäktiga domkyrka och intima gatuliv. Utan tvivel är läget i medeltidsstaden Lund en av Lunds universitets främsta tillgångar. Det är ett förpliktande arv. Tidigare generationer har skapat vackra och stämningsfulla miljöer färdiga för oss att njuta av och bruka. De miljöerna behöver bevaras, förvaltas och med varsam hand utvecklas för framtiden parallellt med att nya byggs upp. De befintliga miljöerna är också ett inspirerande arv. Genom att studera var och hur interaktionen mellan universitet och stad fungerar som bäst kan kunskap vinnas för framtida utformning av universitetsområdet.

VISIONEN FÖR UNIVERSITETS VERKSAMHET

Till grund för visionen av Lunds universitet som fysisk miljö ligger visionen av Lunds universitet som lärande- och forskningsmiljö, senast formulerad i *Strategisk plan* för åren 2012-2014. Målet är högt ställt. Lunds universitet avser att bli ett av världens mest framstående universitet. I verksamhetsvision ingår både hårda värden som utbildnings- och forsk-

ningsanläggningar av högsta kvalitet och mjuka värden som universitetsmiljöns tradition och skönhet och ett klimat präglad av öppenhet, mångfald, inspirerande möten, tillgänglighet och demokratiska värderingar.

Särskild kraft ska ägnas fyra områden där målbilderna har direkt relevans för den fysiska planeringen:

- » Lunds universitets identitet ska stärkas och dess verksamhet bli synligare i staden. Vad universitetet står för, dess specifika kvaliteter och profil, ska förmedlas också i den fysiska miljön.
- » Universitetets lärandemiljöer ska vara attraktiva och akademiskt framstående genom nära kontakt utbildning/forskning. Utbytet ska främjas av närliggande eller gemensamma lokaler och mötesplatser.
- » Universitetets forsknings- och innovationsmiljöer ska vara starka och stödjas av en forskningsinfrastruktur väl i samspel med den digitala utvecklingen. De ska vara integrerade i övrig verksamhet och synliga i universitet och stad. Samspelet med övriga användare – regionalt, nationellt, globalt – ska främjas av närliggande eller delade lokaler och gemensamma mötesplatser.
- » Universitetets roll som kunskaps- och kulturbärrare i samhället ska vara stark och synlig genom attraktiva och framstående bibliotek och museer,

byggnader och parker av hög kvalitet samt genom rik kulturverksamhet. Genom att kunna erbjuda både universitetet självt och omgivande samhälle sådana inspirerande och utvecklande mötesplatser främjas möjligheten att förmedla kunskap om och perspektiv på vårt kulturarv, vår nutid och vår framtid.

Universitetets övergripande strategi för att förverkliga verksamhetsvisionen är gränsöverskridande samverkan. Förutsättningarna för detta är goda. Universitetet är fullskaligt, har stor täthet av kompetenser och resurser och bedriver redan framgångsrik gränsöverskridande forskning och samverkan med bland annat sjukhus, stad och region på såväl danska som svenska sidan om Sundet. Även samverkan med näringsliv och allmänhet är väl utvecklad och gynnar alla parter. Till universitetets styrkor hör också internationaliseringen och den kommer med tillkomsten av de nya forskningsanläggningarna att öka.

I visionen ses gränsöverskridande samverkan också som ett verktyg för att stärka enigheten inom universitetet. Målet är ett universitet där mentala barriärer mellan fakulteter, institutioner, utbildning, forskning och administration har rivits genom konstruktivt utbyte, och fysiska barriärer minskat med ökad tillgänglighet och kompletterande mötesplatser.

LUNDS UNIVERSITET ÅR 2025

Redan vid instiftandet av Lunds universitet år 1666 bestämdes att det skulle bli ett *universitas illustrissima*, ett universitet i nivå med de bästa utländska lärosätena. I trehundraftio år har Lunds universitet bedrivit utbildning och forskning under mottot *ad utrumque paratus*, ”beredd till bådadera”. Vid Lunds universitet lär sig studenter utforska och förstå sig själva och sin omvärld. Här utvecklar de sin förmåga att i samarbete med andra ta sig an krävande problem. Här lägger de grunden för livslång utveckling med kunskap, kreativitet och demokratiska värden som ledstjärnor. Lunds universitet utbildar framtidens kunskapsutvecklare, problemlösare och ledare.

Lunds universitet är en välkomnande mötesplats och en smältdegel för nya idéer. Det är ett fullskaligt universitet som med sina starka miljöer för utbildning, forskning och innovation tar sig an komplexa kunskapsproblem och globala utmaningar. I sin strategiska plan formulerar Lunds universitet sin vision:

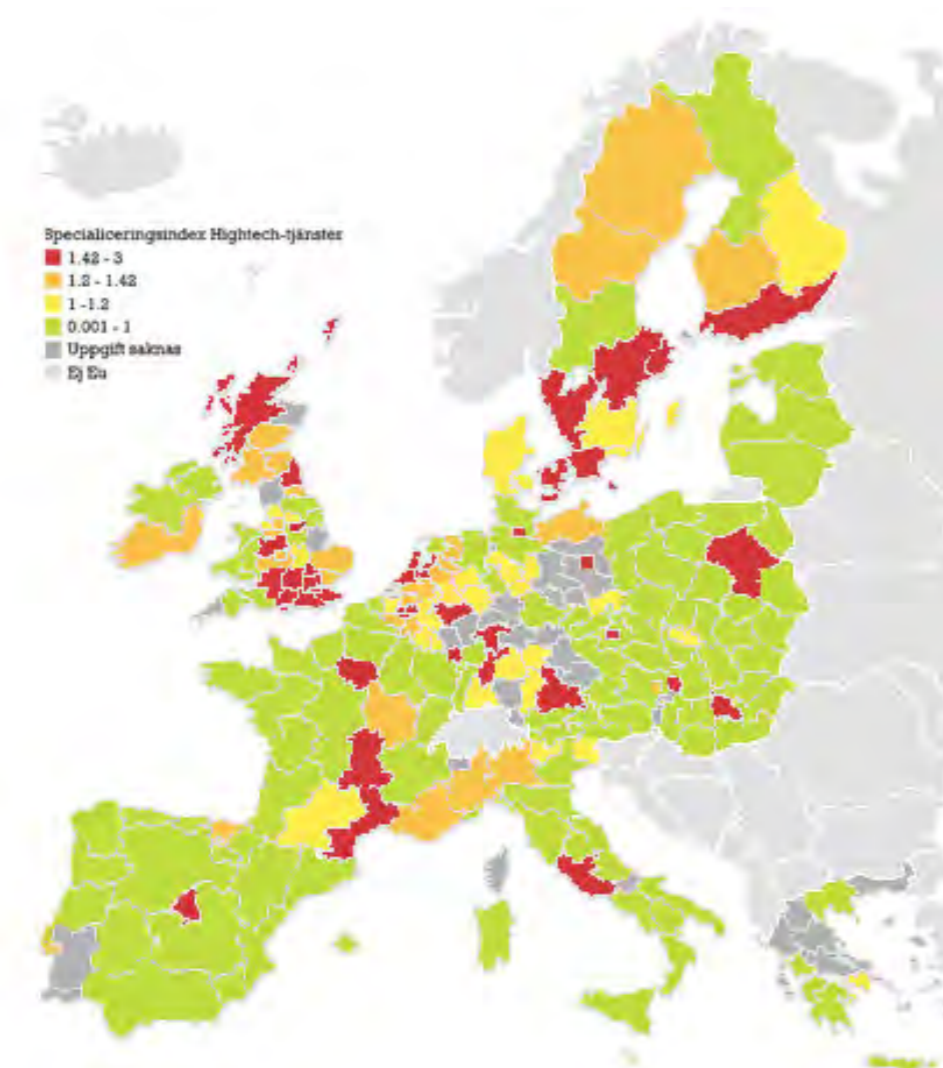
Ett universitet i världsklass som förstår, förklarar och förbättrar vår värld och människors villkor.

Målet är högsta kvalitet i utbildning, forskning, innovation och samverkan med det omgivande samhället. Till våra främsta konkurrensfördelar hör universitetets täthet av kompetenser, starka infrastrukturer och attraktiva miljöer. Öppenhet, tillgänglighet och gränsöverskridande samverkan är nyckelbegrepp för hur vår potential ska tas tillvara och utvecklas än mer. Våra attraktiva och akademiskt framstående lärande- och forskningsmiljöer ska vidareutvecklas. Vårt kulturhistoriska arv och vår roll som bärare av kunskap och kultur ska synliggöras och därigenom även synliggöra universitetet i samhället. Vår identitet som lärosäte, vår särart som miljö och vår profil som universitet ska vara stark. Sättet att kommunicera vad universitetet står för och vill åstadkomma ska präglas av konsekvens och tydlighet. Att vara student eller medarbetare vid just Lunds universitet ska vara speciellt och eftertraktansvärt.

Med spetsforskningsanläggningarna MAX IV och ESS tar den gamla universitetsstaden med sitt kulturarv det definitiva steget mot att bli en global vetenskapsstad. Vi ska ta väl vara på våra förutsättningar att bli ett universitet i världsklass i en av Europas mest dynamiska regioner. Samtidigt ska vi värna om vår särart och våra grundläggande värderingar. Vi är beredda till bådadera.

Ad utrumque paratus!

Sven Strömqvist, vice rektor Lunds universitet

Öresundsregionen ligger högt bland EU:s högteknologiska varu- och tjänsteproduktionsregioner. Karta: Region Skåne.

Lunds universitets läge i en kunskapsintensiv region är en fördel att framhäva.

CAMPUS LUND I REGIONEN

Lunds universitet/Campus Lund ligger mitt i en region med flera nationellt – och några globalt – topprankade universitet och högskolor. Utbildningsnivån i Öresundsregionen är enligt samarbetsorganisationen Tendens Öresund genomgående högre än i angränsande regioner. Därtill finns här ett framgångsrikt och kunskapsintensivt näringsliv, flera flygplatser och ett väl utbyggt järnvägsnät. Det centrala läget och tillgängligheten är fördelar väl värda att göra tydliga i den framtida fysiska miljön.

Lunds universitet är bland annat genom sin storlek och höga internationella ranking flaggskeppet på

den svenska sidan om Sundet. Flerkärnigheten och närheten till övriga lärosäten, inte minst till Lunds universitets egen verksamhet på Campus Helsingborg, i Malmö och Ljungbyhed, är tillgångar som lyfts fram. Väl utvecklade kommunikationer är en förutsättning för det utåtriktade arbete som ett framgångsrikt universitet måste bedriva.

I framtiden är de lokala kollektivtrafikförbindelserna väl synliggjorda på universitetets hemsida. Både utländska och inrikes besökare kan enkelt få information om hur man transporterar sig lokalt och regionalt samt var man hittar reseupplysningar för oli-

ka trafikslag. Redan vid Lunds centralstation finns också en karta över hur man når olika platser på universitetet. Den behagliga promenadvägen mellan stationen och Lundagård är väl skyltad. Första infopunkt för vidare vägledning och upplysningar är Juridicum med sitt utmärkta läge vid Lilla Gråbrödersgatan. Även bilburna universitetsbesökare leds med hjälp av strategiskt placerade kartor och skyltar mot sina besöksmål och lämpliga parkeringslägen.

Det viktiga samarbetet mellan universitet och näringsliv är en fråga för hela regionen. Alla kunskapsföretag i regionen känner till vilka resurser som

finns vid Lunds universitet och vart man kan vända sig med frågor eller för att skapa kontakter. Den planerade gemensamma regionala/kommunala/akademiska satsningen på en mötesplats har burit frukt. I anslutning till universitetets innovationskontor har en mötesplats med reception, kontaktpersoner och informationsmaterial där gemensamma ambitioner kan synliggöras inrättats. Läget vid Fysicum vid Universitetsplatån är väl lämpat för ändamålet, och den nya mötesplatsen är förlagd till lokaler nära gatan för att synas och locka spontanbesökare.

CAMPUSPLANEN SOM TOLKNINGSVERKTYG

Campusplanens roll är att översätta visions- och styrdokumentens ord till praktisk åtgärd i den fysiska verkligheten. Att till exempel i abstrakta målformuleringar som *tydlig identitet*, *starkare integration* och *mer synlig* se behovet av enhetlig utformning, gemensamma lokaler och öppna bottenvåningar. Att svara på visionen av universitetet som *mötesplats* och *en smältdegel för nya idéer* med förslag på redan folkrika lägen där mötesplatser kan utvecklas, eller omvänt föreslå lokalisering av publikdragande verksamheter till stadspartier i behov av aktivering.

Planen handlar alltså till stor del om markanvändning och om de basfunktioner som berörs: byggnader, grönska, utemiljöer och gator och stråk. Det kan gälla dels objektens placering, skala och volymer, dels deras samspel inom campus och med omgivande stad, näringsliv och service. Liksom verksamhetsvisionen har Campusplanen primärt ett strategiskt perspektiv.

Planen syfte är bland annat att ange ett gemensamt förhållningssätt om hur alla kan bidra till helheten. Funktion och form ska väljas så att den specifika platsens fysiska resurser utnyttjas och förstärks samtidigt som campusmiljön som helhet gynnas. I planen ses förändringar i delarna som steg mot förändring av helheten och närliggande projekt ses som början på en längre utveckling.

Campusplanen avstår från att diskutera frågor som erfarenhetsmässigt snabbt kan bli inaktuella. Verksamheters lokalbehov mer i detalj kommer att behandlas i en kompletterande lokalförsörjningsplan. Lokalförsörjningsplanen kommer att presentera de projekt som är under utredning, projektering och under om- eller nybyggnation. Den kommer även att innehålla en tidsplan för de redovisade åtgärderna samt deras finansiering.

Campusplanens uppgift är inte minst att förena gammalt och nytt. Lunds universitet är i hög grad förknippat med den status som en lång akademisk historia ger. I visionsdokumentens honnörsord som *tradition* och *akademiska kvaliteter* ligger också önskan om att dessa egenskaper ska synas i miljön. Campusplanen kan bidra till detta genom anvisningar om att vid förtätning och ombyggnad ska befintliga värden skyddas och förnyelse ske med varsamhet.

Södra portvaktshuset vid Valvet. Nationalromantisk anläggning från 1916 ursprungligen ritad för Lunds lasarett av Salomon Sörensen.

Entré till SOL från Helgonabacken. Nymodernistisk infill från 2004 ritad av Henrik Jais-Nielsen & Mats White arkitekter.

VISIONEN FÖR UNIVERSITETETS MILJÖ

Visionen bakom Campusplanen är ett identitetsstarkt Lunds universitet som är en fortsatt och förstärkt del i stad och stadsliv. Också nya byggnader och områden ska vara fysiskt inflettade i stadsväven och funktionellt en både givande och tagande part i Lunds speciella samspel mellan lärdom, kultur, service och näringsliv. Stad och universitet ska utvecklas för att än mer berika varandra, med därtill stärkta och växande band till regionen, nationen, Europa och övriga världen.

Visionen av Campus Lund år 2025 kan beskrivas som en grön kil med spetsen i Lundagård och den breda basen vid Brunnsög. Allteftersom kilen vidgar sig ut från centrum passerar den stadens årsringar och både dess byggnader och grönska avspeglar de olika stilepokerna från sent 1800-tal till 2000-talet. Grönskan samlar ihop och ger tidigare åtskilda universitetsmiljöer deras förenande akademiska identitet: campus år 2025 är en både integrerad och distinkt del av staden Lund.

I framtidens campus är de södra och norra delarna av universitetsområdet sammanlänkade genom förtätning och grönplantering, förbättrad infrastruktur och utökad kollektivtrafik. Genom hela campus från Lunds C till Brunnsög löper ett starkt sammanbindande stråk – Kunskapsstråket. Via Kunskapsstråkets nya tvärstråk och noder ökar kontakten mellan såväl campus och stad som mellan campus olika delar.

Sammanhållningen inom universitetet är stark. Universitetets områdesgränser har brutits ned genom ökad rörlighet och öppenhet, bland annat manifesterad i nya förenande byggnader. Det finns gott om informella mötesplatser inom- och utomhus vid naturliga noder både i universitetsanläggningarna och i omgivande stad. I hela universitetsområdet känner man att universitetet är en levande, kreativ miljö. Kulturen blomstrar och syns i bibliotek, museer, parker och utställningshallar och i nya anläggningar och kommunikationskanaler. Likaså syns framsteg och innovationer inom teknik, medicin och naturvetenskap i utställningar i Science Center, i bibliotek och möteslokaler och i institutionernas och laboratoriernas skyltfönster i öppna bottenvåningar. Kontaktytorna där universitet och näringsliv möts är många. Ett självklart flöde mellan stad och universitet pågår, ett ömsesidigt utbyte stärkt av förenande stadsförtätning och stadsutbyggnad till gemensam glädje och nytta.

Modell från workshop. Ett scenario för Universitetsplatån 2011.

CAMPUSPLANENS TILKOMST OCH SYFTE

Projektet att ta fram en campusplan initierades av Lunds universitet och Akademiska Hus. Akademiska Hus är universitetsområdets största markägare och planen har, utan att inskränkas till Akademiska Hus mark, samfinansierats. Planen begränsas till Lunds universitets område i Lund. Planens avgränsningar inom staden har gjorts på basis av Lunds universitets bedömning av universitetets utvecklingsbehov fram till 2025.

Campusplanen har tillkommit i samarbete med Lunds kommun och bland annat utvecklats parallellt med stadsbyggnadskontorets arbete med en ny strukturplan för det inre Kunskapsstråket. Arbetet med Campusplanen har även drivits i dialog med olika intressenter och samarbetspartners som Region Skåne, Lunds universitets studentkår, Statens Fastighetsverk och övriga fastighetsägare, Statens Lantbruksuniversitet samt representanter för LTH, Humanistiska och Teologiska fakulteterna, Samhällsvetenskapliga fakulteten och Medicinska fakulteten. I projektarbetet ingick workshops, seminarier, inventeringar, analyser, föreläsningar med internationella experter och ett parallellt skissuppdrag med två inbjudna arkitektkontor, Juul/Frost arkitekter, Köpenhamn och White arkitekter, Göteborg. Ett stort antal informationsmöten, däribland med universitetsstyrelsen, hölls under processen som avslutades med en remisshantering. 2012 vägdes resultaten samman till en målhandling för universitetsområdets fysiska utveckling fram till år 2025 – Campusplanen.

Campusplanens huvuduppgift är att ange övergripande förhållningssätt till den fysiska miljöns utbyggnad – att staka ut en färdriktning för campusutvecklingen. Planen ska vara tydlig nog att vara projektförberedande och samtidigt inte hindra vare sig spontana initiativ eller en idag okänd universitetsutveckling. Målet är att i campus bygga in långsiktig hållbarhet ur alla aspekter – inte minst den sociala som är så avgörande för kreativitet och samarbete. Därför gäller planens strategier för utbyggnad förutom nya universitetsbyggnader också service, bo-

städer, kultur, kommunikation och grönområden. Helhetssynen på den fysiska miljön gör Campusplanen till en framtidsbild att samla olika aktörer kring, något som är speciellt viktigt eftersom Lunds universitets och Lunds kommuns expansion på Brunnsberg delvis sammanfaller. Campusplanens vision för det framtida universitetsområdet ger både uttryck för Lunds universitets höga ambitioner och anvisar en väg att nå målet.

Campusplaner vänder sig till var och en som är intresserad av Lunds universitets fysiska utvecklingsplaner. Planen riktar sig lika mycket till universitetets externa samarbetspartners som internt till alla verksamheter inom universitetet. Det innebär att den ska vara lättillgänglig och passa olika läsarkategorier. Dess fem kapitel kan läsas i ordningsföljd för djupare förståelse eller fristående efter intresse. Kapitel 5 markeras även *Snabbval & Sammanfattning* eftersom det kan fungera som ett koncentrat av planen. För kommunens och regionens planerare och arkitekter samt för fastighetsägare och byggbransch är Campusplanen ett planeringsunderlag som bland annat kan underlätta och förkorta detaljplanarbetet.

Campusplanen är tänkt att vara ett levande dokument, följsamt mot utvecklingen och öppet för revidering inför nya behov och lösningar. Ett kontinuerligt visions- och utvecklingsarbete i dialog med främst Lunds kommun fortsätter. Enskilda byggnaders gestaltning, innehåll och finansiering hanteras i samband med respektive projektstart. Kommande projekt ska även innehålla en konsekvensbeskrivning där projektets bidrag till, eller påverkan på, miljö utifrån Campusplanens sex strategier (s 36-37) redovisas.

CAMPUSPLANENS FUNKTIONER:

- » Utgöra styrhandling för planering av campus till år 2025.
- » Bidra till skapandet av attraktiva miljöer och därigenom öka universitetets konkurrenskraft.
- » Bidra till skapandet av miljöer för samverkan inom universitetet och mellan universitetet och samarbetspartners.
- » Ange förhållningssätt till den fysiska miljön och därigenom främja agerande utifrån en gemensam vision.
- » Utgöra information internt och externt.

ORDLISTA

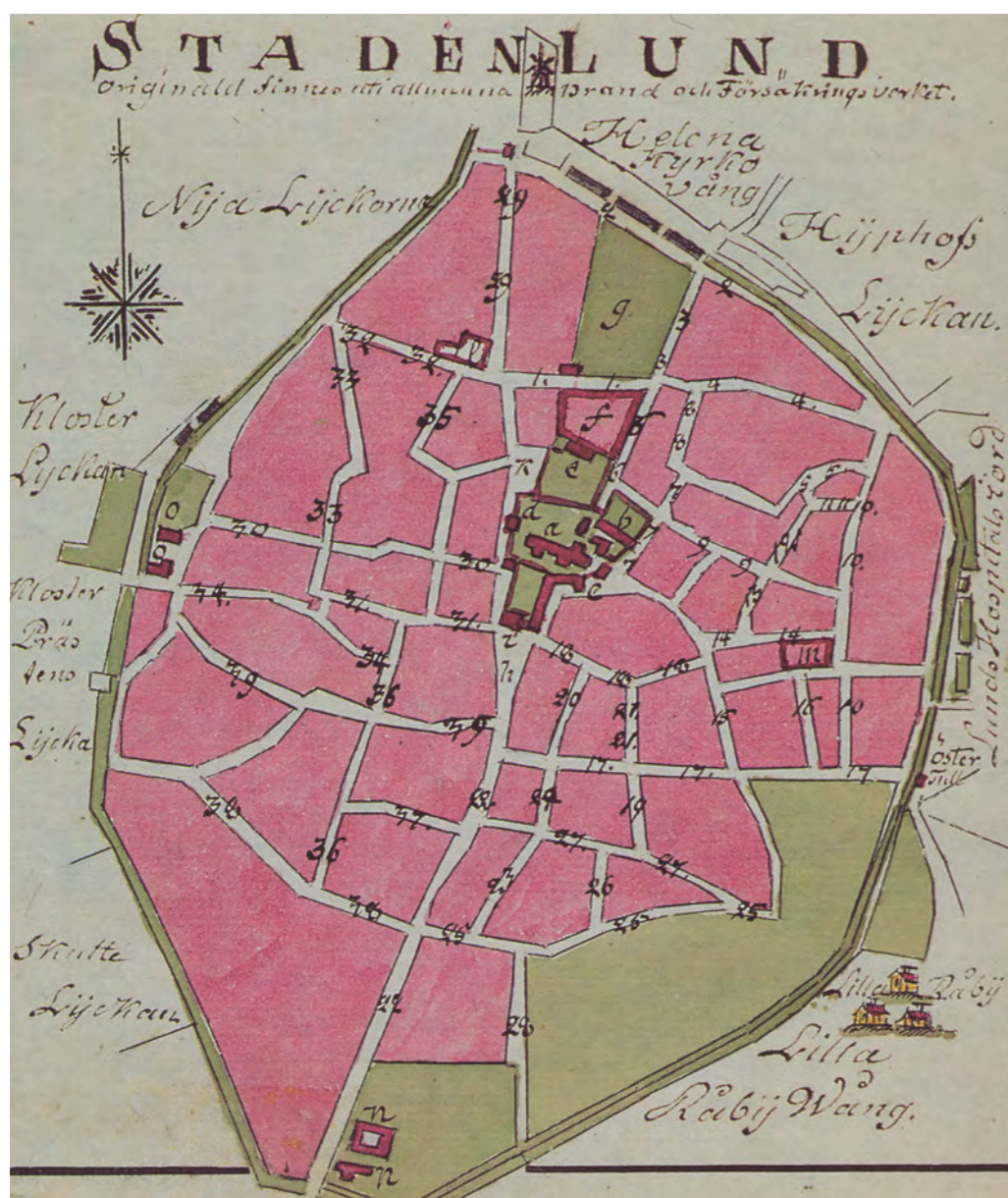
- » **AKADEMISKA SLINGAN:** I Campusplanen arbetsnamnet på ett grönt rekreationsstråk runt Lunds centrum som passerar flera av campus och stadens grönområden. I Akademiska slingan ingår också Kulturslingan med en central och en nordlig loop.
- » **AKTIV FASAD:** I Campusplanen benämning på lättillgänglig öppen bottenvåning med publikt innehåll.
- » **CAMPUS:** I Campusplanen ett samlingsbegrepp för universitetsanknuten verksamhet: utbildning, forskning, bostäder, service, kultur, sport mm. Planens campus har inga fasta gränser mot omgivande stad men en stark kärna längs en central axel.
- » **ESS:** European Spallation Source. Multivetenskaplig forskningsanläggning baserad på världens mest kraftfulla neutronkälla. Planeras på Brunnsberg.
- » **HELGONABACKEN:** F d klostermark för Allhelgonaklostret med tre medeltida dammar och högvuxna träd. I Campusplanen ett centralt parkrum att utveckla med kringliggande verksamheter i universitetets regi. Kunskapsstråket går över Helgonabacken. Här ligger Universitetsbiblioteket (UB) och intill finns Skissernas museum och Språk- och litteraturcentrum (SOL).
- » **KULTURSLINGAN:** I Campusplanen arbetsnamnet på en kulturpromenad i Lunds centrala och norra delar som omfattar universitetets främsta kulturmiljöer och institutioner. Kulturslingan utgör en del av Akademiska slingan.
- » **KUNSKAPSPARKEN:** I Campusplanen arbetsnamnet på de samlade grönytorner vid LTH och övriga universitetsbyggnader i Norra universitetsområdet. Grönytorner ses som ett utvecklingsområde att förtäta till en sammanhängande parkmiljö för lek och rekreation.
- » **KUNSKAPSSTRÅKET:** Namnet Kunskapsstråket beskriver stråket Lund C-Lundagård-kv. Paradis-Helgonabacken-Sölvegatan mot Norra universitetsområdet och Ideon. Lunds kommun använder benämningen Kunskapsstråket Lund NE på en planerad förlängning av Kunskapsstråket åt nordost till Brunnsberg. I Campusplanen ses Kunskapsstråket som ett utvecklingsstråk där många målpunkter ska samlas: caféer, restauranger, kultur, studiemiljöer, utåtriktad verksamhet inom universitet och företag, handel och annan service.
- » **LUNDALÄNKEN:** Kollektivtrafiksstråk, nu trafikerat med buss, som kan konverteras till spårväg. Lundalänken passerar viktiga institutioner och klustrar: Skånes Universitetssjukhus (SUS), Biomedicinskt Centrum (BMC), Lunds Tekniska Högskola (LTH) och Ideon/Pålsjö företagsområde. Fortsättning planeras mot Brunnsberg med MAX IV och ESS. I Campusplanen är spårvägen och hållplatsområdena en viktig förutsättning för utbyggnaden av campus som del i stadsutvecklingen.
- » **LUND NE:** Namnet Lund NE (NorthEast) används i kommunen på det stora utvecklingsområdet i nordöstra Lund, främst Brunnsberg, där en ny stadsdel ska byggas i anslutning till MAX IV och ESS.
- » **LUX:** Universitetets namn på ny gemensam anläggning för HT-fakulteten under byggnad vid f d Zoologen vid Helgonavägen/Sölvegatan.
- » **MAX IV:** Forskningsanläggning för undersökning av partiklar på nanonivå med synkrotronljus. Är under byggnad på Brunnsberg.
- » **PARADISPARKEN:** I Campusplanen arbetsnamnet på representativ plantering från 1870-talet framför Gamla Kirurgen i kv. Paradis. Anläggningen ses som ett parkrum att utveckla och tillgängliggöra.
- » **PARADISTORGET:** I Campusplanen arbetsnamnet på ny plats framför S-fakultetens planerade studiecentrum i norra kv. Paradis mot Allhelgona Kyrkogata.
- » **PROFESSORSPLATSEN:** I Campusplanen arbetsnamnet på området kring korsningen Sölvegatan/Helgonavägen. Området ses som en av Kunskapsstråket potentiella mötesplatser att utveckla med publikdragande målpunkter.
- » **UNIVERSITETSKILEN:** Benämning på universitetsområdet från Lundagård till LTH, baserad på områdets kilform. Utbyggnad av kilen mot Brunnsberg planeras.
- » **UNIVERSITETSOMRÅDET:** I Campusplanen det geografiska område där majoriteteten institutioner och forsknings- och studiemiljöer är förlagda.
 - **SÖDRA UNIVERSITETSOMRÅDET** avser området från Lundagård till Tornavägen.
 - **NORRA UNIVERSITETSOMRÅDET** avser området från Tornavägen till Ideon med tyngdpunkt i LTH.
- » **UNIVERSITETSPLATÅN:** I Campusplanen arbetsnamnet på området runt korsningen Sölvegatan/Tornavägen, länge Lunds högsta punkt och en viktig framtida nod med bl a hållplats för Lundalänken. Platån ses som ett utvecklingsområde att förtäta med universitetsbyggnader, bostäder och service med målet att förena Södra och Norra universitetsområdet.
- » **VALVET:** I Campusplanen arbetsnamnet på området kring korsningen Sandgatan/Biskopsgatan/Allhelgona Kyrkogata. Området ses som en av Kunskapsstråket potentiella mötesplatser att utveckla.

KAPITEL 2

UNIVERSITETET OCH STADEN

Lunds centrala universitetsområde är unikt genom sin historia, kultur, variation och vitalitet. Miljön här har en stark attraktion och identitet som är kopplad till den omgivande staden. Men redan en bit från centrum blir skalan större, orienterbarheten sämre och universitetsbebyggelsen mer anonym. Inför den stora utbyggnaden av universitetsområdet mot nordost är utmaningen dels att knyta samman söder och norr – gammalt och nytt – till ett utvidgat campus med sammanhållen akademisk karaktär, dels att knyta campus i sin helhet starkare till den omgivande staden.

Den muromgärdade Akademien (e) på karta från 1804. Ur Kartornas Lund.

UNIVERSITETET OCH STADEN

Lunds stad ger Lunds universitet unika förutsättningar – och vice versa. Universitetet har vuxit fram i samklang med den kulturhistoriska miljö som format centrala Lund och som i sin tur är präglad av den akademiska närvaron. Ursprungligen utgjorde universitetet, liksom andra tidiga universitet i Europa, en sluten miljö. På 1700-talet fick detta ett synligt uttryck i den mur runt Lundagård som markerade akademiens område och skilde staden från universitetets miniatyrsamhälle. Idag ligger universitetets huvudbyggnader fortfarande i centrum, men sedan länge öppna mot staden och numera mitt i en livaktig och utvecklingsinriktad region. Kopplingen mellan stad och universitet är stark, inte minst genom studenterna som dominerar stadsmiljön under ter-

minstid. Universitetets långa historia och den akademiska traditionen är en viktig del av staden Lunds identitet.

UNIVERSITETSOMRÅDETS FRAMVÄXT

Lunds universitets byggnadshistoria är lång. Inom universitetsområdet finns byggnader från vitt skilda epoker, präglade av sin tids syn på universitetets verksamhet och arkitekturens meningsbärande egenskaper. En stor del av universitetets byggnader har högt arkitektur- och kulturhistoriskt värde. Åtskilliga har också stort symbolvärde, vare sig det rör sig om äldre eller modernare hus. En del har också en spännande förhistoria som byggda för en annan funktion än utbildning och forskning. Det

gäller till exempel universitetets äldsta byggnad och första hemvist, Kungshuset i Lundagård, byggt på 1580-talet som lunda-residens åt danske kungen Fredrik II. Det gäller också tegelborgen Juridicum, tidigare Televerket från 1914, och bebyggelsen i kv. Paradis som ursprungligen uppfördes som sjukhusbyggnader åt Lunds lasarett ca 1820-1920.

Ideologiskt avspeglar många av universitetets äldre byggnader den humboldtska tanken om starka institutioner. Byggnaderna är ofta palatslika med monumental prägel och genomarbetad detaljering. Efter andra världskriget betonades främst funktionen i byggnadernas planering, och det jämlika samhället betonades i arkitekturens uttryck. Dessa hus tillkomna ca 1950-1980 byggdes för en rationell användning och med viss flexibilitet, med LTH från 1960-talet som främsta exempel.

I den senaste byggnadsperioden har miljöfrågorna betonats allt mer när hållbarhet i bred bemärkelse trätt in som en central planeringsfaktor. Inte minst universitetets sociala miljö ses numera som viktig för att stimulera kreativ utbildning och forskning. På flera ställen har institutioner samlats under ett tak i centrumbildningar, ofta med gemensamma funktioner som bibliotek, cafeteria och reception placerade centralt liksom i Språk- och litteraturcentrum (SOL) vid Helgonabacken.

Universitetsområdets särdrag

Universitetsområdet har varit i ständig förändring. Nya byggnader har tillkommit och äldre hus har byggts om när institutioner flyttat ut. Historiskt sett har laborativa ämnen inom naturvetenskap och medicin fått de nyaste lokalerna och lämnat plats i de gamla för samhällsvetenskapliga och

Centrumbildningen SOL:s foajé är en multifunktionell miljö.

humanistiska institutioner. Nya hus har också lagts till genom förtätning i äldre bebyggelse. På så sätt karakteriseras universitetsområdet av en arkitektonisk mångfald. Två särdrag kan dock urskiljas som sammanlänkande över tid och plats:

Det ena särdraget är teglet som byggnadsmaterial. Med undantag för det "antika" vita Universitetshuset från 1882 av Helgo Zettervall är det tegel som sätter sin prägel på universitetsområdet från Lundagård till LTH. Varmt röda tegelfasader kännetecknar såväl renässansslottet Kungshuset som intilliggande ensemblen 1800-talshus: Historiska museet, Akademiska Föreningen, Archaeologicum och Palaestra et Odeum. Tegel präglar också Juridicum, de gamla sjukhusbyggnaderna i kv. Paradis och institutionsbyggnaderna i kv. Hyphoff från ca 1880-1940. Tegel återkommer på Helgonabacken i UB från 1907 och i nyare intilliggande institutionsbyggnader. Rött tegel dominerar institutionsarkitekturen vid Sölvegatan, stilmässigt en serie från nationalromantik till nymodernism. Slutligen spelar teglet en avgörande roll i LTH-områdets robusta längor i park, en modernistisk campusmiljö signerad Klas Anshelm.

Det andra särdraget är grönskan som återkommande element. Själva universitetsmiljön utomhus, det vill säga rummen mellan husen, har stort värde främst genom sin gröna karaktär. Inom universitetskilen ryms flera olika parkmiljöer som gör en promenad omväxlande, från representativa Lundagård och Universitetsplatsen i centrum via romantiska Helgonabackens fågelrika lund och Sölvegatans allérum till LTH-områdets vida gräsytor. Universitetsområdet har alltså, trots att det ligger mitt i en stad, en egen identitet som skapas av särpräglade byggnader placerade i parker. Det rumsliga förhållandet till omgivande stad är nära och öppet samtidigt som tydliga rum – ofta definierade av just grönskan – finns inom området. Detta universitetsområde har formats under lång tid utan någon egentlig plan och historiska skeden ligger ibland överlagrade på varandra, mer eller mindre läsbara för betraktaren. Inför framtiden är det viktigt att utveckla den speciella identiteten av ett grönt universitetscampus samtidigt med utveckling av mångfald och olika typer av urbana platser i området.

Rött tegel ger universitetsmiljöer från olika epoker en sammanhållen identitet.

Uppifrån: Kungshuset 1582. Palaestra et Odeum 1883.

Gamla vattentornet, nu observatorium 1910. M-huset, LTH 1962.

Bild till höger: Universitetsbiblioteket 1907.

Varsamhet och förädling

Vid såväl förtätning av universitetsområdet som vid restaureringar eller ombyggnader av befintliga byggnader är det viktigt att beakta kulturhistoriska värden. Enligt Riksantikvarieämbetets värderingssystem har universitetets byggnader både stora dokumentvärden (historiska egenskaper) och upplevelsevärden (estetiska och sociala egenskaper). Samtidigt är det viktigt att byggnadernas användbarhet är fullgod efter vår tids syn på välfungerande studie- och forskningsmiljöer. Att använda redan byggda resurser och utnyttja befintliga lokaler på bästa sätt är också ett viktigt led i universitetets hållbarhetstänkande.

Detta innebär stora krav vid förändringar. Byggnadernas kulturhistoriska och symbolmässiga värden måste förvaltas samtidigt som moderna tillägg med känslig hand måste läggas till. Universitetets miljöer måste upplevas som attraktiva och tillgängliga för alla. Detta förädlingsarbete ställer höga anspråk på arkitektonisk utformning där varsamhet och nytänkande måste sammanlänkas på ett unikt sätt i varje projekt. Universitetets byggnader och utemiljöer ska vara föredömliga och gärna utgöra representativa exempel på bästa skandinaviska arkitektur och design.

KUNSKAPSSTRÅKET OCH LUNDALÄNKEN

Brunnsberg med Max IV och ESS. Visionsbild: Atkins.

STADENS UTVECKLINGSBEHOV

Universitetets utbyggnad har nära samband med aktuell stadsutveckling i Lund, inte minst vad gäller expansionen mot nordost. Kommunens planer för universitetsområdet och intilliggande områden har många beröringspunkter med universitetets planer för campusutvecklingen. Prioriterade områden för både stads- och universitetsutvecklingen är Kunskapsstråket, Ideon och Brunnsberg. Likaså har den starka prioriteringen på Lund som cykelstad, samt utvecklandet av en lättillgänglig och frekvent kollektivtrafik, stor betydelse för både stad och universitet inte minst ut hållbarhetssynpunkt.

Kunskapsstråket

Mötet mellan stad och universitet är mest intensivt längs Kunskapsstråket från Lund C via Lundagård till LTH. I synnerhet stråkets södra del utgörs av en slingrande zon med ett finmaskigt nät av parallella stråk och tvärstråk som alla knyter an till den omgivande stadens gator och platser. Som helhet

har Kunskapsstråkets bebyggelse och verksamheter vuxit fram under lång tid och även om enskilda verk och miljöer har högt värde saknas samband och gemensam stadsbyggnadsidé. Gator, platser och rummen mellan husen är ofta inte rum att vistas i utan enbart mellanrum för förflyttning.

Kommunen ser behovet av upprustning och samarbetar med fastighetsägarna vid Kunskapsstråket för att skapa en vacker och samverkanfrämjande miljö. Speciell vikt läggs vid utvecklandet av stråkets sträckningar i LTH-området och anslutande innovations- och företagsklustrar som Ideon och Medicon Village. Kunskapsstråkets planerade förlängning mot nordost behandlas i kommunens detaljplanarbete för Ideonområdet, Brunnsberg och MAX IV och ESS. I de kommunala planerna för Kunskapsstråket Lund NE ingår också betydande infrastruktursatsningar samt utveckling av social och kommersiell service.

Ideonområdet

Företagsområdet Ideon/Pålsjö öster om LTH omfattar ca 82 hektar. Det är ett relativt homogent verksamhetsområde kopplat till främst forskning och utveckling. Här önskar kommunen större stadsmässighet och mångfald. De nya planerna för Ideonområdet ger förutsättningar för en delvis ändrad markanvändning. Med en mer ordnad, finmaskig struktur ges möjlighet att förutom forskning, industri och kontor också inrymma bostäder och affärsverksamhet och så skapa en funktionsblandad stadsdel.

Områdets planerade offentliga stadsrum och målpunkter ska bindas samman av framför allt ett nord-sydligt huvudstråk från Spartas nya platsbildning i söder till landmärket kontorshuset Ideon Gateway i norr. Utmed stråket, som här utgör en sträcka av Kunskapsstråket åt nordost, ska lokaliseras service, verksamheter och bostäder med entréer mot stråket som därmed förses med målpunkter i olika skala. På Ideonområdet planeras tre offentliga stadsrum: Lundalänkens hållplats Ideontorget i norr, Lilla torget inne i området och Torg Sparta vid Tunavägen i söder.

Brunnsberg

Utvecklingsområdet Brunnsberg nordväst om Kungsmarken omfattar ca 225 hektar. Här planerar kommunen en helt ny stadsdel – Lund NE/Brunnsberg – med upp mot 50 000 boende och arbetande. Utbyggnadstiden kan bli fyrtio år. Brunnsberg planeras för att möta efterfrågan på såväl bostäder och service som företags- och innovationsmiljöer i samband med etableringen av MAX IV och ESS. Forskningsanläggningarna kommer att ligga i Brunnsbergs nordligaste del Science Village.

I Science Village blandas forskarbostäder, hotell, kontor, laboratorier och universitetslokaler med växthus, upplevelsepark och vattenlek. Kommunen planerar också en mötesplats med större bredd som erbjuder kultur, idrott, nöjen och lek. I södra delen utvecklas stadsdelen Solbjer. Här planerar kommunen bostäder, förskola, butiker, kontor och en hotell- och kongressanläggning som en viktig mötesplats. Lundalänkens spårvagnshållplats planeras ligga intill Solbjer.

Planerad stadsutveckling i nordöstra Lund.

Uppifrån: Ideons huvudstråk och torg. Karta: Stadsbyggnadskontoret Lunds kommun.

Lundalänkens spårväg på Ideon. Visionsbild: Fojab arkitekter.

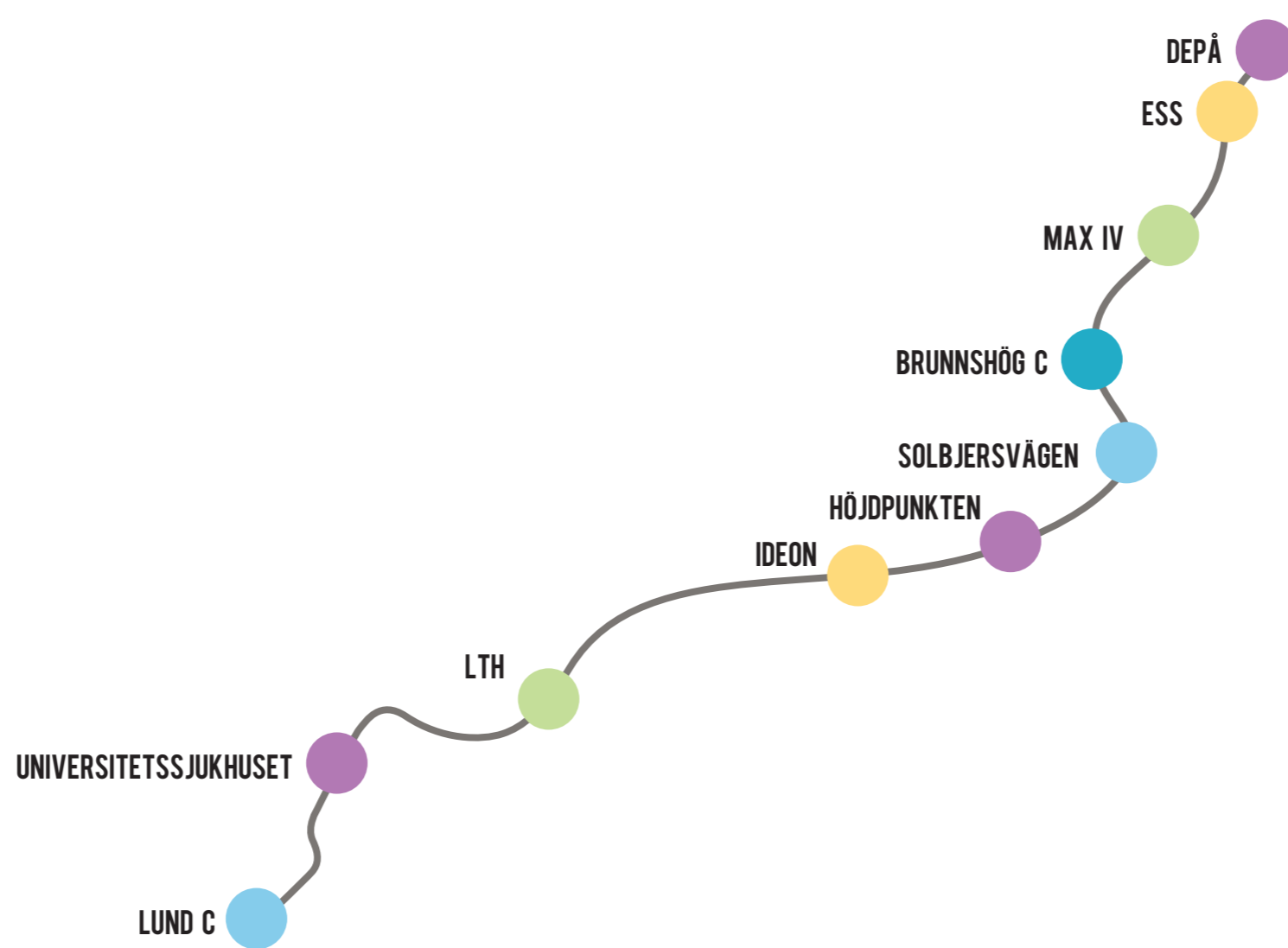
Solbjer på Brunnsberg. Visionsbild: Anna Klara Lundberg.

Kollektivtrafik

Lund är väl försett med kollektivtrafik. Det gäller såväl internationell flygtrafik som nationell och regional kollektivtrafik av olika slag. Också den lokala kollektivtrafiken håller hög kvalitet, vilket inkluderar god kollektivtrafikförsörjning genom universitetsområdet. Tillgängligheten och bekvämligheten för det lokala kollektiva resandet kommer att öka ytterligare då Lundalänken utvecklas med spårbunden trafik. Kommunen siktar på start för spårvägen år 2015 med en första etapp Lund C-Brunnshög. Därmed kommer även den planerade nordostligaste delen av Norra universitetsområdet att enkelt nås med spårvagn.

Denna kollektivtrafiklösning är av stor vikt eftersom Brunnshög ligger relativt långt från stadens centrala knutpunkter för kollektivtrafiken. Så långt utanför centrum finns även risk för att trafikmiljön blir storskalig. Parallellt med planeringen för god kollektivtrafik måste därför satsningar göras för att också gång- och cykeltrafikanterna – de prioriterade grupperna i Lunds trafikplanering – ska få en trygg och attraktiv trafikmiljö här. Vad gäller cykeltrafiken, inte minst den av pendlarkaraktär, krävs förutom trygga och tydligt markerade cykelvägar även god tillgång på parkeringsplatser – cykelgarage i knutpunktslägen och väl designade cykelställ nära entréer. Cykelgaragen ska vara väl upplysta och utrustade med luftpump. Luftpumpar bör också finnas vid huvudnoder, längs cykelvägar och vid större cykelparkeringar.

UNIVERSITETETS UTVECKLINGSBEHOV

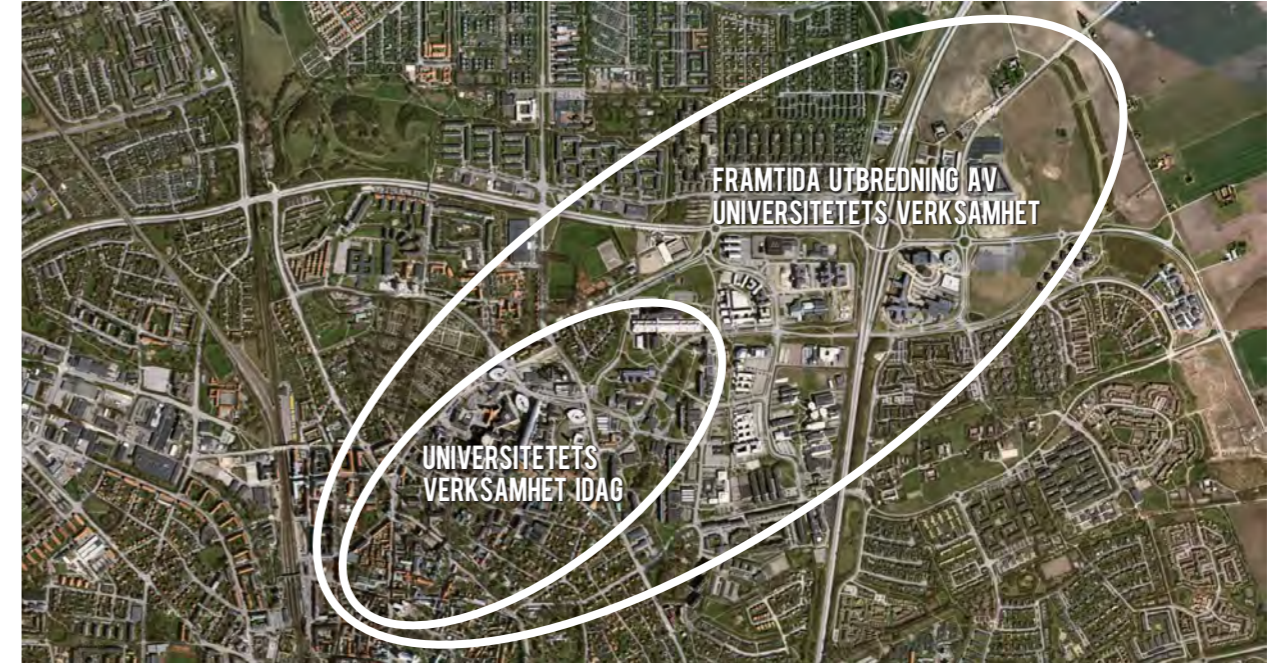
Universitetets omfattande utvecklingsplaner förutsätter långsiktig planering i samarbete med lokala, regionala, nationella och internationella aktörer. En ny plan måste ge expansionsutrymme många år framåt. Samtidigt behöver förtätning och aktivering av den befintliga miljön snabbt komma till stånd. Såväl universitet som stad gynnas av planer som anger både de långsiktiga utbyggnadsmöjligheterna och de i tid närliggande åtgärder som kan göra dagens miljöer mer attraktiva. Det finns god tillgång till centrumnära mark för Lunds universitets utbyggnad. Denna fördelaktiga situation, tillsammans med universitetets ambition att stå för en resurssparande hållbar campusutveckling, gör att även relativt långsiktigt expansionsbehov i första hand planeras tillgodoses genom markhushållande förtätning.

Dagens universitetsområde är utbredd och i flera delar glest, med öde mellanrum där komplettering är önskvärd. Speciellt viktig är en strategisk planering som kan styra redan långt komna projekt till de platser eller stråk som har störst potential att med hjälp av förtätning och tillförsel av blandade funktioner utvecklas till dynamiska urbana rum med stadsliv både utanför arbetstid och hela året. Även placeringen och utformningen av byggnader, platser och grönområden bör ske utifrån ett årstids- och klimatperspektiv, bland annat med hänsyn till universitetets terminscyklar. Viktigt är även att koncentrera service till relativt få platser som har tillräckligt underlag för att skapa puls i stråket och för att undvika överetableringar.

Lundalänken på Brunnshög. Visionsbild: Kontoret arkitekter.

Planerad utveckling av universitetsområdet. Illustration: Robin Poulsen.

Fyra behovskategorier ligger till grund för universitetets fysiska utvecklingsplan: arbetsmiljöbehov, sociala behov, stadsbyggnadsbehov och identitetsrelaterade behov.

Arbetsmiljöbehov

Universitetet har som mål att ständigt utveckla och förbättra verksamheten. Lärande- och forskningsmiljöer med tillhörande faciliteter ska som fysisk miljö stödja denna ambition. Inom undervisningen ska föreläsningssalar och övriga lokaler för den lärarledda grundnivån kompletteras och uppdateras vad gäller framför allt tekniska faciliteter. Detsamma gäller för den växande andelen lokaler för självstudier. Behovet av både sociala och ostörda miljöer ska tillgodoses. I såväl lärande- som forskningsmiljöer ska kreativitet och nytänkande stimuleras genom gemensamma miljöer som främjar möten och tvärvetenskap.

Den digitala utvecklingen har varit extremt stark under den senaste tioårsperioden och på många sätt förändrat vårt sätt att leva och arbeta. Det är av stor vikt att universitetet har den fortsatta utvecklingen i fokus och har beredskap för förändring av såväl utbildnings- som forskningsmiljöer. En sådan bered-

skap bör tydliggöras i mera kortsiktiga dokument som kan komplettera Campusplanen.

Universitetet bedriver tillämpad forskning i samarbete med näringsliv och offentlig sektor och medverkar till att nya företag skapas i regionen. Samverkan ska stärkas och bli fysiskt tydlig i miljön. Ett förslag är att universitetets innovationskontor, som har lämpligt läge i anslutning till Fysicum vid Universitetsplatån, erbjuder stomme till en sådan mötesplats i regi av universitet, kommun och region i samverkan. Gemensamma innovationer behöver också synliggöras och skyltfönster skapas för att visa framsteg och stimulera till ny forskning. Universitetet har också samarbete och utbytesavtal med universitet världen över. Den internationella akademiska miljön ska, tillsammans med ett vitalt kultur- och näringsliv i Öresundsregionen, bidra till innovativa och gränsöverskridande projekt som studenter och forskare kan dra nytta av. Även detta ställer krav på utveckling av attraktiva samverkanmiljöer för både arbete och representation.

Sociala behov

Campus ska utöver högkvalitativa lärande- och forskningsmiljöer även erbjuda bostäder, service,

affärer, caféer, restauranger, kultur, grönområden och platser för motion och rekreation. En campusmiljö som är väl integrerad med omgivande stad, präglad av mångfald och funktionsblandning och med ett rikt utbud av mötesplatser och fritidsverksamheter har stor betydelse för studenters, forskares och medarbetares trivsel och resultat. Campusmiljöns utbud och upplevelse- och skönhetsvärden har även stor betydelse för universitetets internationella attraktionskraft och därmed långsiktiga hållbarhet. Satsningar på att berika campus med sådana livskvalitetshöjande faktorer och funktioner utanför universitetets kärnverksamhet är således en god investering och ett vitalt område för planering och utveckling av campusmiljön.

Stadsbyggnadsmässiga behov

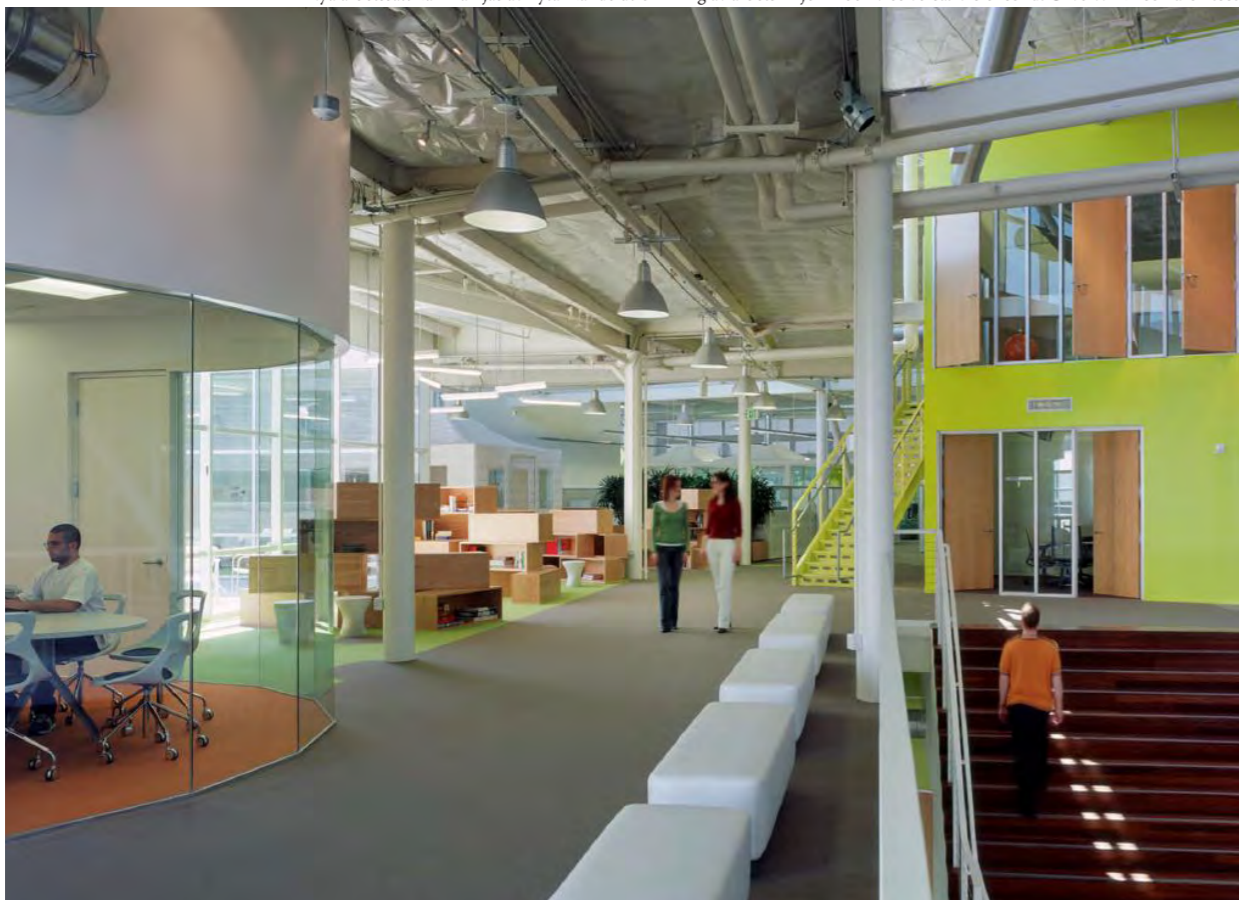
Universitetsområdet är i delar storskaligt och gles med oanvända mellanrum som ökar avstånd utan att tillföra kvaliteter. Här finns goda möjligheter till förtätning som stärker stadsmässighet i uttryck och funktion. I första hand behövs en förtätning längs Kunskapsstråket för att bryta ner avstånd och skala. Ökad integration och interaktion mellan universitet och stad bör utvecklas på sikt genom gemensamt utnyttjade platser och anläggningar, såväl befintliga som nya.

Universitetet ska vara öppet, tillgängligt och inbjudande. Detta ska synas i den fysiska miljön och i presentationen av universitetet i staden. Universitetet ska finnas i staden och staden ska finnas i universitetsområdet. Målpunkter i både Södra och Norra universitetsområdet ska utvecklas och spännvidden mellan de lågt liggande, historiska miljöerna i söder och de högt liggande, moderna miljöerna i norr lyftas fram.

Universitetsområdet ska vara levande även på kvällar och helger, såväl för studenter med krav på tjugofyra timmars tillgänglighet som för lundabor, turister och universitetets gäster. Internationalisering ingår traditionellt i den akademiska verksamheten och till Lund kommer många studenter och framstående akademiker från hela världen. Särskild kraft bör därför läggas på att skapa mötesplatser där studenter och forskare från utlandet kan möta inhemska kollegor i en välkomnande multikulturell miljö, till exempel faculty clubs, internationella pubar och studiecentra.

I Lund ordnas också många internationella konferenser och kongresser. Den fysiska miljön kring och i universitetet ska vara attraktiv och representativ

Nya arbetssätt kan främjas av nytänkande utformning av arbetsmiljön – och vice versa. Visionsbild: Clive Wilkinson architects.

Attraktioner som trotsar vinterhalvårets mörker och kyla behövs. Konstinstallation i Lundagård 2010.

och samtidigt tillåta tillfälliga arrangemang och installationer. Improvisationer och opretentiösa inslag med låg budget kan tillföra funktionsmix och dynamik i en annars alltför ”städad” miljö.

Identitetsrelaterade behov

Universitetsområdet präglas i partier av en stark akademisk identitet med kulturprofil. Förutom kulturinstitutioner som museer, bibliotek och botanisk trädgård finns enskilda byggnader, parker och delområden inom campus med stora kulturhistoriska värden. Dock behöver de olika delarna knytas samman. Det är främst två gator i stadens system av ringvägar som skär av universitetskiln. Både Allhelgona Kyrkogata och Tornavägen måste utvecklas och partier byggas om för att bättre möta och smidigt låta passera den gång- och cykeltrafik som rör sig i nordsydlig riktning.

Delområdena behöver också en gemensam miljö som stärker karaktären av just campus i staden och tydligt signalerar universitetets närvaro. Grönskan i universitetskiln kan utvecklas till att spela en sådan sammanlänkande och identitetsskapande roll.

Grönskan har också stor betydelse för ett långsiktigt hållbart campus. Universitetets höga ambition i hållbarhetsarbetet ska vara synligt i den fysiska miljön. För detta finns speciellt goda förutsättningar på Norra universitetsområdet. Hållbarhetsprojekt kan i hög grad bedrivas som tillämpad forskning. Till exempel kan forskningsresultat inom förbränningsteknik, klimatstudier och resurssnåla nanomaterial omsättas praktiskt i nya byggnader och anläggningar som genom sitt avancerade uttryck utåt signalerar universitetets spetsforskning.

En facett av Lunds universitets identitet – akademisk högtid i Universitetshusets aula.

DEN FYSISKA MILJÖNS STYRKOR OCH SVAGHETER

Att förvalta och utveckla:

- » Universitetet centralt i en dynamisk region.
- » Universitetet centralt i staden.
- » Universitetsområdet som attraktivt besöksmål.
- » Universitetsområde präglat av kontinuitet och närhet.
- » Universitetsområde med gång- och cykelavstånd.
- » Byggnader och miljöer med högt kultur- och arkitekturhistoriskt värde.
- » Byggnader och miljöer med högt estetiskt och socialt upplevelsevärde.
- » Gröna miljöer med högt kultur- och arkitekturhistoriskt värde.
- » Gröna miljöer med högt estetiskt och socialt upplevelsevärde.
- » God tillgång till mark och goda expansionsmöjligheter.
- » Ett aktivt och synligt studentliv.
- » Näringsliv och inkubatormiljöer nära universitetet.
- » God kollektivtrafikförsörjning med planerad lokal spårbunden trafik och god koppling mot regional kollektivtrafik och internationell flygtrafik.

Att bygga bort eller bygga till:

- » Universitetsområde delvis för homogent; mångfald behöver utvecklas.
- » Universitetsområde delvis för otillgängligt; fler verksamheter behöver riktas mot allmänhet och näringsliv.
- » Universitetsområde delvis utan täthet; avstånd mellan människor behöver kortas och transportsträckor byggas om för vistelse.
- » Universitetsområde med luckor i stadslandskapet; grönska som lagar behövs.
- » Kunskapsstråkets offentliga rum försummat; behöver vårdas och utvecklas.
- » Osynliga barriärer inom universitetet och mellan universitet och omvärld; mötesplatser för gränsöverskridande samverkan behöver skapas.
- » Avancerad teknik utvecklad inom universitetet för lite synlig; behöver synliggöras i avancerat uttryck hos byggnader, interiörer och anläggningar.
- » Forskningsinfrastruktur för gemensamt bruk har stor efterfrågan; gränsöverskridande lättillgängliga faciliteter för samverkan med t ex region och sjukhus behövs.
- » Allmän service saknas i Norra universitetsområdet; behöver utvecklas.
- » Platser och faciliteter för fritidsaktiviteter som kultur och idrott för få; behöver utvecklas.
- » Studentbostäder och forskarbostäder för få; behöver byggas.

Att beakta övergripande i planeringen:

- » Livsmiljön är viktig – Lunds universitet står för att tänka annorlunda, våga experimentera och ha roligt!

KAPITEL 3

CAMPUSPLANEN

Campusplanen avser universitetets utveckling ca femton år fram i tiden. Dess ramverk för utbyggnad och utveckling kan dock gälla betydligt längre tid. Planen tar ett helhetsgrepp på det fysiska utrymmet, från enskilda förtätningsprojekt och utbyggnadsområden till den övergripande grönstrukturen. Lika viktiga som husprojekten är de stadsbyggnadsprojekt som stärker universitetsområdet och staden både i delar och som helhet. Hit hör nya och ombyggda platser och torg, gator, cykelvägar, parkeringsanläggningar, infrastruktursatsningar, rekreations- och parkområden samt strukturerande trädplanteringar. Viktiga är också universitetets kulturhistoriska miljöer – idag dubbelt värdefulla att lyfta fram både för sina kvaliteteter och sin skönhet och som föredömliga exempel på hållbarhet över tid.

Alla dessa projekt bygger tillsammans den gemensamma visionen för Lunds universitet och Lunds stad.

Lunds universitets förmånliga marksituation innebär utbyggnadsmöjligheter också i relativt centrala lägen.

CAMPUSPLANEN

Campusplanen består av tre kapitel. Första avdelningen (kap 3) redovisar de sex huvudstrategier för campusutvecklingen som planen bygger på. Här presenteras också den planerade utbyggnaden översiktligt i en markanvändningsplan. I kapitlets huvudavsnitt beskrivs utifrån en illustrationsplan helhetsvisionen för campus fysiska utveckling; dels övergripande, dels fördjupat i fyra geografiska delområden. Andra avdelningen (kap 4) behandlar campus miljöfrågor ur ett brett hållbarhetsperspektiv: hållbarhet i bebyggelsen och speciellt social hållbarhet i arbets- och fritidsmiljön. Tredje avdelningen (kap 5) innehåller Campusplanens planeringsprinciper listade i punktform samt en projektplan. Planeringsprinciperna är avsedda att vara ett konkret styrinstrument vid förändring av befintlig miljö eller vid nybyggnation. Projektplanen ska revideras löpande och är därför försedd med datum.

Kapitel 5 "Campusplanen i korthet" är i innehållsförteckningen markerad *Snabbval & Sammanfattning*. Det innebär att kapitlet även fungerar fristående som en orientering om eller summering av Campusplanen.

CAMPUSPLANEN SOM UTVECKLINGSREDSKAP

Traditionellt har universitetsutbyggnad i Sverige varit starkt präglad av statligt fastighetsäggande och byggande. Systemet har bidragit till Lunds universitets idag mycket förmånliga marksituation med relativt stora utbyggnadsmöjligheter i relativt centrala lägen. Till nackdelarna hör att universitetsområdet med tiden blev utspritt och ensartat. Detta förstärktes av funktionsuppdelningen under det sena 1900-talets stadsplanering. Numera har stadsplaneidealet utan att avstå från ljus och luft alltmer återgått till funktionsblandade miljöer och urbana offentliga platser.

För Lunds campusmiljöer innebär det att planeringsfokus förskjuts från rena institutionsmiljöer och -lokaler mot integration med staden och en campus- och stadsutveckling som flätas in i varandra. Flera rapporter om universitets- och stadsutveckling har också visat att de mest attraktiva och framgångsrika miljöerna är de där stad och universitet möts. Detta faktum, som även ligger i linje med markhushållning i en hållbar universitetsutbyggnad, har varit en viktig utgångspunkt för Campusplanen.

Campusplanen bygger på fyra komponenter. Den anger en *stadsbyggnadsstomme* som visar de stora greppen, inte precisa lösningar. Stommen är robust och generell för att vara flexibel och anpassa sig efter ett föränderligt innehåll. Den omfattar främst befintliga och nya stråk och noder och kopplingarna mellan dem, samt anslutande områden för förtätning. Särskild vikt läggs vid integrerande kopplingar till angränsande stadsdelar. Stadsbyggnadsstommen kompletteras av *principer för rumsliga och fysiska förändringar*. Principerna är konkreta riktlinjer för utveckling av campusmiljöerna. Principerna tydliggör det viktiga sambandet mellan byggnad och offentlig miljö och är avsedda som praktiska redskap vid planeringen av enskilda projekt. Med hjälp av dem säkras att förändringar vid varje givet tillfälle bidrar till helheten. Principerna gäller för både nybyggnad och ombyggnad av platser och byggnader.

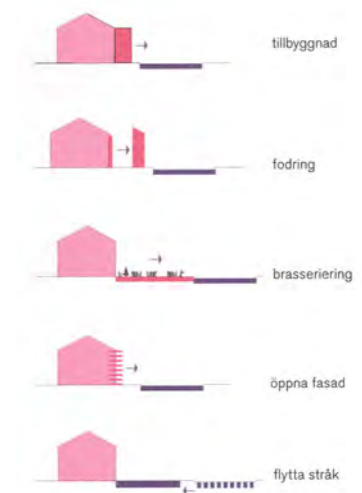
Vidare anger planen det *programmatiska innehållet* i Campus Lund, det vill säga den ger förslag på vilka funktioner som bör finnas var. Detta är viktigt för att säkerställa att campus kan erbjuda rätt faciliteter till alla inom universitetet. Campus särart är universitetsverksamheten, men den behöver kompletteras med ett bredare utbud för såväl allmänheten som universitetsanknutna. Med utgångspunkt från platsens kultur och de verksamheter och initiativ som finns kan olika aktörer påverka och delta i miljöns utveckling. Tillskotten kan vara till exempel utvidgning av etablerade verksamheter, nya aktiviteter i student- och forskarvärlden eller utåtriktad verksamhet skapad av informella nätverk. Det programmatiska innehållet ska svara mot de ständigt pågående förändringarna såväl inom campus som mellan campus och stad. Som en av flera aktörer inom universitetsområdet ser därför universitetet Campusplanen också som *redskap för en samverkansprocess*. Planens syfte är att informera om planerade förändringar och visioner och att samla aktörer och intressenter så att synergier kan uppstå. Målet är att alla aktörer gemensamt kan bidra till att utveckla campus till ett attraktivt, vitalt stadsparti mellan stadskärnan och Brunnshög.

Metoder att uppnå stadsmässighet. Principskisser: White arkitekter.

URBANA RUM

RIKTA MOT HUVUDSTRÅK

LÅT AKTIVITET SIPPRA UT

CAMPUSPLANENS SEX STRATEGIER

Campusplanens sex strategier ska utgöra grunden för all campusutveckling och för alla projekt inom campus. För att säkerställa att intentionerna följs måste samtliga projekt som påverkar den yttre miljön innehålla konsekvensbeskrivningar. I dem ska projektets bidrag till, eller påverkan på, miljön redovisas utifrån de sex huvudstrategierna.

UNIVERSITETET I STADSLIVET

Skapa möten och utveckling genom funktionsmix.

Kopplingen mellan universitetet och stad är god, men behöver förbättras främst i Norra universitetsområdet. Genom att komplettera universitetsområdet med nya stadsfunktioner kan barriärer brytas. Den fysiska miljön ska bidra till gränsöverskridande samverkan som forskningsinriktat näringsliv, samarbete med myndigheter och med lokala och regionala aktörer. En stabil struktur, som ger förutsättningar för anpassning till olika funktioner över tid, kan åstadkomma en hållbar stadsutveckling där stad och campus är naturligt integrerade.

TÄTHET OCH NÄRHET

Integrera genom strategisk förtätning.

Både universitet och stad erbjuder idag miljöer där det är nära till allt. Täthet, närhet och småskalighet är en viktig del i universitetets framgång och bör förvaltas som central gestaltungs- och stadsbyggnadsprincip, inte minst av hållbarhetsskäl. Förtätning av campus sker främst längs Kunskapsstråket och syftar dels till att göra mindre centrala områden mer attraktiva, dels till ökad integration med staden. Ett långsiktigt utbyggnadsperspektiv kräver strategisk förtätning, vilket innebär att satsningar först lokaliseras till Kunskapsstråkets noder.

KUNSKAPSSTRÅKET I FOKUS

Stärk huvudstråk och tvärstråk för ökat flöde.

Kunskapsstråket kopplar samman Södra och Norra universitetsområdet. Stråkets utformning är avgörande för orienterbarhet, flöde och serviceunderlag. Kunskapsstråket bör utvecklas till en sammanbindande artär genom campus och mellan campus och omgivning: ett tydligt akademiskt stadsstråk markerat med sammanhållen ljussättning och attraktivt också som promenad-, kultur- och turiststråk. Med stärkta tvärkopplingar, förtätning kring gator och platser, aktiva fasader mot stråket och komplettering med service, handel, bostäder, kultur, rekreation och miljöer för näringslivssamverkan ska Kunskapsstråket utvecklas till ett dynamiskt och karaktärsfullt urbant stråk.

NODER SOM MÖTESPLATSER

Vitalisera med täta och aktiva stadsrum.

Universitetsområdet rymmer flera attraktiva platser främst vid södra Kunskapsstråket. Ändå stannar människor sällan upp. Campus ska ha inbjudande stadsrum med potential att bli stadens bästa samlingsplatser för både allmänhet och universitetsanknutna. Vid de urbana knutpunkterna bör en större täthet och mer definierade gränser skapas så att noderna bildar distinkta stadsrum. De ska erbjuda variation i både arkitektonisk utformning och funktioner och ges individuella karakteristika. Hit lokaliseras byggnader med aktiva fasader och krav ställs på service och publik verksamhet. Noder med hållplatser för kollektivtrafik ger förutsättningar för möte mellan stadens och universitetets rytm och flöden.

GRÖNT CAMPUS

Använd grönska som stadsbyggnadselement.

Universitetet ska vara en integrerad del av staden. Samtidigt särskiljs universitetsmiljöerna av att de i alla sina olika delar är lite grönare. Den gröna karaktären är en viktig del av den akademiska identiteten och tillför staden stora värden. Grönskan bör förvaltas väl och även i framtiden användas som viktigt stadsbyggnadselement. Genom att skilja ut parkyta från överbliven mark och definiera mellanrummens status kan yta för bebyggelse frigöras. Grönstrukturen kan också läka en splittrad stadsbild och markera kopplingar mellan grönområden.

HÅLLBART CAMPUS

Hushålla med mark och samverka med staden.

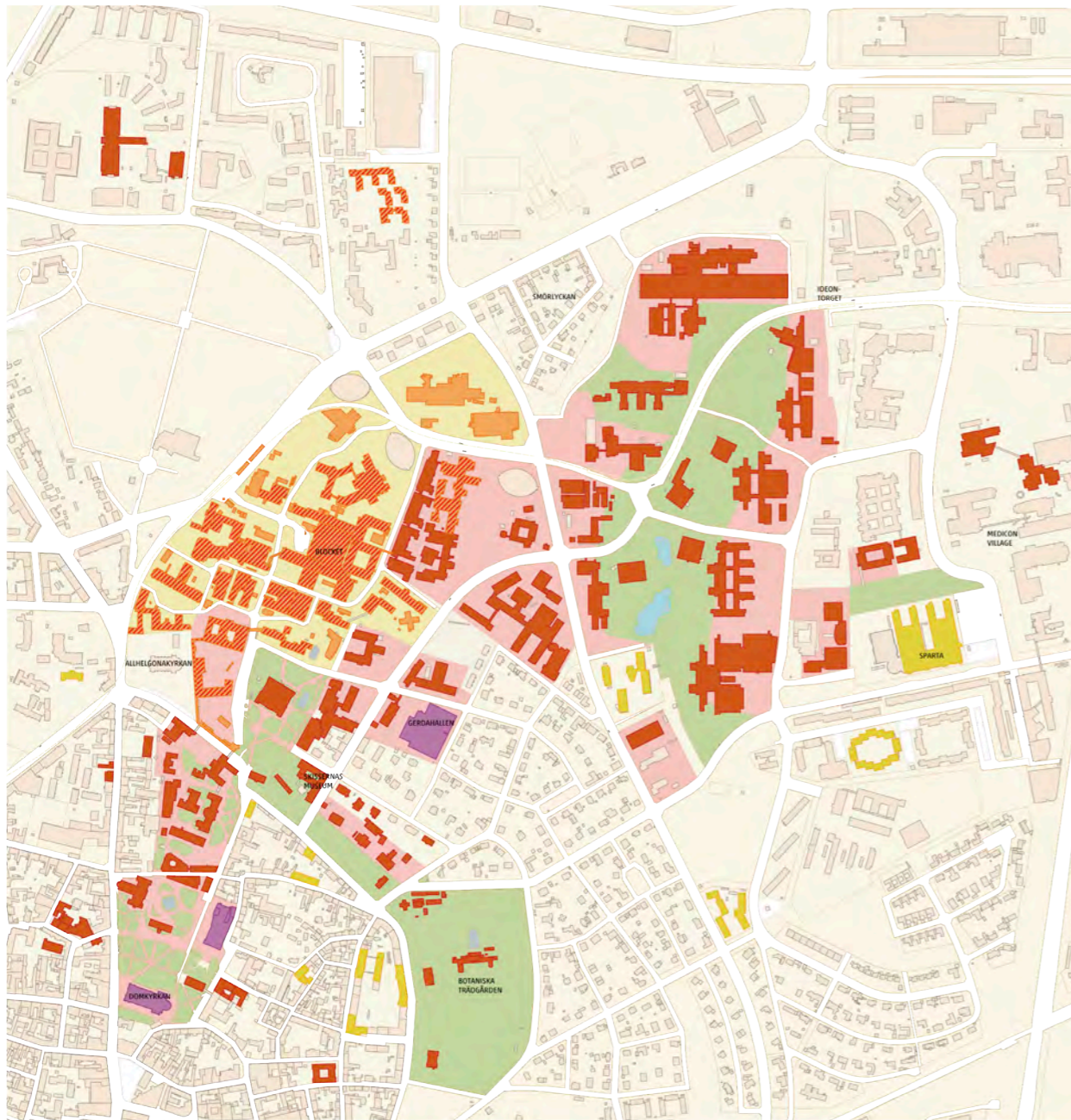
Klimathotet ställer frågor om stadsutveckling på sin spets. Stadsbyggande tär på resurser och landskap. Samtidigt ger stadens täthet och mångfald goda förutsättningar för kunskapsutveckling. Campus Lund vill vara förebild för en ny samverkan mellan natur, kultur och urbanitet. När universitetsområdet står inför utbyggnad är ledstjärnan ekologisk, social, kulturell och ekonomisk hållbarhet. Medlen är bl a markhushållning och samverkan med staden. Så har t ex kollektivtrafiken en central roll i universitetets trafikförsörjning och den planerade spårvägen från Lund C till ESS ses som en viktig motor i en hållbar campus- och stadsutveckling.

MARKANVÄNDNINGSPLAN

Lunds universitet förfogar i nuläget över stor tillgänglig utbyggnadsyta och önskar av hållbarhetsskäl att hushålla med mark. Ett marksnålt byggnadssätt minskar en rad negativa miljökonsekvenser som ökad resursförbrukning och ökat transportbehov medan det gynnar gång- och cykeltrafik, ett vitalt stadsliv och möten mellan människor.

Markanvändningsplanen för de närmaste femton åren inventerar och redovisar därför i första hand möjligheterna till förtätning. Planen lyfter fram vikten av att hålla samman och stärka både de byggda miljöerna och de gröna parkrummen, bland annat genom att gränsen mellan dem förstärks och blir tydlig.

CAMPUS 2012

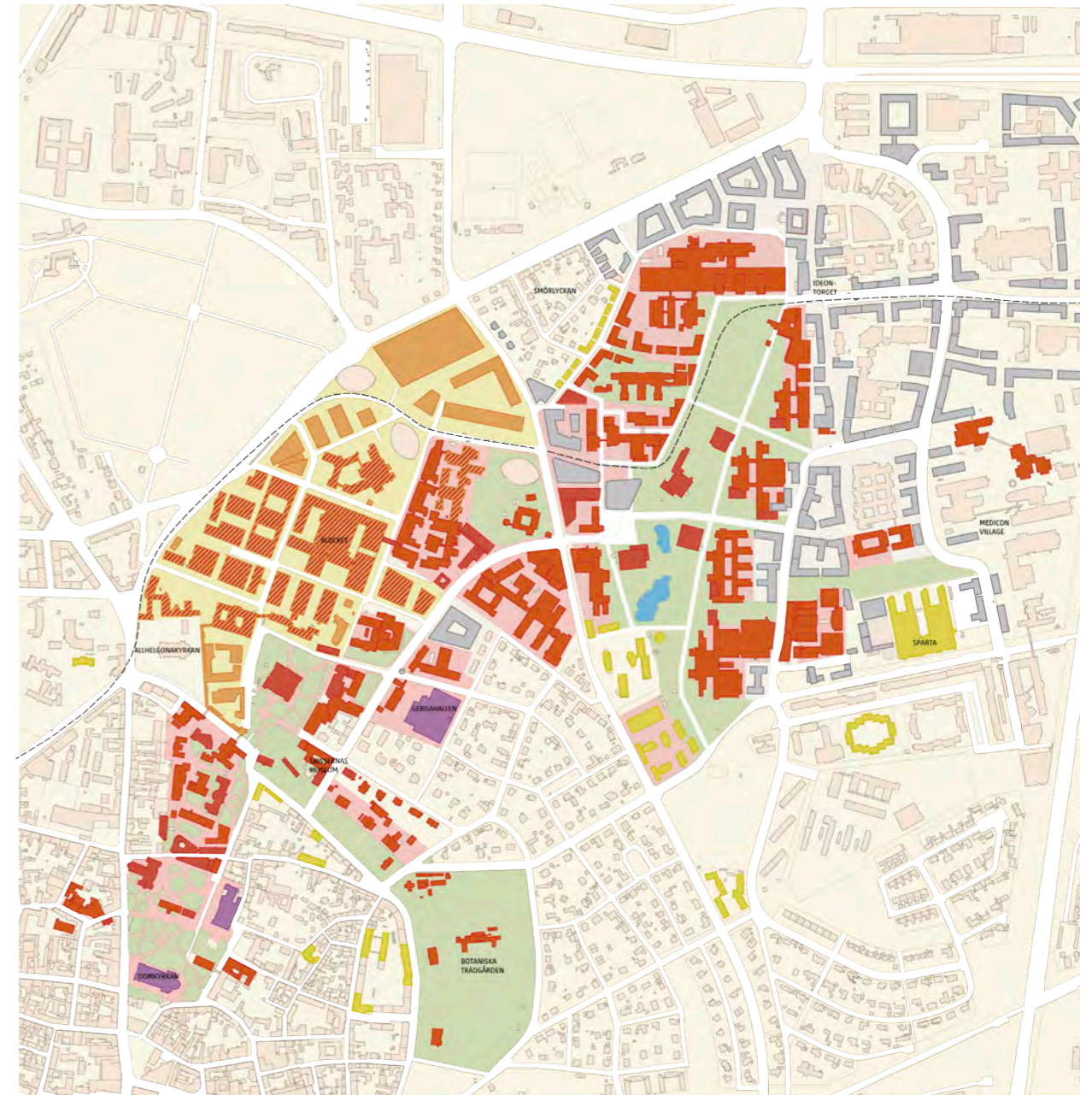
Befintlig Markanvändning

■ Park
■ Universitetsanvändning
■ Region Skåne (ej fullständig redovisning)
■ Region Skåne med universitetsanv.
■ Övrig byggand med Universitetsverksamhet
■ Bostäder, företrädesvis för studenter

CAMPUSPLANEN I SIFFROR

- » 300 000 kvm mark tillgänglig för utbyggnad inom nuvarande universitetsområde.
- » 15 byggnadsprojekt varav åtskilliga med flera delprojekt.
- » 30 000 kvm ny byggyta varav 10 000 kvm ny administrationsyta.
- » 50 000 kvm renoverad/omdisponerad byggyta.

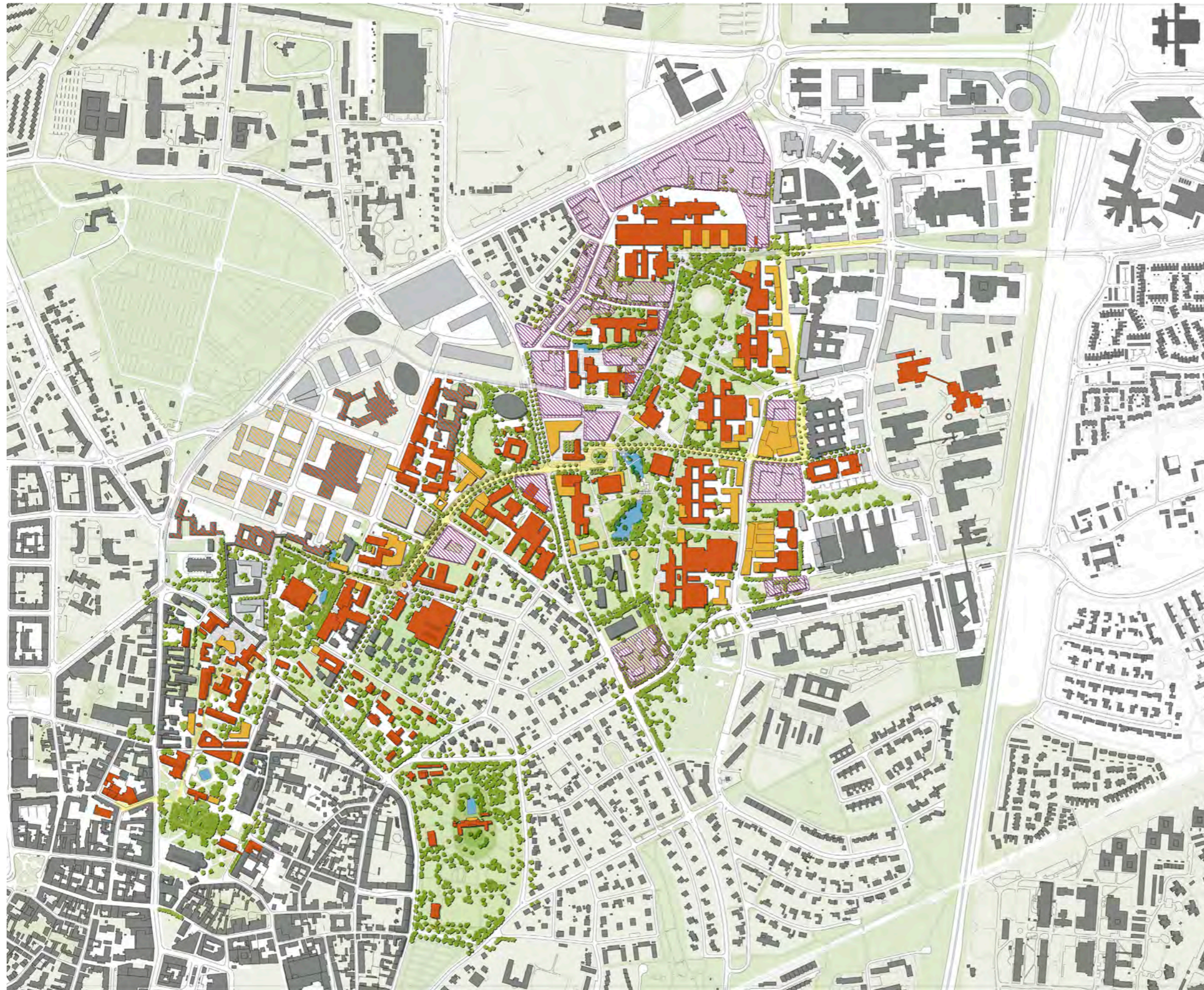
CAMPUS 2025

Föreslagen Markanvändning

■ Park
■ Universitetsanvändning
■ Region Skåne (ej fullständig redovisning)
■ Region Skåne med universitetsanv.
■ Övrig byggand med Universitetsverksamhet
■ Bostäder, företrädesvis för studenter
■ Universitetets verksam och övrig användning

ILLUSTRATIONSPLAN CAMPUS 2025

ILLUSTRATIONSPLANEN – EN HELHETSVISION

Illustrationsplanens främsta syfte är att ange de stora dragen i campusutvecklingen. Fokus ligger på själva strukturen: utbyggnaden och förtätningen längs Kunskapsstråket och hur stråket genom samspelet mellan ny och befintlig bebyggelse förnyas och formas som en sekvens av urbana rum som knyter samman universitetsområdet. Till strukturen hör också universitetsområdets närmare koppling till staden via ny bebyggelse för blandade funktioner och via nya stråk. Genom att lyfta fram inte bara byggnaderna utan också stadsrummen, noderna och stråken betonas visionen av helhetsmiljön.

Illustrationsplanen vill fungera inspirerande. Som samverkansredskap utgör den ett underlag i dialogen med dels universitetets egna brukare, dels med externa aktörer. Campusplanen vill lämna utrymme också för det oplanerade; för privata initiativ, improvisationer och verksamheter med stor kreativitet men kanske liten budget. Inslag som till exempel bokcaféer, profilbutiker, konstnärlig utsmyckning eller eko-restauranger ger identitet åt miljöer och vitaliserar stadslivet.

Illustrationsplanen vill också förmedla något av den eftersträvarade karaktären i universitetsområdets olika delar. Den återger inte exakt eller slutlig utformning av framtida bebyggelse eller befintliga miljöer som ska byggas om. Bygg-, mark- och grönpjekt preciseras överlag inte i Campusplanen. De kommer att få sin gestaltning i projekteringskedets dialog med användare, grannar och övriga intressenter. Likaså faller specifik lokalförsörjning, finansiering av projekt och ansvar för verksamheters lönsamhet utanför planens område.

I kommande avsnitt presenteras projekt på campus utifrån en indelning i fyra geografiska områden.

CAMPUSPLANENS PROJEKTKATEGORIER

Projekten redovisas i fem kategorier som anger art, konkretiseringsgrad och placering i tid:

- P.** Planerad byggnad. Byggnad under projektering eller färdigställande.
- U.** Utbyggnadsområde. Utbyggnadsmöjlighet med förslag till struktur.
- F.** Förtätningområde. Läge lämpligt för förtätning där särskild hänsyn måste tas till befintlig miljö.
- M.** Markåtgärder. Upprustning, utveckling eller nyanläggning av plats eller park.
- K.** Kommunikation. Utveckling eller nyanläggning av gata eller stråk.

CAMPUS FYRA DELOMRÅDEN

- I. Centrala universitetsområdet
- II. Sölvegatan
- III. Universitetsplatån
- IV. Norra universitetsområdet

Universitetsområdet sträcker sig redan idag från Lundagård till Ideon, från medeltid till framtid. Det kan inte förtäas och byggas ut på samma sätt i alla sina delar. Beroende på tidsålder, stadskarakter, arkitektur och akademiskt innehåll kan universitetsområdet delas in i fyra geografiska huvudområden: Centrala universitetsområdet, Sölvegatan, Universitetsplatån och Norra universitetsområdet.

I kommande fyra avsnitt presenteras illustrationsplanen i förstora skala med fokus på vart och ett av dessa områden. Här sammanfattas också planeringsverktygen för varje del för sig, eftersom områdenas skilda förutsättningar kräver betoning på olika åtgärder. Målbilderna för respektive område beskrivs utifrån Campusplanens sex huvudstrategier (s 36-37), här samlade i tre par med förkortade rubriker: Stadsliv & Täthet, Kunskapsstråket & Noder, Grönska & Hållbarhet.

Visionens Campus Lund byggs genom det successiva genomförandet av enskilda projekt – och varje enskilt projekt ska stärka helheten. Största förändringen i både struktur och innehåll planeras i Norra universitetsområdet kring den centrala parken.

Två lika stora utsnitt ur kv. Paradis och LTH-området visar skillnaden i skala och bebyggelsestruktur på Södra och Norra universitetsområdet.

Analys: Juul/Frost arkitekter.

Centrala universitetsområdets miljöer präglas av både stadspuls och akademiskt lugn.

I. CENTRALA UNIVERSITETSOMRÅDET

En av universitetsområdets styrkor är att dess centrala del ingår i den historiska stadskärnan. Det ger Lunds universitet en unik identitet. Här är campus ett med den ålderdomliga stadsväven och stadslivet i stort. Stadsbilden är småskalig, rumslig och med framsidor åt alla håll. Huvudleden Kunskapsstråket liknar här ett finmaskigt nät eller delta med parallella stråk som kopplar samman en rad universitetsmiljöer med stora upplevelsekvaiteter. Miljön är traditionsrik och varierad med intima medeltida gator och monumentala institutionsbyggnader från främst 1800-talet. Stadspartiet utgör Lunds finrum och museikvarter. Allt är inom promenadavstånd. Många målpunkter är relaterade till studentlivet, till exempel Akademiska Föreningen, nationer, service och kultur.

Här har universitetsområdet stadsattributen täthet och människor i rörelse, men här finns också en stämning av akademiskt lugn och reflekterande samtal. Den särarten i miljön vill planen fördjupa. Visionen är fler och förädlade platser för möten, gärna med flytande gräns mellan ute och inne. Klimatskäl

tvingar människor i Sverige att ofta vara inomhus, men vårsolen lockar tidigt ut inte minst ungdomar till vindskyddade soliga platser. I det centrala universitetsområdet ska det finnas många inbjudande mötesplatser både inne och ute där man kan se och samtala med sina medmänniskor.

Universitetsområdet ingår också i en sammanhängande grönstruktur från stadskärnan till LTH, med särskilda kvaiteter i det centrala partiet mellan Lundagård och nya HT-anläggningen LUX. Tätheten till trots finns flera utvecklingsbara lägen både för tillägg i bebyggelsen och för utveckling av nya gröna platser. Generellt behövs varsam restaurering och upprustning av slitna stråk och plats- och parkmiljöer. Lösningar som bevarar det gamla ska prioriteras och nya tillägg ska utgå från den äldre bebyggelsestrukturen och bebyggelsekaraktären men i utvecklad och uppdaterad version. All förändring ska förädla befintliga kvaiteter och förstärka en dynamisk stadsmiljö, rik på offentliga platser för möten och med god tillgång på service.

PRIMÄRA PLANERINGSVERKTYG

- » Utgå från befintlig struktur.
- » Förvalta och förädla befintliga kvaiteter.
- » Förtäta varsamt.
- » Utveckla sittplatser i soliga lägen och i gränstorna mellan inne och ute.
- » Rensa växtlighet och skapa siktlinjer.
- » Gör tillägg i kreativ dialog med äldre kvaitet/bebyggelse.

Stadskärnans intima skala är en kvaitet att inspireras av.

Här Kungsgatan upp mot Lundagård.

MÅLBILDER Stadsliv & Täthet

Universitetets kärnområde mellan Krafts torg och Paradisgatan restaureras till sin fulla representativa glans. Denna historiska universitetsmiljö får inte byggas bort. Det är av stor vikt att ge kärnområdet tyngd och stärka universitetets närvaro här när campusutbyggnaden sker norrut. Speciellt viktigt är att studenter finns kvar och därför ska studieplatser och kårlokaler finnas runt Lundagård. AF har särskilt stor betydelse för ett befolkat Lundagård. Miljön kring AF-borgen rustas upp och Lundagård lyfts fram med varsamt infogade skyltar, digital guidning och belysning i park och på omgivande fasader. Universitetsplatsen med kringliggande byggnader ges nya funktioner. De historiska byggnaderna görs tillgängligare och i bottenvåningarna tillförs kultur- och servicefunktioner som lockar allmänhet och turister. Vid Palaestra tillförs till exempel ett café med uteservering i söder mot vattenspelet i Universitetsplatsens fontän.

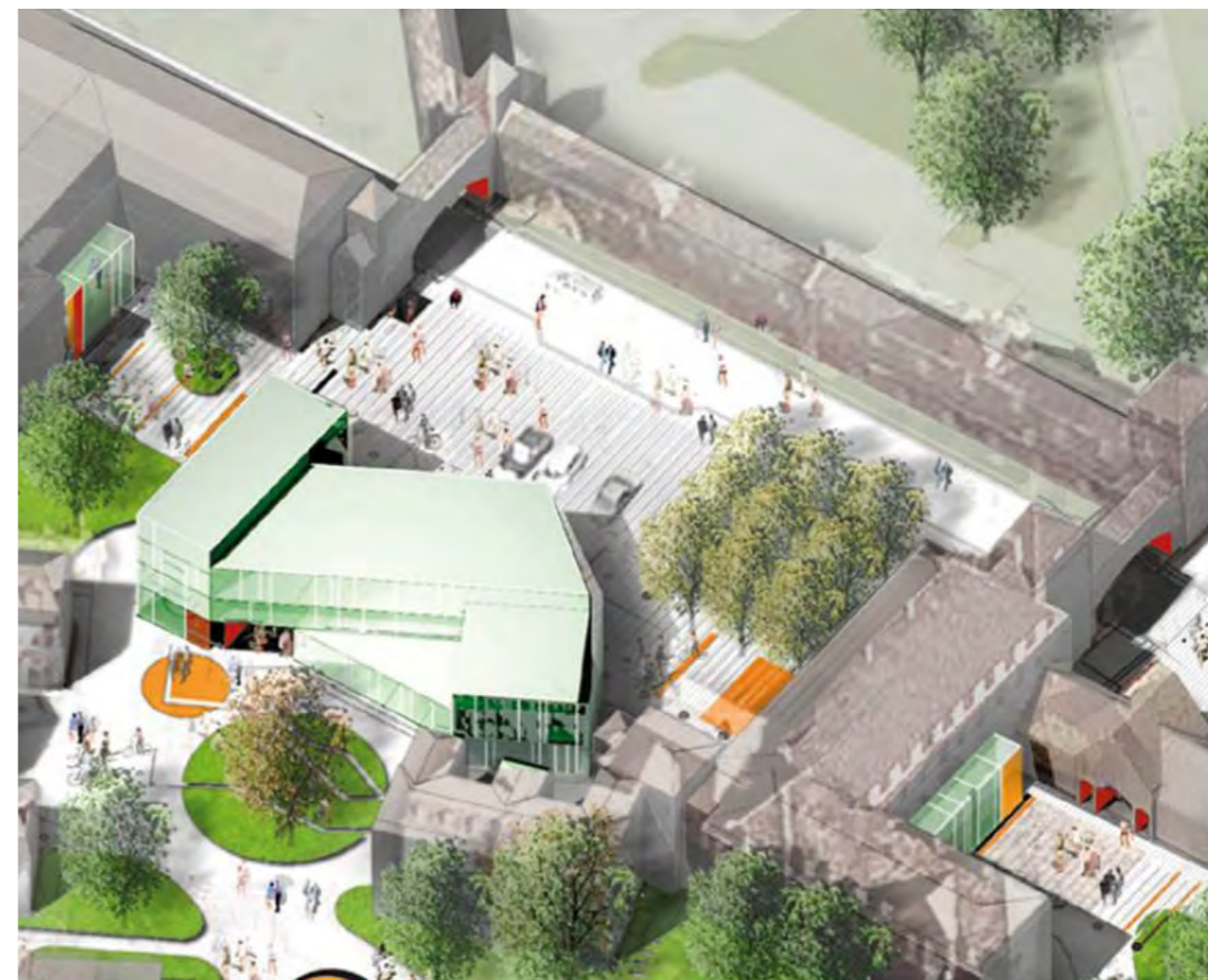
Centrala universitetsområdets nya byggnader är följsamma mot den befintliga bebyggelsens skala och gestaltade i kreativ dialog med omgivningen.

Kv. Paradis utvecklas från homogent institutionsområde till kulturkvarter med stadsliv också under kvällar och helger. Parkeringsytor ersätts med förtätande infills med publika funktioner i öppna bottenvåningar, till exempel restauranger och caféer, bokhandel, utställningsrum, servicecentra med information om universitetet, studiemiljöer och konferens- och möteslokaler.

Tillskapandet av S-fakultetens nya studiecentrum med Paradistorget utgör ett viktigt stadsbyggnadsgrepp för att knyta samman universitetsområdet över Allhelgona Kyrkogata. Dagens parkeringsyta, bullriga gata och slutna mur mot norr ersätts av en publik byggnad med välkomnande fasader åt både norr och söder och belägen på ett nytt stadstorg effektivt placerat mellan två arkitektoniska gångbroar som berättar om sjukhusets utveckling. Biltrafiken anpassas till områdets stora gång- och cykeltrafikflöden. I före detta sjukhuslängan mot norr öppnas valv som leder från kv. Paradis gröna akademiska miljö till nästa gröna akademiska rum, södra sjukhusområdet och Helgonabacken.

Förslag till tillbyggnad till Skissernas museum. Ny entré och café placeras ut mot Kunskapsstråket. Illustration: Gunilla Svensson arkitektkontor.

Förslag till studiecentrum för S-fakulteten med ny platsbildning Paradistorget som överbryggar Allhelgona Kyrkogata. Illustration: Juul/Frost arkitekter.

På södra sjukhusområdet finns möjlighet att både omvandla befintliga hus och komplettera med nya byggnader. Även Helgonabackens kringområde i norr och öster har potential att förtäts varsamt. Här finns behov av utveckling av både nya och gamla funktioner. Bland annat finns förslag på ett bokarkiv med UB:s rariteter, ett café mot parken och en utbyggnad av Skissernas museum som förtätar och förstärker Kunskapsstråket. Nedre delen av Sandgatan är ett annat utvecklingsområde där en ny byggnad kan placeras i kv. Paradis sydöstra hörn.

Centrala universitetsområdet ska utvecklas till Lunds främsta turistmål jämte domkyrkan. Lundagård och Universitetshuset har redan sin självklara plats, men områdets attraktioner kan utvecklas genom större öppenhet och strategiska tillägg. Bland annat har kv. Paradis, Helgonabacken och Botaniska trädgården stor besökspotential och ska tillföras målpunkter för flanören. Målpunkterna ska även göra miljön attraktiv och erbjuda vardagsservice för den som

vistas där dagligen. I samarbete med staden och andra kulturaktörer etableras kulturstråket Kulturslingan, ett promenadstråk för turister, universitetets gäster och lundabor. Alla objekt längs Kulturslingan skyltas upp enligt ett enhetligt skyltprogram med tavlor eller plaketter som i första hand monteras på mur. Skyltarna har korta texter om byggnads-, park-, universitets-, konst- eller personhistoria. En sådan intresseväckande kulturskyltning både lyfter fram universitetsområdet som besöks- och turistmål och stärker universitetets identitet som kulturbärare.

Längs Kulturslingan passeras många av universitetets kulturskatter i upprustat och tillgängliggjort skick. Slingan startar vid domkyrkan med domkyrkofoorum. Vid Lundagård finns bland annat Kungshuset, AF-borgen, Kulturen, Historiska museet och Universitetshistoriska museet i nya representativa lokaler. Strax intill ligger Juridicum med Skandinaviens största juridiska bibliotek och generöst café. Vid nyrestaurerade Universitetsplatsen välkomnar

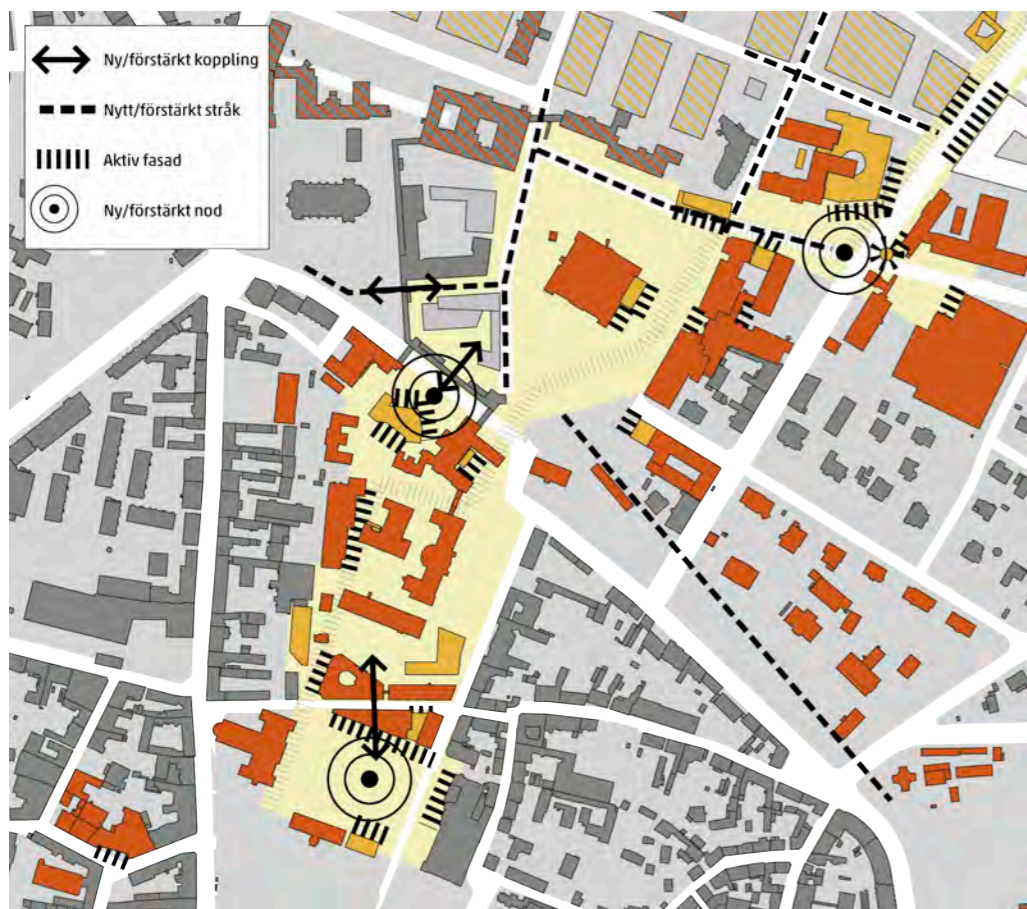
Universitetshuset med en mera inbjudande entré. På vägen norrut mot Helgonabacken hittar man i valvet över Allhelgona Kyrkogata medicinhistoriska Livets museum. Vid Helgonabacken är Skissernas museum tillbyggt med en ny entré och ett café vid Kunskapsstråket. Till Skissernas museum har också flyttats universitetets konstsamling från Biskopshuset. Vid Helgonabacken finns även ett nytt mindre konstmuseum eller galleri i ny byggnad vid Helgonavägen.

UB är tillbyggt mot öster med ett bokarkiv som ger möjlighet att se bibliotekets tidigare dolda bokskatter. Tillbyggnaden ger också UB en ny lättillgänglig entré direkt mot Kunskapsstråket mitt emot SOL. Även UB:s stora nya läsesal riktas mot stråket med läsplatser ut mot parken. Tillbyggnaden kompletteras med ett café vars uteservering har sittplatser på trädäck över den upprustade östra dammen.

På Helgonabacken kan man välja att antingen fortsätta Sölvegatan norrut mot kulturattraktioner på

Universitetsplatån och Norra universitetsområdet eller fullfölja den kortare centrala slingan. Från Biskopshuset, ritat som naturvetenskaplig institution av C G Brunius på 1840-talet, fortsätter promenaden då ner mot Botaniska trädgården. På vägen passerar man kv. Hyphoff med de vackra före detta medicinska institutionerna. Framme vid Botan möts man av den nya entrén som bjuder in alla till trädgården. Kottepalmen får ett nytt palmhus med anslutande restaurang som används mycket för representation av staden, näringslivet och universitetet. Trädgårdens café serverar ekologiskt och närodlat och är öppet året om.

Efter besöket i Botan kan man även härifrån utvidga promenaden med norra Kulturslingan, nu genom idylliska Professorstaden. Annars återvänder man via Kulturkvadrantens studentkvarter till Lundagård och centrum där turen avrundas med besök i Stadshallen vid Stortorget och Lunds konsthall vid Mårtenstorget.

Föreslagna lägen för utveckling av stråk, noder, kopplingar och aktiva fasader i Centrala universitetsområdet.

Kunskapsstråket & Noder

I det centrala universitetsområdets stråk- och parkmiljöer tar man sig bäst fram på det hållbara sättet till fots eller per cykel. Genom att Kunskapsstråket stärks som ett lättillgängligt och lättorienterat stråk förbättras kontakten mellan de södra och norra delarna av campus. Goda förutsättningar för ökat stadsliv i norr etableras. Kunskapsstråkets intima och varierade karaktär från Lundagård till Helgonabacken utvecklas med nya stråkförgreningar. Stråket och stadsrummen stärks med nya byggnader som har väl studerade fasader och öppna bottenvåningar med publika funktioner som lockar nya besöksgrupper. I anslutning till Kunskapsstråket och dess tvärkopplingar stärks befintliga noder och nya utvecklas vid naturliga mötesplatser.

Kunskapsstråket startar vid Lunds centralstation. Redan här känner besökaren att han eller hon har kommit till en universitetsstad och att universitetet är nära. På Knut den stores torg finns tydlig skyltning mot universitetet. Strax när man kvälls- och helgöppna Juridicum vars entré tillgänglighetsanpassats, utemiljö rustats upp och bottenvåning fungerar som ett välskyttat och välutrustat besökscentrum. Här kan man få information om universitetet,

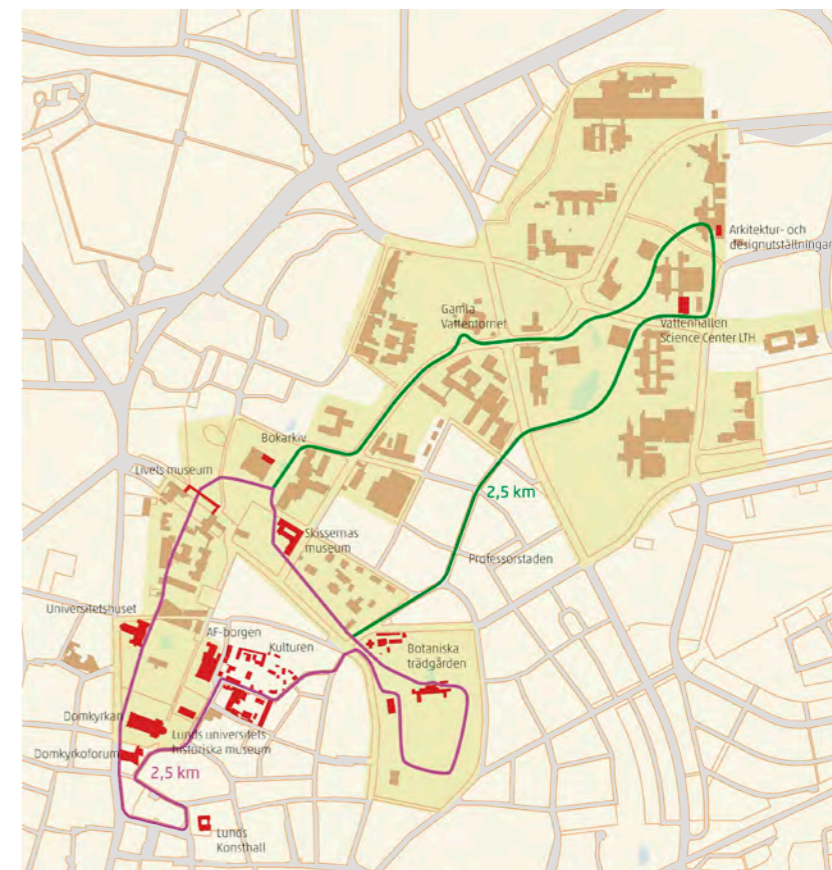
en karta i handen eller kanske en app i sin Iphone innan man fortsätter mot Lundagård. I Lundagård utgör det renoverade Kungshuset ett landmärke och en markör att svänga norrut. Vid Universitetsplatsen väntar Universitetshuset och övriga akademiska byggnader tillgängliggjorda och väl skyltade; man har nått universitetets hjärta. En vägvisare pekar tydligt ut Kunskapsstråkets väg vidare norrut genom universitetsområdet via kv. Paradis.

I norra kv. Paradis finns det centrala universitetsområdets nya starka nod, Paradistorget med kringytor. Visionen är att med Paradistorget skapa ett nytt stadsrum över och kring Allhelgona Kyrkogata. Mitt på Paradistorget står S-fakultetens nya studiecentrum, en flerfunktionell anläggning för studenter och personal som är öppen också för andra besökare. Paradistorget blir både en mötesplats och en livlig knutpunkt som kopplar samman stadsdelar. Från Paradistorget går via nyupptagna öppningar i före detta sjukhusbyggnaden vid Allhelgona Kyrkogata flera nya stråk som ansluter till Kunskapsstråket. Förbindelser skapas med Centralstationen via S:t Laurentiigatan och med sjukhusområdet i norr. På Helgonabacken bidrar UB:s och Skissernas muse-

Bild ovan: Förslag till nytt palmhus med anslutande restaurang och året-runt-café i Botaniska trädgården. Illustration: Zoom arkitekter.

Bild till höger: Kulturslingan kan bli ett populärt promenadstråk som leder till många av universitetets kulturskatter.

ums nya tillbyggnader till att leda besökaren norrut längs stråket till nästa nod, Professorsplatsen, utformad som shared space och försedd med vägvisare mot campus olika målpunkter.

Grönska & Hållbarhet

Centrala universitetsområdets parkmiljöer restaureras och vårdas som viktiga inslag i såväl campus gröna identitet som i universitetets kultur- och hållbarhetsprofil. I historiska anläggningar förvaltas den tidstypiska atrikedomen. Lundagårds förnyelse av alléträd kompletteras med markrestaurering och ny belysning, möblering och skyltning. Universitetsplatsen restaureras och förädlas. Vid Lundagård och ingången till kv. Paradis rensas växtlighet som skapar otrygghet bort; en enkel och snabb markåtgärd som till låg kostnad kan bidra till slutmålet.

I kv. Paradis rensas också buskage bort och icke-platser elimineras. Parken framför Gamla Kirurgen förädlas till nya Paradisparken som blir tillgängligare från Sandgatan med nya öppningar i staketet. Sittmiljöer i söderläge, både för samtal och avskildhet, skapas. Utemöbler placeras så att samtal underlättas, det vill säga i grupper och inte alla bänkar riktade åt

samma håll. Generellt ska fria siktlinjer skapas och grönskan präglas av stora träd, blommande buskar och marktäckande växter eller gräsytor hellre än kompakta buskage. Markbeläggningen ska vara vårdad och i samklang med anläggningens kulturhistoria. Hårdgjorda ytor minimeras till förmån för absorberande beläggningar som grus eller gatsten.

Helgonabackens suggestiva miljö lyfts fram genom att Kunskapsstråket genom parken stärks, klosterruinen skyltas upp, de tre dammarna restaureras, deras samband återskapas och den östra dammen förses med trädäck för sittplatser och uteservering. Parken ges rollen som samlande grönt stadsrum kantat av nya och befintliga byggnader med publika attraktioner främst inom kultur. Trädgårdspromenaden, ett nytt grönt gångstråk genom trafikfredad kulturmiljö, kopplar samman och tillgängliggör de fem parkmiljöerna Helgonabacken, Skissernas museums skulpturpark, Biskopshusträdgården, kv. Hyphoff och Botaniska trädgården. Botaniska trädgården med mer än 500 000 besök årligen rustas upp med förbättrad entré, nytt växthus, butik, restaurang och året-om-café.

PROJEKT

Planerad byggnad

- P.1** Om- och tillbyggnad av Eden för S-fakulteten för att utveckla och förbättra studie- och arbetsmiljön. Studierutrymmena ska göras mer utåtvända och samspel mellan byggnad och utemiljö utvecklas.
- P.2** Studiecetrum för S-fakulteten med platsbildningen Paradistorget. Studiecetrum ska ge S-fakulteten moderna studieplatser och ökad möjlighet till utåtriktad verksamhet. Mot kv. Paradis ska byggnaden erbjuda uterum mot söder. Mot norr ska anläggningens platsbildning mot Allhelgona Kyrkogata länka samman universitetsområdets delar.

Utbyggnadsområde

U. Inga.

Förtättningsområde

- F.1** Kongresscentrum. Universitetet saknar en kongressbyggnad som kan rymma stora nationella och internationella konferenser. Ett av de förslag som diskuteras har sitt läge i Lundagård.
- F.2** Plats för nya tillbyggnader och byggnader, bl a ett kontorshus i södra delen av kv. Paradis. Förtätande infill som stärker Kunskapsstråket och återupprättar Sandgatan som en viktig gata i Södra universitetsområdet.
- F.3** Ombyggnad av f d sjukhusbyggnad vid Allhelgona Kyrkogata till entrébyggnad mot sjukhusområdet från kv. Paradis. Entrébyggnaden utgör även fond för Paradistorgets stadsrum åt norr. Genom att i byggnaden öppna valv för gång- och cykeltrafik kopplas universitetsområdet starkare till sjukhusområdet.
- F.4** Bokarkiv. Förtätning i syfte att tillgängliggöra och visa upp UB:s samlingar, stärka Kunskapsstråket och tillföra kultur och skapa målpunkter.
- F.5** Byggnad för kulturändamål. Förtätning i syfte att stärka Helgonabackens parkrum, stärka Kunskapsstråket, tillföra kultur och skapa mångfald och målpunkter.
- F.6** Möjlighet till infill vid SOL mot Helgonavägen.
- F.7** Tillbyggnad till Skissernas museum. Förtätning i syfte att ytterligare tillgänglig- och synliggöra museets samlingar samt öka målpunkter.
- F.8** Nytt växthus med utrymme för kottepalm, butik och café/restaurang i Botaniska trädgården. Om- och tillbyggnad som stärker Botaniska trädgården som en av Lunds stora attraktioner.

Markåtgärder

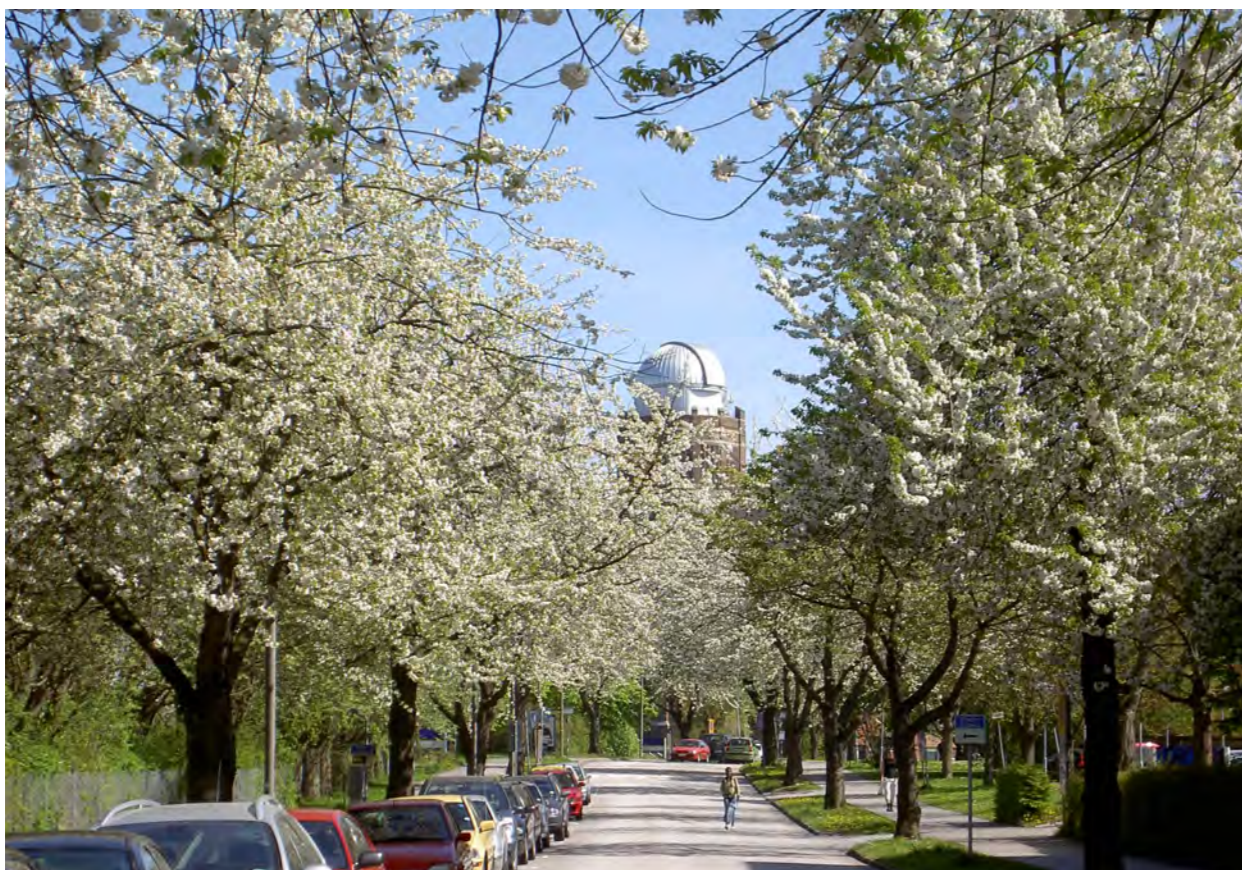
- M.1** Universitetsplatsen restaureras. Förädling av befintliga kvaliteter i syfte att stärka platsen och campus identitet som kultur- och traditionsbärare. Kultur och mångfald stärks med aktiva fasader i Paleastra et Odeum och Kungshuset.
- M.2** Ny entréplats/torg anläggs vid Juridicum. Platsen blir en utvidgning av Lilla Gråbrödersgatan/Kunskapsstråket mot Juridicums entré och markerar Juridicums roll som länk mellan Lund C och Lundagård och som första infopunkt för universitetets besökare som kommer från stationen.
- M.3** Kv. Paradis parkmiljö med bl a Paradisparken framför Gamla Kirurgen restaureras. Förädling av befintliga kvaliteter i syfte att stärka Kunskapsstråket och att utveckla Paradisparken som attraktion. Parken görs mera tillgänglig mot Sandgatan.
- M.4** Paradistorget anläggs. Tillägg i syfte att skapa ny mötesplats och nod vid Allhelgona Kyrkogatans busshållplats samt koppla samman stadsdelar. Till noden ansluts ett nytt stråk mot sjukhusområdet/Helgonabacken.
- M.5** Helgonabacken restaureras med bl a rövning av dammar. Förädling av befintliga kvaliteter och förstärkning av Kunskapsstråket genom parken.
- M.6** Trädgårdspromenaden till Botaniska Trädgården etableras som förenande stråk mellan olika grönområden och universitetsattraktioner. Förädlande tillägg i flera parkmiljöer i syfte att utveckla och koppla samman stadspartier och samtidigt tillgängliggöra Biskopsträdgården och kv. Hyphoff.

Kommunikation

- K.1** Nytt östvästligt gång- och cykelstråk anläggs norr om Allhelgona Kyrkogata med sträckning Allhelgonakyrkan-sjukhusområdet-Helgonabacken. Tillägg i syfte att förbättra trafikmiljön för oskyddade trafikanter samt koppla samman Helgonabacken och universitetsområdet med nordvästra centrum och kollektivtrafikcentrum.
- K.2** Sammanslagning av Helgonavägen och Lasarettsgatan väster om Helgonabacken till ett stråk utformat som shared space. Ombyggnad i syfte att förbinda södra sjukhusområdet och Helgonabacken och att utöka parkytan.

Illustrationsplanen utsnitt I: Centrala universitetsområdet.

Sölvegatans körbärsträd i blom – en tilldragelse i det akademiska året.

II. SÖLVEGATAN

Sölvegatan är till karaktären en typisk utfartsväg från stadskärnan mot landsbygden, bred och trädplanterad. Gaturummet utgörs av en allé med körsbärsträd som i blomningstid gör Sölvegatan till ett attraktivt promenadstråk. Arkitektoniskt kännetecknas gatan av att den delas i två hälften såväl stil- som upplevelsemässigt. I söder kantas den av stadsmässiga bostadshus från sekelskiftet 1900 och av universitetsbyggnader i främst rött tegel i parkmiljö eller med förträdgårdar från ca 1880-1930. Byggnader och grönska har högt arkitektur- och kulturhistoriskt värde. År 2004 tillkom här universitetets Språk- och litteraturcentrum, SOL. SOL:s bottenvåning har öppna lokaler och fungerar som ett vardagsrum för studenter som söker sig dit för arbete och umgänge. Genom café och kulturverksamhet lockar SOL även andra besökare och anläggningen har betytt mycket för utvecklingen i området. Den nya HT-byggnaden LUX strax norr om SOL avses tillföra samma attraktioner som SOL och starkare bidra till gatulivet på Sölvegatan. Norr om LUX vidtar institutionsbyggnader för sjukhus och universitet från efter 1945, placerade på stort avstånd och med otydliga mellanrum som parkeringar, asfalterade angöringsplatser

och grönytor. Sölvegatan antar här karaktär av trafikled fram till korsande Tornavägen, också den med trafikledskaraktär. Miljön upplevs som ogästvänligt storskalig och gatupartiet saknar intresse som promenadstråk.

Trots att gatan domineras av institutionsbyggnader annonserar sig universitetet dåligt mot Sölvegatan. Byggnaderna är i flertalet fall indragna eller har entréer vid sidogator, vilket gör att verksamheterna upplevs som otillgängliga. Grönytor saknar attraktiv möblering och belysning. Gatans form är anpassad främst för ett förbipasserande flöde och bjuder inte på upplevelser som lockar människor att dröja sig kvar. Sölvegatan är en av Lunds brantaste gator, med ett oavbrutet uppåtlut med kulmen vid Astronomiska institutionen. Detta gör gatan lämpad för biltrafik och gående, sämre för cyklister. Övergripande mål är att stärka och aktivera Sölvegatan med attraktioner på ömse sidor om gatan, att utveckla tvärkopplingar mot anslutande stadsdelar och att förbättra klimatskyddet för att göra Sölvegatan – en viktig del av Kunskapsstråket – till ett behagligt promenad- och cykelstråk.

Förslag till nytt Health Science Center. Förtätning och nytt entréorg vid BMC. Illustration: Atrio arkitekter.

PRIMÄRA PLANERINGSVERKTYG

- » Förädla befintliga kvaliteter.
- » Förtäta med byggnader och grönstruktur.
- » Utveckla tvärkopplingar till noder.
- » Skapa gångvänliga passager över gatan.
- » Tillföra byggnader med aktiva fasader.
- » Placera ny- och tillbyggnader närmare gatulivet.
- » Strategisk placering av nya funktioner.
- » Underlätta för cykeltrafik.

MÅLBILDER Stadsliv & Täthet

Sölvegatans ombyggnad till stadsgata med sammanhängande bebyggelse, fler tvärstråk och nya byggnader med flerfunktionellt innehåll förstärker stadsmässigheten i campus och integrationen med staden. Gaturummet förtätas i första hand med byggnader med aktiva fasader och tillägg mot gatan. Svärbebyggda mellanrum förtätas med grönstruktur. Universitetets närvaro annonseras mot gatan på ett samordnat, men icke-statistiskt sätt som stimulerar och överraskar. Gatamiljöns förträdgårdar och uterum bildar flera naturliga scener och fonder att använda kreativt för skyltning, utställningar och framträdanden av olika slag. Här kan studenter testa sina talanger och här kan universitetet välja okonventionella sätt att kommunicera med allmänheten. Lika klassiskt akademisk som kulturmiljön är kring Universitetsplatsen, lika präglad av experimentlust och avantgarde är den nya Sölvegatan.

Trots att sammanlagt ca 10 000 personer arbetar i denna del av Lund har ett aktivt gatuliv saknats. Det stora flödet av människor som rör sig här ska tas tillvara och den nya noden Professorsplatsen i korsningen Sölvegatan/Helgonavägen kommer att vara

den punkt flest passerar; en naturlig mötesplats att utveckla till ett stadsrum.

Kopplingen mellan universitetsområdet och sjukhusområdet stärks via nya stråk/gator när sjukhuskvarteren väster om Sölvegatan förtätas. Här planerar Region Skåne på sikt en ny stor laboratoriebyggnad som kopplar sjukhusområdet till Sölvegatan. Mittemot på gatans östra sida finns en stor parkeringsplats på vilken universitetet och Akademiska Hus planerar en utbyggnad med institutionslokaler, kontor, service och kanske bostäder närmast Professorstaden. Både Fysicum och BMC byggs till med förstärkta entréer mot gatan, vilket ökar syn- och tillgängligheten, underlättar orienteringen, förbättrar mikroklimatet och gör Sölvegatan intressantare att följa. En utbyggnadsmöjlighet norr om Fysicum vid Tornavägen ger tillfälle att öka stadskänslan också i gatupartiet mot Norra universitetsområdet.

Både öppnandet av nya stråk och planerad sammanbindande laboratoriebyggnad ger sjukhus- och universitetsområdena stora ömsesidiga vinster. De

Förslag till nya HT-centrum LUX vid Sölvegatan med planerad invigning 2014. Illustration: Henrik Jais-Nielsen & Mats White arkitekter.

tidigare enfunktionella områdena kompletterar varandra och utvecklar tillsammans ett varierat stadsliv. Sjukhusområdets många människor i rörelse tillför Sölvegatan underlag för service i de nya husens bottenvåningar mot gatan: här kan man bland annat hitta livsmedelsaffär, restauranger med takeaway-mat, bankomat och Seven Eleven att kila in i för en kopp kaffe eller en tidning. Även folklivet vid nya entrétorget mellan tillbyggda Fysicum och BMC berikar båda områdena. Torget fungerar som passage mellan universitet och sjukhus och port till många av universitetets medicinska institutioner.

Sölvegatan korsas i söder av Trädgårdspromenaden, ett nytt grönt stråk mellan Helgonabacken och Botaniska trädgården som ingår i Kulturslingan. På Professorsplatsen finns Café Geo, ett informellt kulturcafé med scen för poesiluppläsning och musikframträdanden, bibliotek med skänkta böcker och tidskrifter och konstvägg för tillfälliga utställningar.

Längs Sölvegatans övre del skapas möjligheter för institutionerna att i nya entrébyggnader skapa informella mötesplatser – här ordnas regelbundet utställningar, lunchföreläsningar och debattkvällar. Här finns också Fysicums lasercentrum med den spektakulära föreställningen *Fysik & lasershow* som visar hur spännande och lekfull fysik och naturvetenskap kan vara. I det gamla vattentornet kan man åka upp och titta på det vackra skånska landskapet.

Kunskapsstråket & Noder

Sölvegatans stärkta stadsmässighet gör dess roll som Kunskapsstråket mot norr tydligare. Gatan förädlas till en innerstadsgata med körsbärsträdsallén som identitetsskapande grönt stråk genom campus. De nya byggnadernas verksamheter annonseras mot gatan med öppna bottenvåningar och ibland på uteplatser. Kompletteringar i obebyggda mellanrum gör gatan intressantare och mindre väderutsatt. Kring Sölvegatan utvecklas också stadsväven med

flera nya korsande stråk som förbättrar kommunikationen och kopplar samman stadsdelar, framför allt sjukhus- och universitetsområdena. Klinikgatan på sjukhusområdet förlängs både mot Helgonabacken i söder och mot Sölvegatan i öster.

Korsningen Sölvegatan/Helgonavägen utformas till en central nod, Professorsplatsen, som blir en ny mötesplats kring en upphöjd shared space-yta. Här möter gående och cyklister från Helgonabacken Sölvegatans trafik och den nya platsen med Café Geo gör att människor stannar upp. LUX får studiemiljö och café mot Sölvegatan samt en entré i sydost som ansluter till Professorsplatsen när kvartershörnet öppnas upp. Även Helgonavägen byggs om för att koppla LUX med SOL till ett gemensamt centrum för humaniora.

Närliggande Gerdahallen, ett av norra Europas största träningscentra, är en stor attraktion i områ-

Längs Sölvegatan har Kunskapsstråket möjlighet att utvecklas till en flanörvänlig Rambla där universitetet syns och integrationen med staden och sjukhus stärks.

Föreslagna lägen för utveckling av stråk, noder, kopplingar och aktiva fasader längs Sölvegatan.

Förslag till ny flerfunktionell bebyggelse norr om Geocentrum. Perspektiv och plan: STaRK stadsbyggnad & arkitektur.

det inte minst kvällstid. Hit kommer alla – studenter, universitetspersonal och lundabor. Flödet av människor ger Professorsplatsen potential att utvecklas till Sölvegatans hotspot, en arena för spontana möten. På denna viktiga nod finns också en vägvisare som anger områdets många målpunkter och Kunskapsstråket fortsättning mot nordost.

På en kortare sträcka i anslutning till Professorsplatsen och nästa platsbildning vid Fysicums och BMC:s nya entréer byggs Sölvegatan om för att bli lätt att korsa och för att fungera som trädkantat flanörstråk. Måtten minskas och gatan höjs till samma nivå som trottoar och cykelbanor. Norr om Fysicum återfår gatan sin normala gatusektion, men även här gestaltas gaturummet omsorgsfullt med markbeläggning, möblering, belysning och förlängda trädrader.

Korttidsparkering tillåts på båda sidor medan långtidsparkering får ske som långsparkering på Sölvegatans ena sida, på den förlängda Klinikgatan, på gatorna söder och öster om BMC och i parkeringshus under jord anlagda i samband med nybyggnad.

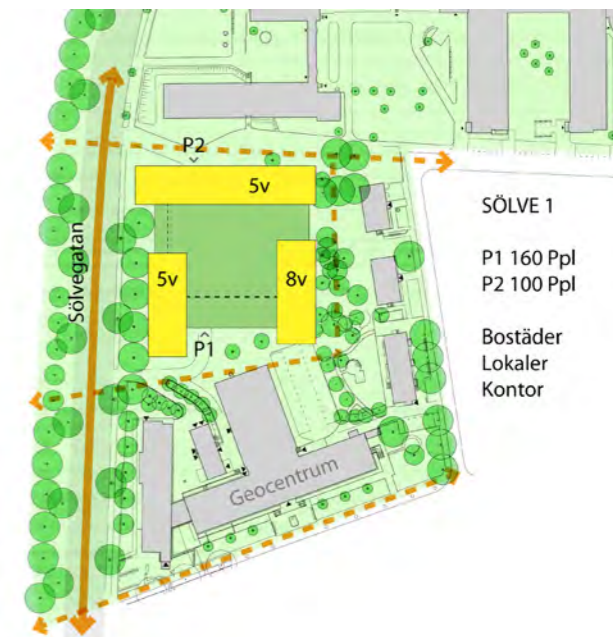
Det blåsiga ”kalfjället” vid Astronomiska institutionen byggs bort till förmån för en intimare gatumiljö och bättre mikroklimat. På andra sidan Tornavägen, som också ges en mer stadsmässig utformning, finns universitetets nya förvaltningsbyggnad centralt placerad på Universitetsplatån och i anslutning till Kunskapsstråket; ett landmärke lätt att se från Sölvegatan men också lätt att orientera sig efter när man kommer med cykel eller bil längs Tornavägen.

Grönka & Hållbarhet

Sölvegatans karaktärsgivande allé med fågelbärsträdet *Prunus avium Plena* vårdas och trädraderna förlängs norrut. Professorsplatsen i skärningspunkten mellan två trädkantade gator utvecklas som grönt stadstorg. Gerdahallen med sina stora besöksflöden får mot Helgonavägen/Professorsplatsen en ny entréplats som kan bli ett grönt uterum med sittmöjligheter och ingå i den centrala noden. Befintliga förträdgårdar, som SOL:s, utvecklas till attraktiva gröna uterum möjliga att använda också som studiemiljöer utrustade med möbler och öppet nätverk. Gröna uteplatser anläggs också i anslutning till be-

fintliga steniga institutionsentréer. Nya entréplatser placeras i lä, förses med grönska, sittplatser åt söder och möjlighet till studier utomhus.

Det vindutsatta klimatet på norra Sölvegatan motverkas med förtätande bebyggelse. Där förstärkning av gaturummet inte kan ske med hus förtätas mellanrummen med vinddämpande träd och planteringar. En ny fickpark, Astronomiparken, anläggs vid Astronomiska institutionen på Sölvegatans högsta punkt i syfte att mildra väderpåverkan och göra färdan upp mot Sölvegatans högsta punkt lite lättare och intressantare. Sölvegatans förtätning med nya byggnader och grönska kommer att förbättra mikroklimatet, vilket förutom att göra cykling och promenader behagligare, också har stor betydelse för byggnadernas värmeförbrukning.

PROJEKT

Planerad byggnad

P.1 F d Zoologen vid Helgonavägen byggs om och till för nya institutionsbyggnaden LUX. Förtätande tillbyggnad med huvudentré mot Helgonavägen och bibliotek och café i bottenplan mot Sölvegatan. Tillbyggnaden har en sekundär entré på norrfasaden mot Klinkgatans nya förlängning åt sydost till Sölvegatan. En interiör genomgång från entré till entré tvärs genom LUX planeras.

Utbyggnadsområde

U.1 Parkeringsyta norr om Geocentrum. Här kan en ny institutionsbyggnad eller annan större byggnad för gemensam användning uppföras. Mot Sölvegatan ska byggnaden ha lokaler för service och handel. Kvarteret bör exploateras tätt, men med omsorgsfullt planerad grönska. Parkering bör läggas under mark. Närmast Professorsstaden kan ett eller två bostadshus som kopplar till befintlig bebyggelse byggas.

U.2 Del av sjukhusområdet norr om LUX. Här finns möjlighet att riva befintliga byggnader och uppföra en stor laboratoriebyggnad.

U.3 Markområde nordost om Fysicum. Bör användas för att öka kontakten mellan Södra och Norra universitetsområdet och ta bort barriäreffekten av stort vägområde och nivåskillnaderna mellan hus och gata.

Förtätningsovråde

F.1 Cafébyggnad väster om Geocentrum. Förtätande byggnad på strategisk plats för utåtriktad verksamhet. Med entré, café och studieplatser riktade mot Sölvegatans nya nod och mötesplats Professorsplatsen.

F.2 Förtätningsovråde vid BMC söder om Astronomiska institutionen. Här kan finnas möjligheter för inflyttning av nya verksamheter med koppling till BMC.

F.3 Entrébyggnad till Fysicum vid Sölvegatan. Förtätande byggnad som ökar tillgänglighet och orienterbarhet och ger liv genom öppen bottenvåning. Samverkar med BMC:s entré på andra sidan ombyggda Sölvegatan och gör området mellan Fysicum och BMC till ett gemensamt entrétorg och en mötesplats för studenter.

Markåtgärder

M.1 Professorsplatsen anläggs. Naturlig nod utvecklas med attraktioner för att ta till vara det stora flödet av förbipasserande och platsens potential som mötesplats.

M.2 Entréplats till Gerdahallen vid Helgonavägen planeras. Förtätning i syfte att synliggöra Gerdahallen och öka tillgängligheten.

M.3 SOL-parken vid SOL-centrum vid Sölvegatan utvecklas. Förädling av befintlig förträdgård som ökar tillgängligheten och skapar mötesplats och studiemiljö utomhus med bl a möbler och trådlöst nät.

M.4 Astronomiparken kring Astronomiska institutionen vid Sölvegatan anläggs. Förtätning med grönska som förskönar, förbättrar klimatet, tillför upplevelsevärden och minskar det upplevda avståndet mellan Södra och Norra universitetsområdet.

Kommunikation

K.1 Ny gata anläggs väster om LUX genom att Klinikgatan förlängs söderut till Helgonavägen.

K.2 Ny gata anläggs norr om LUX genom att Klinikgatan förlängs österut till Sölvegatan.

K.3 Ny gata anläggs söder om BMC genom att Klinikgatan förlängs österut till Sölvegatan.

K.4 Ny gata ovan förlängs åt sydost genom Professorsstaden mot Tornavägen, dock ej för genomfarts trafik.

Illustrationsplanen utsnitt II: Sölvegatan.

Bild ovan: Vy över Universitetsplatån med korsningen Sölvegatan/John Ericssons väg i förgrunden.

Visionsbild: Henrik Jais-Nielsen & Mats White arkitekter.

Bild till vänster: Förslag till ny förvaltningsbyggnad vid Tornavägen. Fotomontage: Fojab arkitekter.

III. UNIVERSITETSPLATÅN

Universitetsplatån utgörs av höjdpunkten på den långa sluttning med ca 80 meters lutning från Höjeå till Gamla vattentornet som Lund är byggt på. På Universitetsplatån delas Södra och Norra universitetsområdet av Tornavägen som gräns, men platån själv spänner över vägen som potentiellt förenande mötesplats. Vid denna knutpunkt möts Sölvegatan och Tornavägen och cykelstråk som kopplar nordöstra Lund med centrum. Här sammanfaller också Lunda-länkens sträckning med Kunskapsstråket.

Universitetsplatån utgör Lunds universitets geografiska centrum. I anslutning till platån passerar dagligen ett stort flöde av studenter och medarbetare. Men stadslandskapet är gles, storskaligt, monofunktionellt och starkt präglad av trafikmiljön vilket hindrar ett stadsliv att utvecklas. Bebyggelsekaraktären är spretig. Högt arkitektoniskt och kulturhisto-

riskt värde har det nationalromantiska vattentornet samt Klas Anshelms modernistiska institutionsbyggnader i rött tegel på båda sidor om Tornavägen; i söder Fysicum och Medicinarlängan vid BMC, i norr LTH.

Universitetsplatån utgör början på universitetets naturliga expansionsområde norrut. Här finns goda förutsättningar för förtätning till stadsmiljö med bra publika stadsrum och kopplingar till Norra universitetsområdets landskapspark som har stor utvecklingspotential. Lunds kommun startar hösten 2012 arbetet med ett ramprogram för Norra universitetsområdet där även Universitetsplatån ingår. Campusplanens förslag till bland annat områdets trafikmiljö bygger på kommunens förslag och kommer att vidareutvecklas i dialog med kommunen.

MÅLBILDER Stadsliv & Täthet

Förtätande bebyggelse både väster och öster om Tornavägen tillför Universitetsplatån såväl stadsmässiga kvarter som service. Med de nya byggnaderna införs i Norra universitetsområdets miljöer en ökad detaljering i skalan och en bebyggelse som är varierad till både gestalt och innehåll. Institutionsmiljöns monofunktionalitet bryts med strategisk lokalisering av byggnader för blandade ändamål, däribland bostäder. Hit förlägs också universitetets nya förvaltningsbyggnad med aktiva fasader. Det stora flödet av människor som varje dag kommer till Universitetsplatån för att nå områdets många institutioner eller fortsätta mot Ideon, Medical Village eller Brunnsberg, ger underlag för både offentlig och kommersiell service. Kring Universitetsplatåns centrala stadsrum – hållplatstorget för lokal- och regionalbussar, spårvägens hållplats och entrétorget vid förvaltningsbyggnaden – utvecklas ett vitalt stadsliv.

PRIMÄRA PLANERINGSVERKTYG

- » Koppla Södra och Norra universitetsområdet.
- » Förtäta bebyggelsen.
- » Utveckla stadsrum och kommunikationsnod.
- » Tillföra mångfunktionalitet.
- » Förädla och utveckla grönstrukturen.
- » Ombyggnad av gator och trafikmiljö.

I de nya byggnadernas bottenvåningar hittar man förutom restauranger och caféer också till exempel mataffär, apotek, bankomat och cykelverkstad. Studenter och personal erbjuds ämnesöverskridande mötesplatser i Kårhusets nya entrébyggnad och i tillbyggnaden till Mattehusets annex.

På Universitetsplatån finns plats för flera stora nya byggnader. Någon av dem bör innehålla lokaler för kulturinstitutioner med publika aktiviteter. Universitetsplatån är mycket tillgänglig med kollektivtrafik, såväl lokalt som regionalt. Lunds högsta punkt där Sölvegatan och Tornavägen möts ska utvecklas till en attraktiv station på Kulturslingan (karta s 49); ett utflyktsmål som erbjuder kulturupplevelser för barn och vuxna, inte minst i de olika universitetsinstitutionernas regi. Från Gamla vattentornet på Universitetsplatån är utsikten fantasieggande vidsträckt

Föreslagna lägen för utveckling av stråk, noder, kopplingar och aktiva fasader på Universitetsplatån.

och de förädlade park- och vattenrummen kan användas som utescener för olika typer av evenemang. Här ges teknik och konst möjlighet att mötas i inspirerande samarbetsprojekt.

Kunskapsstråket & Noder

Kunskapsstråkets/Sölvegatans krön uppe på Universitetsplatån utvecklas till ett livligt stadsparti och en central del av Lunds campus, en nod där många stråk och trafikslag möts. Lundalänken har en hållplats här och spårvägen är en viktig förutsättning för fortsatt stark utveckling av Norra universitetsområdet. Även många andra kollektivtrafiklinjer angör här. Enligt prognoser kommer vid högtrafik en buss i minuten att angöra Universitetsplatån. Ett av Lunds mest trafikerade cykelstråk, Blå stråket, passerar också här. Några av Lunds största arbetsplatser finns i närheten och området som helhet utgör Skånes största samlade miljö för kunskapsutveckling.

Det stora flödet av människor ger Universitetsplatån möjlighet att utvecklas till norra Lunds mest intressanta stadsparti. Universitetsplatåns stadskvar-

ter fungerar som lokalt stadsdelcentrum för Norra universitetsområdet och för centrumnära nordöstra Lund. Här stämmer man gärna träff, stannar till på ett café eller uträttar ärenden vid de nya torgen. Den komplexa trafiksituationen och behovet av nya urbana rum ställer stora krav på omsorgsfull planering och gestaltning. Målet är att förena stadsmässig puls och livliga mötesplatser med campusmiljöns gröna inramning och akademiska lugn.

Universitetsplatåns centrala korsning Sölvegatan/Tornavägen gestaltas som ett brett shared space-område, tryggt och lätt att passera vare sig man följer Kunskapsstråket/Sölvegatan eller anslutande stråk från sjukhusområdet. Tornavägen utgör en viktig trafikmatningsled för norra Lund, men ny utformning vid Universitetsplatån ger utrymme, bekvämlighet och njutbar miljö även till de mycket stora strömmar av fotgängare och cyklister som dagligen passerar vägkorset. Korsningen ges en bearbetad markbeläggning och kompletteras med träd, vilket gör den intimare till karaktären. Det är nu enkelt att ta sig över det som tidigare var en barriär. Tornavägen

byggs om från trafikled till stadsgata och får urban karaktär med förtätande bebyggelse, förlängd allé, ny belysning och mindre mått som dämpar farten.

Strax öster om Tornavägen antar Kunskapsstråket karaktären av ett delta med förgreningar. Vid Universitetsplatån lämnar Kunskapsstråket Sölvegatan och fortsätter som huvudled österut längs John Ericssons väg. Även biltrafiken leds genom området via John Ericssons väg. Norrut fortsätter Sölvegatan som en parkgata för angöringstrafik och som ett gång- och cykelstråk på shared space, den prioriterade trafiklösningen på Norra universitetsområdet. Även Lundalänkens spårväg har sin bana mot norr utmed Sölvegatan. Åt norr, i anslutning till Universitetsplatån, hittar man Kårhuset som kompletteras med en ny entré riktad mot Lundalänkens hållplats. Ett sydligt stråk lockar fotgängare och cyklister mot upprustade Sjöarna med nya sittbryggor över vattnet. Ett antal kopplingar till bilgatorna utformas som shared space där alla trafikanter rör sig på lika villkor. Korttidsparkering är möjlig, särskilt i anslutning till hållplatslägen och service. Långtidsparkering sker i huvudsak i parkeringshus under eller ovan jord.

Grönska & Hållbarhet

Vegetation och vattenkonst ger sin prägel åt Universitetsplatåns nya stadsmiljö. Urban strukturerande grönska ger behagliga gång- och cykelstråk och binder samman campus och stad. Både Sölvegatans och Tornavägens alléer kompletteras på ömse sidor om korsningen. Universitetsplatåns tomma yta vid vattenreservoarerna som inte kan bebyggas förtätas med grönska till en fickpark vid Astronomiska institutionen. Den nya parken stärker gaturummet, förbättrar klimatet och erbjuder miljö för rekreation.

Både centrala busstorget och förvaltningsbyggnadens entrétorg utformas som gröna mötesplatser där man gärna stannar upp. Torgen ingår i en sekvens av stadsrum där dagvattnet omhändertas och ges olika gestalt på sin väg söderut i den sluttande terrängen. Vattnet leds gradvis ner i den centrala landskapsparkens övre sjö. Sjöarna rensas och lyfts fram genom att befintliga konstgjorda kullar planas ut och träbryggor med plats för utomhusstudier byggs över vattnet som komplement till intilliggande studiemiljöer. Trafikmiljön på hela Universitetsplatån byggs om till stadskaraktär och utformas för i första hand hållbara transporter till fots, cykel eller med kollektivtrafik.

Universitetsplatån erbjuder smidig kollektivtrafik, urban service och vackra vattenmiljöer.

PROJEKT

Planerad byggnad

- P.1 Förvaltningsbyggnad vid Tornavägen. Förtätande byggnadskomplex med entrétorg.
- P.2 Till- och ombyggnad av Mattehusets annex. Förtätande tillbyggnad riktad mot centralt stadsrum.

Utbyggnadsområde

- U.1 Tätt exploatering på Universitetsplatån. Utbyggnad och förtätning i området runt korsningen Sölvegatan/Tornavägen i syfte att stärka stadsmässighet och mångfald. Området utgör ett viktigt utredningsområde som kommer att utvecklas i samplanering med Lunds stadsbyggnadskontor.

Förtätningssområde

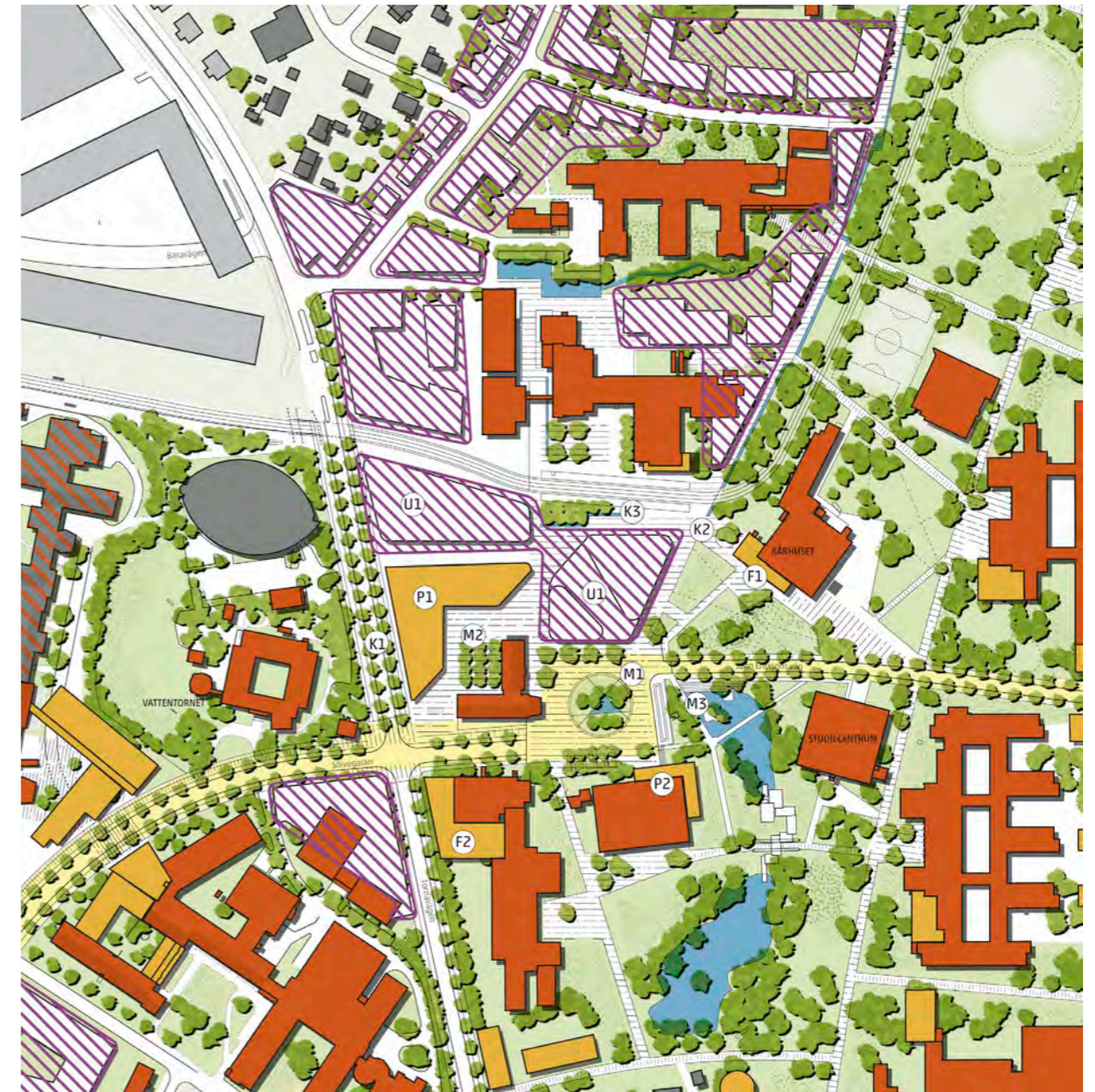
- F.1 Tillbyggnad till Kårhuset. Förtätande tillbyggnad riktad mot stråk i syfte att bli öka tillgängligheten.
- F.2 Tillbyggnad till Mattehuset. Förtätande tillbyggnad som minskar skalan mot Tornavägen och öppnar Norra och Södra universitetsområdena mot varandra.

Markåtgärder

- M.1 Centralt torg anläggs. Lokal- och regionbussarnas hållplatser lokaliseras hit.
- M.2 Entrétorg anläggs vid förvaltningsbyggnaden.
- M.3 Utveckling av grönstruktur och dagvattenhantering. Vattentema införs i stadsrummen.

Kommunikation

- K.1 Tornavägen byggs om till stadsgata med säker korsning Sölvegatan/Tornavägen som förenar Södra och Norra universitetsområdet.
- K.2 Sölvegatan byggs om öster om Tornavägen. Förbi Biologicentrum fortsätter gatan som shared space-stråk med intilliggande spårväg.
- K.3 Spårvagnshållplats anläggs söder om Biologicentrum.

Illustrationsplanen utsnitt III: Universitetsplatån.

Förslag till Norra universitetsområdets utbyggnad och förtätning runt den centrala parken. Illustration: White arkitekter.

IV. NORRA UNIVERSITETSOMRÅDET

Norra universitetsområdet är byggt på mark högt över Lunds centrum. Klimatet här är lite hårdare och området vindutsatt. Storskaligheten är påfallande. Längre var LTH:s friliggande byggnader i landskapspark från 1961 den enda del av universitetet som kallades campus. Än idag ligger Norra universitetsområdets främsta kvalitet i LTH-områdets tydliga struktur och sammanhållna arkitektur där robusta byggnader i rött tegel omger ett parkrum med vida gräsmattor, höga träd och två vattenfyllda märkegravar som sjölandskap i miniatyr. Senare har området utvidgats med naturvetenskapliga institutioner, Ekonomihögskolan och IKDC. Viktiga grannar är SUS och medicinska institutioner, Ideonområdet, Medical Village samt arbetsplatserna Ericsson, Sony och Gambro.

Norra universitetsområdet är grönt och luftigt men grönytorna består ofta av oplanerade mellanrum. Generellt råder bristande detaljskala, rörig trafikmiljö med stora parkeringsytor, låg orienterbarhet och svåränvänd grönska. Parkens gräsmattor bildar upphöjda platåer och lockar inte till vistelse. Dessa schaktmassor från utbyggnadstiden gör också parken opraktisk för lek och idrott och bidrar till att

göra Sjöarna otillgängliga. Sjöarna är Norra universitetsområdets största outnyttjade naturresurs. Med synliggörande och omsorgsfull gestaltning kan de omvandlas till ett attraktivt kännetecken för hela parken. Utomhusmiljöerna saknar också intima uterum för ostört arbete eller vila. Hög kvalitet har dock Ekologihusets utemiljö präglad av småskalighet, rumslighet och detaljrikedom.

Norra universitetsområdet är arbetsplats för tusentals människor, men glesheten och monofunktionaliteten gör att grönområdena ofta är folktomma och stadsliv saknas. De isolerade byggnaderna erbjuder var för sig det som behövs för en arbetsdag på campus. Studenter, forskare och lärare från olika institutioner möts inte och utbytet mellan institutionerna är litet. Förtätning, mångfald och mötesplatser behövs.

Stora delar av Norra universitetsområdet utgör ett viktigt utredningsområde som kommer att behandlas i ett kommunalt ramprogram. Campusplanens förslag till bland annat områdets trafikmiljö kommer att vidareutvecklas i dialog med kommunen.

PRIMÄRA PLANERINGSVERKTYG

- » Förtäta med bebyggelse mot gator och parkrummets kanter.
- » Utveckla stadsrum.
- » Tillföra aktiva fasader i befintlig och ny bebyggelse.
- » Tillföra mångfunktionalitet.
- » Förvalta och utveckla LTH:s park.
- » Ombyggnad av gator och trafikmiljö.

MÅLBILDER Stadsliv & Täthet

Den nya planen ger Norra universitetsområdet en stark, tydlig struktur som karakteriseras av en långsträckt central park kantad av tätare bebyggelse. Denna grundläggande ordning råder över enstaka solitära byggnader i parkrummet. I den nya förtätande bebyggelsen införs en intimare skala, mer individuell och detaljerad gestaltning och aktiva fasader, vilket ökar både stadsmässigheten och orienterbarheten. Närmast parken läggs institutioner. Byggnaderna runt parken har entréfasader mot parkens stråk. I områdets ytterkanter utvecklas blandbebyggelse med huvudsakligt inslag av bostäder. På Norra universitetsområdet planeras 800 nya studentbostäder och ytterligare andra typer av bostadshus.

Tillförseln av bostadshus, utbyggnaden av universitetsverksamheten och utvecklingen av nya noder med Lundalänkens hållplatser ger underlag för den offentliga och kommersiella service som strategiskt lokaliseras till utvalda stråk och stadsrum på Norra universitetsområdet. Överetablering undviks också genom att befintliga etablissemang lokaliseras om snarare än att nya sprids ut. Strategiskt vända mot park och stråk finns också informella lokaler där studenter och universitetsfolk kan träffas över om-

Förslag till nytt studentbostadshus för Helsingkrona nation. Illustration: Fojab arkitekter.

rådesgränser eller möta forskare och näringslivsfolk från Ideon och Medicon Village.

Områdets gestaltning och karaktär signalerar tydligt att det är en akademisk miljö; ett campus med såväl intensiv forskningsverksamhet som platser för studier, samtal eller stilla reflektion. Varje institution annonserar sig med öppet inbjudande entréplan med studiemiljöer nära eller mot stråken. Institutionsbyggnadernas entréplatser mot stråken utformas som attraktiva uterum utrustade för att kunna fungera som studiemiljöer. Mattehusets annex som tidigare bara innehöll hörsalar och tentamenslokaler är ombyggt med ny entré mot norr och studieplatser i två plan med utsikt över Sjöarna. Kårhuset byggs till med ny välkomnande entré, aktiv fasad och publika funktioner riktade mot stråk. Ekonomihögskolan, som är i stort behov av bland annat studieplatser, byggs också ut i riktning mot stråket.

Nya institutionsbyggnader förtätar Sölvegatan och Ole Römers väg och kantar nya gator norr om Biologi- och Ekologihuset. Södra Tornavägen som stads- och bostadsgata stärks av nya studentbostadshus och bostadshus med flerfunktionella öppna botten-

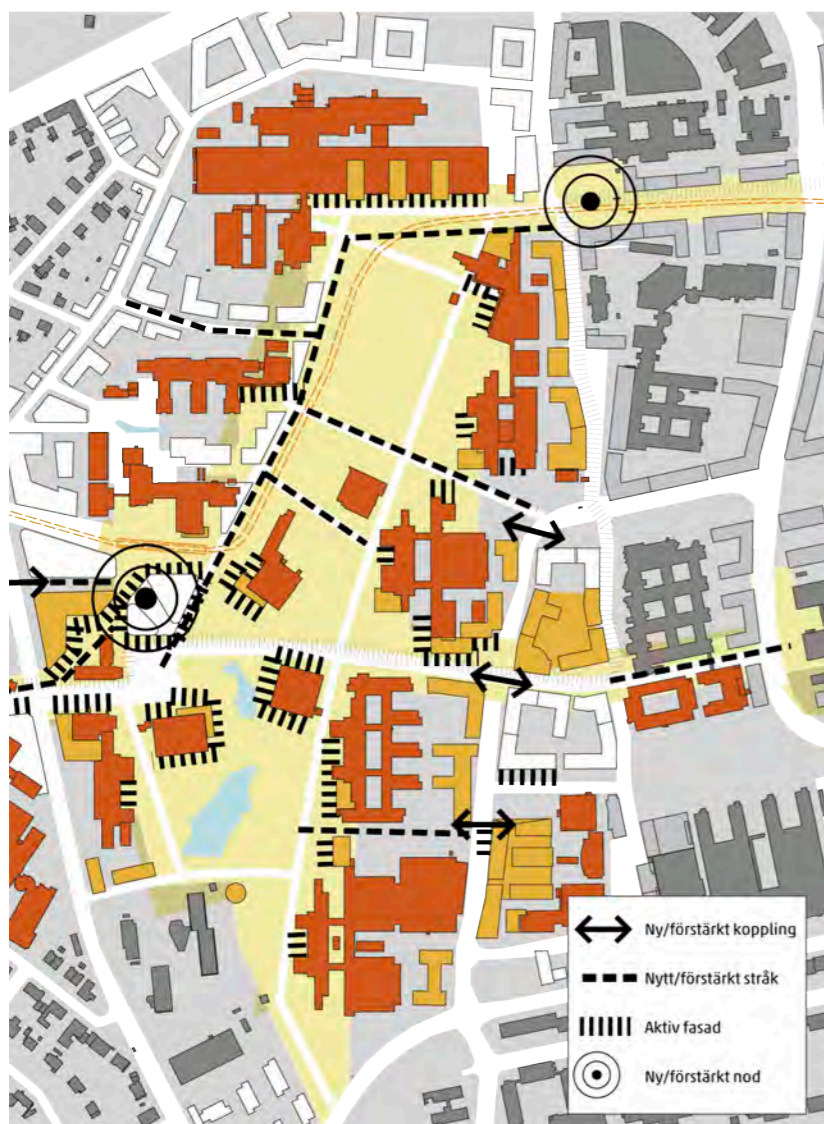

Bild till vänster: Föreslagna lägen för utveckling av stråk, noder, kopplingar och aktiva fasader på Norra universitetsområdet.

Förslag till tillbyggnad till Mattheusets annex. Illustration: Henrik Jais-Nielsen & Mats White arkitekter.

våningar. Ytterligare bostäder placeras vid Ole Römers väg. Längs en ny gata väster om Ekologihuset finns utrymme för en rad bostäder som anknyter till Smörlyckans småskaliga bostadsområde.

Hela Kunskapsparken kan i framtiden stå för spontankultur, lek och fest. Här finns ungdomar, kunskap, folkliv och utrymme. En promenad längs Kulturslingans norra loop (karta s 49) ger möjlighet att upptäcka Norra universitetsområdets utbud av rekreations- och kulturaktiviteter. I institutionerna kring parken finns intressanta utställningar på olika teman. I A-huset visas arkitektur- och designutställningar. I V-huset finns Science Center med bland annat Planetarium och den populära Vattenhallen som byggs ut mot John Ericssons väg och tillför en temapark. Också de biologiska institutionerna och Ekologihuset har utställningar för barn och vuxna både inom- och utomhus.

Kårhuset är med sin centrala placering i parken en självklar samlingsplats. Sigmahuset, som också bildar solitär i parkrummet, kan ges en ny publikdragande funktion som ger folkliv också utanför arbets- och terminstid. En joggingslinga med sträckor i valbar längd ingår i parken. Och Sjöarna lockar med sin i Lund så sällsynta vattenmiljö.

Kunskapsstråket & Noder

Närheten till kollektivtrafiknoden Universitetsplatån, som utgör Norra universitetsområdets västra del, gör att hela området kännetecknas av människor i rörelse. Från Universitetsplatåns centrala torg leder flera stråk vidare längs Kunskapsparkens kanter: norrut mot Kemicentrum, söderut mot Tunavägen och österut mot Medicion Village, Ekonomihögskolan och Sparta. Vid torget viker Kunskapsstråket tillfälligt av från Sölvegatan och följer istället ombyggda, trädkantade John Ericssons väg österut

mot Medicion Village. Förändringen från trafikled för främst busstrafik till stadsgata genom förtätat bebyggelse och bearbetad parkmiljö minskar vägens barriäreffekt och stärker sambandet mellan verksamheter inom området och med grannar. Detta är också biltrafikens väg österut. Som ett nytt stråk inne på Ideonområdet svänger Kunskapsstråket norrut mot Ideontorget, där det åter sammanfaller med Sölvegatan. Ideontorget är en nod i skärningspunkten mellan ett östvästligt och ett nordsydligt stråk och planeras för kommersiell verksamhet som kan erbjuda service till kringområdet.

Även miljöerna kring Mattheusets annex, Kårhuset och LTH:s studiecentrum präglas av människor som rör sig i eller vistas i stadsrummen. Folklivet gynnas av att området gradvis görs mer bilfritt. Framför allt är stora delar av den centrala parken bilfria. Här är de gröna stråken fyllda av fotgängare och cyklister.

Parkrummet kantas av ett sammanhängande gång- och cykelstråk som förbinder institutionerna, samtidigt som det stärker den tydliga gränsen mellan park och byggd miljö. Enstaka bilar letar sig sakta fram utefter stråken för att släppa av eller på någon vid institutionernas entréer. Utmed ombyggda Sölvegatan går spårvägen norrut mot Ideontorget och vidare mot Brunnsberg. Flera tvärstråk, huvudsakligen avsedda för gång- och cykeltrafik, kopplar samman områdets centrala delar med bebyggelse eller besöksmål i de omgivande kvarteren.

Generellt gäller för trafikplaneringen på Norra universitetsområdet att tillse att området inte skärs av och att befintliga barriäreffekter i vägnätet elimineras, samt att parkeringar för bilar och cyklar finns i tillräcklig mängd men inte tillåts störa park och entréförhållanden, varför underjordiska bilgarage kommer att behövas.

Grönska & Hållbarhet

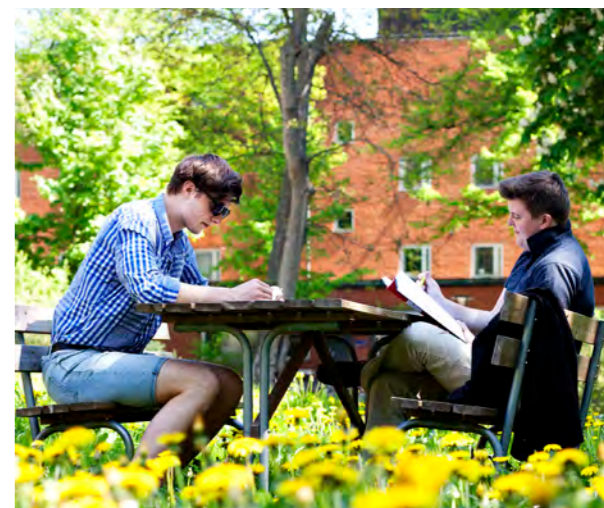
På det förtätade Norra universitetsområdet hålls parken i centrum fredad från bebyggelse som en grön lunga och ett stycke natur i staden. På sikt förädlas parken genom indelning i individuella trädgårdsrum och ges karaktär av stadspark. Kunskapsparken utvecklas till inte bara universitetets främsta grönområde för rekreation, utan också till en av Lunds mest populära parker. Det är hit man förlägger grillkvällarna, musikfesterna, brännbollsturneringarna, picknickarna med personalen och studiekompisarna och skid- och pulkaåkandet när snömängden tillåter.

Parken får två olika karaktärer: i söder förvaltas befintlig 1960-talspark i landskapsstil med Sjöarna och vattentemat som utvecklad höjdpunkt. Kullarna planas ut, Sjöarna rensas och lyfts fram och området kompletteras med mer vatten. Här anläggs också Experimentlekplatsen för barn vid V-husets Science Center. I norr ges parken en enklare karaktär med Evenemangsparken, ett robust parkrum med stora gräsytor för sport och festivaler. Strukturerande och rumsskapande vegetation tillförs i mötet med kring-

liggande byggnader och för att markera spårvägens dragning genom parken.

Kunskapsparkens centrala och för slitage mest utsatta platser och ytor ges hög kvalitet i materialen, till exempel huvudgångstråket med noder, sittplatser och trädäcken vid Sjöarna. Även belysningen väljs med omsorg och skapar trygga och stämningsfulla platser. Kunskapsparkens omhändertagande av dagvatten, samplantering av stora träd och mindre parkrum med varierade växter gynnar insekter, fåglar och smådjur och har en god inverkan på klimatet såväl ute som i områdets byggnader.

Nya byggnader ansluter till områdets gröna tema med ekologiska lösningar i såväl teknik som utformning; här gäller både traditionella och experimentella material och det är gott om solpaneler, sedumtak och anläggningar för marklagring. Mot Ideon förlängs parken i form av ekovägar som ger möjlighet för spridning och utveckling av både flora och fauna vidare mot öster.

I Norra universitetsområdets parkmiljöer finns plats och utvecklingspotential.

Bild till vänster: Göteborgs nations Sensommarfest i Maskinparken, LTH 2012.

Foto: Thomas Löfqvist

Bilder till höger: Vattenhallen Science Center LTH. Spårväg i park. Utestudier på LTH. Cykeln – sällskapet på campus.

PROJEKT

Planerad byggnad

- P.1** Studentbostäder för Helsingkrona nation. Förtätning i befintligt bostadskvarter.
- P.2** Utbyggnad av Ekonomihögskolan. Tillför bl a studiemiljöer och kontor. Förtätning som ger ökad stadsmässighet mot gator/stråk.

Utbyggnadsområde

- U.1** Studentbostäder vid Tornavägen. Förtätning för ökad stadsmässighet och mångfald, stärker Tornavägens södra del som bostadsgata.
- U.2** Mark och mellanrum väster om parken. Utbyggnadsmöjligheter till tät struktur och blandad bebyggelse med företrädesvis institutionsbyggnader närmast parken och bostadshus närmast Smörlyckan.
- U.3** Kvarteret väster om Biologikum. Utbyggnad för förtätning av bebyggelse runt park.
- U.4** Mark norr om Kemicentrum. Utbyggnad för förtätning.
- U.5** Obebyggda kvarter mellan LTH och Ideon. Utbyggnad för ökad stadsmässighet och mångfald.

Förtätningsoverområde

- F.1** Mark söder om Mattehuset. Möjlighet till förtätande infill.
- F.2** Entrétytor vid LTH:s institutionsbyggnader. Möjligheter till mindre tillägg för publika aktiviteter i anslutning till entréerna.
- F.3** Påbyggnad med lamellhus på Kemicentrums lågbyggnad. Möjlighet till marksnål förtätning.
- F.4** Parkeringsplatser öster om samtliga LTH-institutioner. Förtätningsoverområde längs Ole Römers väg.

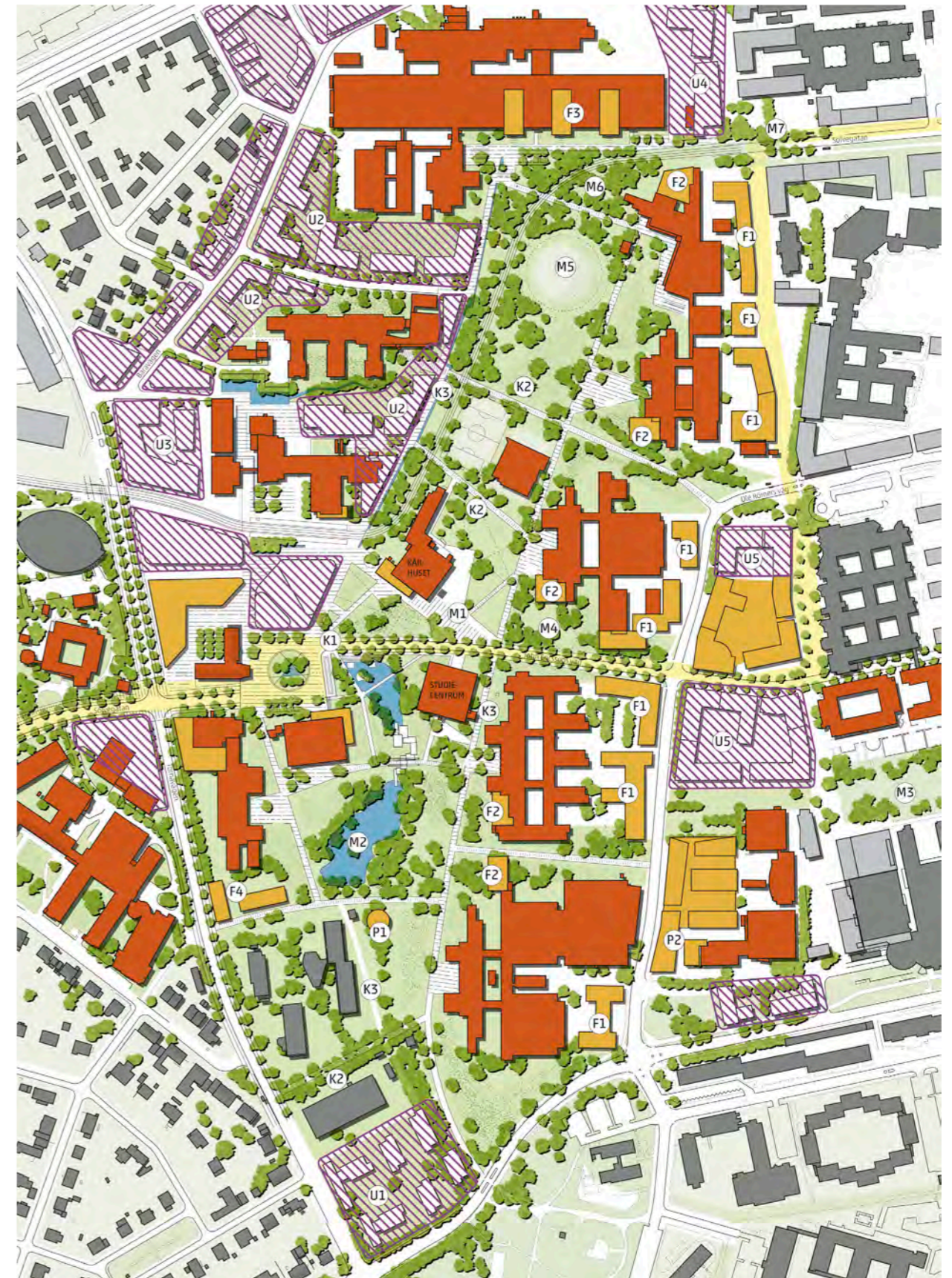
Markåtgärder

- M.1** Parken rustas upp och utvecklas till samlade centrala Kunskapsparken. Marknivåerna justeras efterhand så att grönytorernas användbarhet ökar.
- M.2** Sjöprojektet. Parkens två sjöar rustas upp och vattentemat utvecklas. Hela sjöområdet förädlas till ett tillgängligt och attraktivt område för vistelse i anslutning till vatten.
- M.3** Forskarparken rustas upp och förlängs mot väster. Förädling som gör att Medicon Village, Ekonomihögskolan och LTH knyts samman genom ett grönt stråk.
- M.4** Experimentlekplats anläggs vid Kunskapsstråket/John Ericssons väg. Temalekplats för barn och ungdom vid V-husets Science Center.

- M.5** Evenemangsparken anläggs som del i Kunskapsparken. Dess norra del tillför robusta öppna ytor för fest, lek och framträdanden. Dess södra del vid ny motionsanläggning inriktas mot träning och idrott.
- M.6** Storskogen anläggs som del i Kunskapsparken. Karaktärsbildande och skyddande trädplantering kring spårvägen vid Kemicentrum.
- M.7** Ideontorget anläggs vid spårvägen till Ideonområdet. Spårväghållplats.

Kommunikation

- K.1** Mötet Sölvegatan/John Ericssons väg utformas omsorgsfullt i samarbete med Lunds kommun. Biltrafiken ska lätt finna vägen genom området samtidigt som trafikmiljön för kollektiv-, gång- och cykeltrafikanter ska ha hög kvalitet och stadsrummet ska ha påtaglig torg- och parkkänsla. Från korsningen Sölvegatan/John Ericssons väg fortsätter Kunskapsstråket ett stycke österut längs tvärförbindelsen John Ericssons väg mot Medicon Village och Ekonomihögskolan och svänger där efter åt nordost i Ideonområdet.
- K.2** Tvärstråk utformade som shared space utvecklas i olika lägen i parken för ökad tillgänglighet och underlättande av leveranser till områdets inre delar.
- K.3** Stråken runt parken utvecklas. I samband med ombyggnad för spårvagnstrafik utformas Sölvegatan till ett shared space-stråk längs de västra institutionsbyggnaderna och till spårväggata i park. På motsvarande sätt byggs norra och östra stråken om, östra dock ej för spårväg.

Illustrationsplan utsnitt IV: Norra universitetsområdet.

KAPITEL 4

CAMPUS SOM HÅLLBAR MILJÖ

Lunds universitetsområde ska utgöra en attraktiv, sammanhängande grön campusmiljö som i stadslandskapet tydligt signalerar en akademisk zon. Men hela campus ska vara grönt också i bemärkselen långsiktigt hållbart: ekologiskt, ekonomiskt, socialt och kulturellt. Hållbarhetstänkande ska genomsyra all planering. Campus Lund vill vara förebild för en ny samverkan mellan natur, kultur och urbanitet. Som aktiv part i stadens utveckling vill Lunds universitet och Akademiska Hus tillsammans samverka till Lunds hållbarhet såväl genom forskning som genom utformningen av miljöer i, och med anknnytning till, campus.

Cykeln är lundastudenternas främsta forskaffningsmedel – billig, smidig och kontaktfrämjande.

CAMPUS SOM HÅLLBAR MILJÖ

Lund är en snabbt växande stad och en dynamisk mötesplats för forskning, näringsliv och regional utveckling. Ändå tycks Lund behålla den historiska och intima stadens dragningskraft. Stadskärnan är vacker, kulturutbudet stort, stadslivet kosmopolitiskt och landskapet fullt av utflyktsmål. Ofta hamnar Lund bland de översta i rankingar över ”bästa staden att bo i” och ”bästa skolstad”. Lund tycks vara en bra uppväxtmiljö för barn, en spännande studentmiljö att upptäcka livet i, ett regioncentrum rikt på arbetsplatser och en rofylld plats att åldras på. Att leva i Lund är behagligt och ska så vara också i fortsättningen.

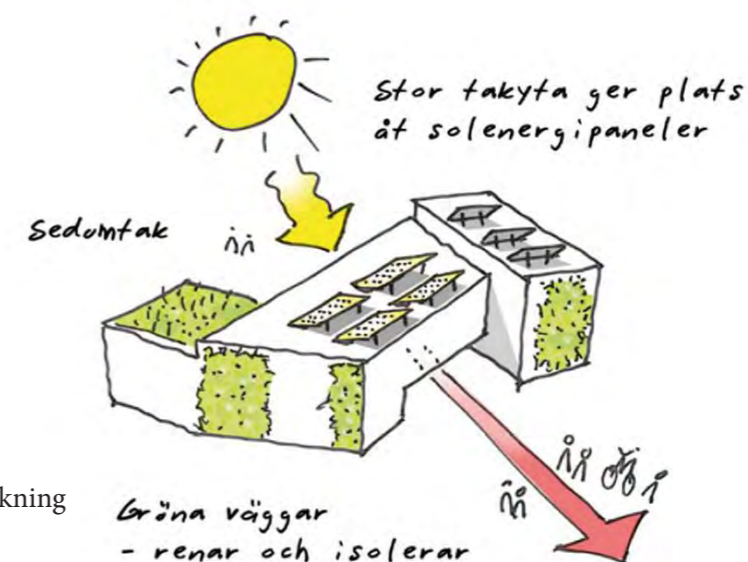
Här finns uppenbarligen många av just de egenskaper som främjar långsiktig hållbarhet i ett samhälle. Därför inkluderar Campusplanen också åtgärder för att säkra att en god livsmiljö bevaras och utvecklas när stad och campus växer: sunda attraktiva bostäder och arbetsmiljöer, funktionsblandning, service, grönska, kultur och rekreativsmöjligheter.

HÅLLBAR BEBYGGELSE

Inför utbyggnaden av campus är det faktum att klimatförändringarna till stor del orsakas av energi-användningen avgörande för byggprojekten i universitetets fastigheter. Hälften av Sveriges energiförbrukning används just inom byggbranschen. Stora investeringar görs i byggnader som ska hålla i generationer. Därför är det ur miljösynpunkt viktigt att ställa höga krav redan idag, så att investeringarna blir ekonomiskt försvarbara också i ett längre perspektiv. Arbetet för byggandet av ett hållbart campus vägleds av fyra huvudprinciper: förnybarhet, resurs-sparande, robusthet och samverkan. Utmaningarna är att eliminera beroendet av fossila resurser som naturgas, olja, plast från oljeråvara; att hushålla med ändliga eller knappa naturresurser som metaller och naturtillgångar; att förmedla en upplevelse av hållbarhet och robusthet till besökaren; och att i samverkan med Lunds stad utveckla och lyfta fram campus som ett gott exempel på hållbar stadsutveckling.

FYRA PRINCIPER FÖR HÅLLBART CAMPUS

- » Förnybara resurser används i så stor utsträckning som möjligt.
- » Resurser används effektivt.
- » Hållbarhet och robusthet förmedlas till besökaren.
- » Samverkan mellan campus och staden.

Bygge baserat på solenergi och grönt ytmaterial.

Principskiss: Juul/Frost arkitekter.

MÅLBILDER

Energi och material

Målet är ett fossilfritt campus där 100 % förnybar el, värmeenergi och kyla används genomgående. Lokala marklager används för såväl uppvärmning som kyla. Elen är miljömärkt och fastighetsägare och hyresgäster samarbetar för att hålla verksamhetselen nere, bland annat genom energieffektiv belysning och utrustning som avger mindre värme och därmed minskar behovet av ventilation och kylning. Mätning och uppföljning av brukarnas elförbrukning samt fakturering efter faktisk åtgång utgör också incitament att spara verksamhetsel. Byggnader och lokaler är klimatanpassade, drivs med förnybar energi och har ett bra inneklimat med miljöanpassade och i möjligaste mån förnybara material i byggnad och inredning. Den för fördjupad hållbarhet avgörande men komplicerade uppgiften att få överblick över campus materialflöden av bland annat kemikalier påbörjas. Ambitionen är hållbara materialflöden, vilket förutsätter inte bara effektiv användning av energi och material utan även avgiftning och återvinning med kretsloppet som yttersta mål.

Byggnader och återvinning

Nya byggnader som uppförs inom campus är konsekvent miljö- och klimatanpassade. Utgångspunkt är Miljöbyggnad, Sweden Green Building Council, lägst nivå Silver. Där så är lämpligt väljs nivå Guld. Även befintliga byggnader ska efterhand fasas in till att uppfylla kraven enligt nivå Silver. Målet för energiförbrukning är satt till 75 % av de krav som ställs enligt Boverkets Byggregler (BBR). Även byggprocesserna ska vara klimatsäkrade. Därför används klimatkalkylen Carbon Footprint för att mäta och minimera koldioxidutsläpp under byggprocessen. Målet är att minst 95 % av avfallet under byggprocessen material- eller energiåtervinns.

Brukare och besökare inom campus ska lätt kunna sortera avfall rätt i ett enhetligt och tydligt källsorteringssystem. Även matavfall sorteras och går till biogasproduktion. Förvaltningen av byggnaderna kännetecknas av ansvarsfullhet, lyhördhet och ständiga förbättringar.

Både människorna och miljön på campus mår bra av fler vattenmiljöer. Här studenter vid Sjöarna på Norra universitetsområdet. Foto: Bengt Keyser.

Grönska

Vid nybygge tillämpas grönplanering med särskild grönytefaktor, det vill säga att värdet på tomtens grönska beaktas. Om möjligt ska minst ett biotop-alternativ väljas bland alternativen torräng, äng, lund, våtmark, havsstrandsbiotop, klippbiotop, stenparti med nektargivande växter, vilt buskage eller annan biotop.

Lokal- och inneklimat

Basen för all byggnadsplanering är att lokalprogram och befintliga ytor granskas för att förebygga slöseri med resurser. Miljöprofilen för nya byggnader avser även deras utformning, placering och tillhörande grönytestrukturer. Tillsammans kan dessa faktorer skapa ett bra lokalklimat som drar nytta av solinstrålning, väderstreck och läeffekter. Tillgång på dagsljus ska tillvaratas i så stor utsträckning som möjligt.

Ambitionen är att morgondagens hus ska byggas med enbart miljöbedömda produkter. I val av olika material och system ska beslutet baseras på fakta. I första hand ska material och varor som är miljömärkta med Svanen, Bra miljöval eller EU-

blomman användas. Material eller varor som inte är miljömärkta enligt ovan ska bedömas med hjälp av Byggvarubedömningen.

I all projektering utses fuktsäkerhetssakkunnig och specificerade krav på genomförande av fuktsäkert byggande ställs i varje projekt. Särskilda regler följs enligt programmet för installation av VVS och tätskikt i våtutrymmen (VASKA, BBV eller GVK). Vid behov kompletteras med mätning av ineluftskvalitet vad avser föroreningar som formaldehyd, kvävedioxid, ozon och radon.

Vattenmiljöer och dagvattenhantering

Vatten i bebyggd miljö tillför stora upplevelsemässiga värden året runt. Lund som stad har ont om vatten i bebyggelsen, vilket till en del kan kompenseras vid nybyggnation. Klimatförändringarna innebär ett ökat behov av att kunna hantera stora mängder vatten vid kraftiga regn. Dagvattensystem och -ledning inom campus är därför dimensionerade för detta. Där så är lämpligt ska byggnader och hårdgjorda ytor ha lokalt omhändertagande av dagvatten. Vattenmiljön fyller även en klimatbalansrande funk-

Arrival Day på Lund C.

tion. Vattnet jämnar genom sin värmeabsorberande förmåga ut kraftiga temperatursvängningar och bidrar i kombination med grönstrukturer som alléer och samplantering av träd till ett bra lokalklimat. Andelen hårdgjord yta minimeras till förmån för beläggning som möjliggör infiltration i mark eller absorption, till exempel hålgatsten, grusbela gning och sedumtak.

Transport- och trafikmiljö

Lund är Sveriges cykelstad nummer ett. Hela 43 % av resorna inom Lund görs med cykel. 90 % av invånarna har tillgång till cykel och 80 % cyklar varje dag. Genom sin utformning främjar Lunds campus promenader, cykling, buss- eller spårvagnsresande och stimulerar på så sätt till att lämna bilen hemma. Inom universitetsområdet finns det mesta inom gångavstånd och man tar sig lätt genom hela campus till fots eller på cykel. Gång- och cykelvägar är tydligt identifierbara med hög standard på cykelbanorna, god belysning och trafiksäkra korsningar. Goda cykelparkeringsmöjligheter i garage eller väl designade cykelställ erbjuds. Cykling stimuleras genom information, kampanjer och aktiviteter.

Förutom vinsterna för miljö och hälsa gynnar cykling som transportmedel och kultur också den sociala miljön. Människor blir mer synliga för varandra och träffas lättare. Chansen att stöta på bekanta och kollegor är stor – ”alla cyklar”. På cykel eller till fots är det lätt att stanna för att växla några ord.

Kollektivtrafiksystemet Lundalänken kompletteras med spårväg med planerad start år 2015. Första sträcka är Lund C-Brunnshög, därefter byggs spårvägen successivt ut till Södra Sandby, Dalby och Stafanstorps. Campus har flera centrala hållplatser för både buss och spårvagn. Den som rör sig i eller färdas genom campus – per kollektivtrafik, till cykel eller till fots – får en stimulerande upplevelse i ett varierat stadslandskap. Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse lyfts fram och utgör exempel på hållbarhet över tid.

Miljöekonomi

Ett miljöekonomiskt perspektiv anläggs konsekvent på campus. Utgångspunkten är att det långsiktigt är samhällsekonomiskt lönsamt att investera i hållbara lösningar för områdets planering, förvaltning och utveckling.

Soliga dagar flyttas spontant studierna utomhus. Utestudieplatser behöver planeras in på campus.

LIVET PÅ CAMPUS

Lunds universitets långsiktiga framgång är i hög grad beroende av arbetsmiljön och av det sociala klimatet; av studenters och medarbetares trivsel och arbetslust. Därför pågår kontinuerligt en uppgradering av standard, hållbarhet och service i det befintliga byggnadsbeståndet. I samband med universitetsområdets förtätning och utbyggnad ges möjligheter att tillföra lärande- och forskningsmiljöerna nya lokaltyper anpassade för ny teknik, nya studievanor och nya organisationsformer.

Inte minst nya samverkanformer mellan universitet och näringsliv ställer krav på platser för gränsöverskridande projekt. Ökat resande och utbyte mellan institutioner i regionen skapar också nya noder i campuslandskapet. Kommunikationsknutpunkterna med angränsande bebyggelse behöver ges form och innehåll för att utveckla sin fulla potential. Förutom att erbjuda social kontaktyta kan de till exempel också fungera som skyltfönster för universitetets

verksamhet. Campus är redan idag en utpräglad gång- och cykelmiljö, gynnsam för spontana möten och för att upptäcka attraktioner på vägen till och från arbetet. Detta drag ska stärkas.

Ur ett längre socialt och ekonomiskt hållbarhetsperspektiv behöver också universitetsområdets underutnyttjade utomhus- och terminstid åtgärdas. Monofunktionaliteten och 40-veckorsystemet innebär att stora delar av campus är öde kvällstid och att lokaler och utemiljöer är tomma under sommaren. Etablering av service försvåras och verksamheter riskerar att slås ut. Campusplanen hanterar detta bland annat genom tillförsel av blandade funktioner, ökad integration med omgivande stad och styrning av verksamheter till lägen med störst flöden. Åtgärderna utgör samtidigt en beredskap för ett framtida treterminers-system där universitetsmiljöerna används hela året och därför än mer behöver bred och stabil service året runt.

Forskning kan se olika ut och behöva olika typer av lokaler.

PRIMÄRA PLANERINGSVERKTYG

- » Placera offentliga och halvväntliga rum i byggnadernas bottenvåningar längs Kunskapsstråket.
- » Placera studiemiljöer i anslutning till entréer och stråk.
- » Bygga kontors- och forskningshotell för snabba behov och blandade forskargrupper.
- » Utveckla gemensam forskningsinfrastruktur.

MÅLBILDER Arbetsmiljön

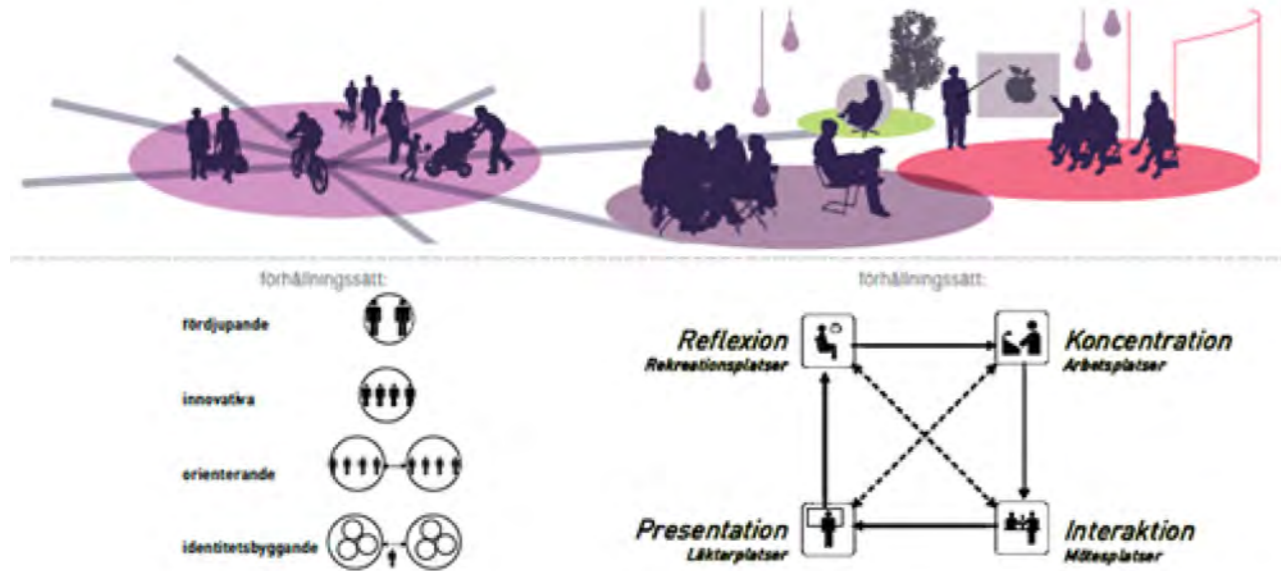
Det finns ett stort behov av forskningsmiljöer som kan möta snabba växlingar i verksamheten. Det behövs också miljöer som främjar områdesöverskridande forskning. Därför inrättas generella arbetslokaler av typen kontorshotell för olika sorters forskning. Där kan verksamheter snabbt få hyra möblerade lokaler med fungerande infrastruktur under kortare eller längre tid. Det kan till exempel gälla olika områdesgrupper inom universitet som behöver samlas, kanske i samband med ett projekt. Det kan också gälla en helt ny verksamhet som behöver plats att etableras, eller en verksamhet som expanderar och väntar på en permanent större lösning, eller verksamheter som får sina ordinarie lokaler ombyggda.

I Lund kommer också stora satsningar på avancerad forskningsinfrastruktur att göras, vilket kommer att locka framstående forskare som dras till den plats där den bästa tekniken och utrustningen finns. Sam-

tidigt blir kostnaderna för sådan utrustning allt högre och det blir nödvändigt att dela på användningen. I kontorshotellen i anslutning till anläggningar med gemensam utrustning kan konstellationer av forskare snabbt samlas och nya grupper uppstå genom fruktbara möten. Forskningsmiljöer planerade att användas av många är speciellt intressanta att lägga i framskjutna lägen vid Kunskapsstråket eller kommunikationsnod, både för att ge dem en central placering och för att de kan fungera som skyltfönster för universitetets avancerade forskning.

För att effektivt kunna utnyttja också de redan befintliga forskningsmiljöerna behövs komplettering av flexibla kontorslösningar där nya forskargrupper, oavsett deras ursprungliga hemvist, kan erbjudas gemensam arbetsplats. En sådan typ av kontorshotell kan med sina öppna bottenvåningar samtidigt utgöra samlingsplatser för innovatörer och mindre företag.

RUM FÖR MÖTE OCH KUNSKAP

Rumstypologi för lärande- och forskningsmiljöer. Principskiss: White arkitekter.

Längs Kunskapsstråket skapas i universitetsbyggnadernas bottenvåningar halvoffentliga rum. Dessa lättillgängliga vattenhåll där mycket personal och studenter rör sig främjar områdesöverskridande möten och samverkan mellan olika grupper inom universitet. Här placeras mötesrum och en café-avdelning med bekväma sittmöbler som ger möjlighet för planerade eller informella möten, men även plats för enskilt arbete. Lokalerna kan också användas för till exempel frukostmöten med föreläsningar, disputationsmiddagar, afterwork-kvällar och som utställningshallar för aktuella projekt.

Med sin strategiska placering vitaliserar de Kunskapsstråket och gör det tryggt och intressant att följa. En centralt placerad reception eller annat hänvisningssystem gör det lätt för besökare att hitta och känna sig välkomna. För att underlätta information och service för såväl besökare som för dem som arbetar i huset bör entrén göras till en naturlig arbetsplats för ett antal anställda. Det kan gälla till exempel vaktmästare, bibliotekspersonal, någon grupp administratörer, café- eller annan servicepersonal. Ett gemensamt passersystem ger möjlighet att låsa av, men miljöerna är öppna för alla som har access.

Husen utformas så att de upplevs som öppna, gärna med siktlinjer uppåt och genom huset så att det är lätt att orientera sig.

En viktig hållbarhetsaspekt är att nya arbetslokaler, oavsett för forskning eller för kontorsverksamhet, utformas så generella som möjligt för inbördes flexibilitet och för att andra verksamheter enkelt ska kunna ta över utrymmena. Arbetsmiljöerna planeras också så att det är möjligt för verksamheter att expandera eller krympa.

En annan viktig hållbarhetsaspekt är att utnyttja befintliga lokalresurser så effektivt och kreativt som möjligt. En vanlig dag står många kontorsrum lediga stora delar av dagen och ett effektivare utnyttjande kan ge besparingar. Inom campus testas därför också nya, okonventionella idéer om hur alternativ till traditionella arbetsplatser kan utformas.

Ett exempel är byggnader med arbetslokaler som planeras efter funktioner. Istället för individuella arbetsrum/arbetsplatser består arbetsmiljön av funktionsrum: till exempel rum för tyst arbete, för möten, för paus, för att läsa e-mail eller för telefonsamtal.

Robusta generella rum tillåter flexibel användning och snabba scenförändringar. Till vänster A-huset, LTH och till höger universitetet i Delft, Holland.

Forskning visar att ytåtgången är betydligt mindre i den här typen av lokaler samtidigt som de ger medarbetaren valfrihet att arbeta var och hur man vill. Det rörliga arbetssättet passar inte alla, men är värt att pröva som ett led i campusutvecklingen.

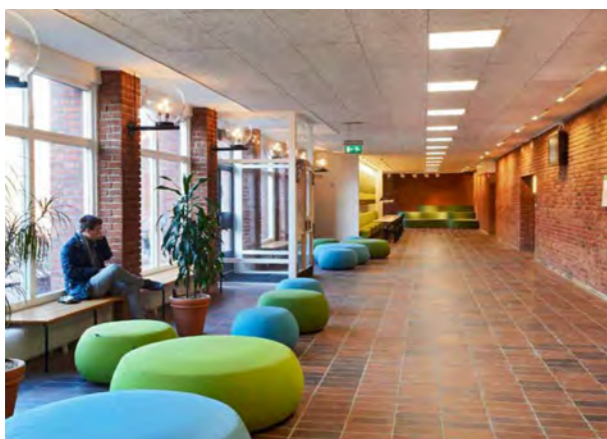
Även inredningen kännetecknas av hållbarhet, tidlös design och kvalitet, men med inslag av kreativa lösningar som inspirerar till nya sätt att arbeta. Lunds universitet står för harmoniska arbetsmiljöer där valfrihet råder om man vill sitta i team eller avskilt i eget rum; miljöer där det är lätt att mötas och lätt att dra sig undan för eftertanke.

Byggnaderna bjuder på mycket dagsljus och genomskikt. Fönstren ger vackra utblickar, så långt möjligt mot grönska, vatten eller stråk. Även uteplatser för dem som arbetar i huset placeras om möjligt nära stråk och noder. Byggnaderna och utemiljöerna i sin helhet präglas av hållbara lösningar och omsorg om detaljer. Forskning har visat att inte minst kvaliteten i ljus- och ljudmiljöer har stor betydelse för såväl arbetsresultat som välbefinnande. Särskild omsorg läggs därför på planeringen av ljus- och ljudförhållanden både inne och ute.

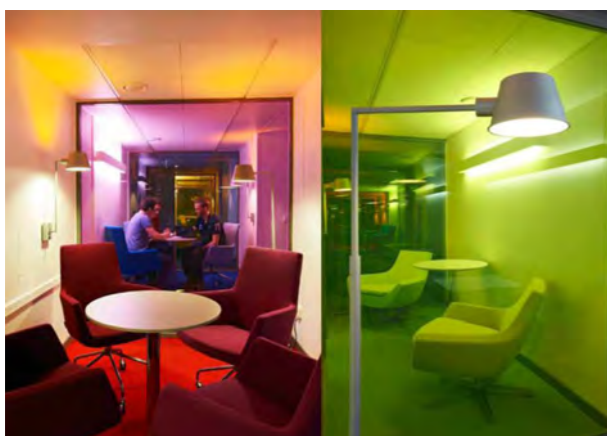
Studiemiljön

Studenterna vistas på campus under större delen av dagen. Grundutbildningarnas lärarledda undervisning varierar visserligen starkt i tid mellan olika program, men modernt studentliv utmärks av att även självstudier bedrivs på campus. IT-utvecklingen gör att Lunds universitets digitala bibliotek nås av alla var de än befinner sig inom universitetet och att studieplatser inte längre behöver knytas till biblioteken. Bäst förutsättningar att genomföra lyckade studier ger studiemiljöer som utgörs av olika slags lokaler: utrymmen för grupparbeten och utrymmen för enskilt arbete men även plats för socialt umgänge. Det innebär att det i en komplett lärandemiljö finns informellt möblerade pausrum av typen lounge, och rum för olika typer av mathållning, både plats att värma egen mat och caféer. Enligt flera enkäter efterfrågar både studenter och forskare fler caféer och restauranger. Studiemiljöerna är kvällsöppna och tillgängliga för alla studenter oavsett fakultet.

Studenters och lärares möjlighet att lätt få kontakt med varandra gynnas av att studiemiljöer och personalens arbetsrum inte placeras vitt åtskilda. Mindre lokaler för studier som kräver lugn kan placeras

i lägen nära personalrum. De större studiemiljöerna, som kanske utgör universitets mest offentliga arbetslokaler, placeras i bottenvåningar längs Kunskapsstråket och i direkt anslutning till byggnadernas entréer. Den centrala placeringen bidrar till att locka besökare, skapa rörelse längs stråket och även ge ett tryggare stråk genom att studiemiljöerna är kvällsöppna. Studiemiljöerna får också gärna flytta ut och befolka stråket med studieplatser. Ett exempel på detta är uppglasade ”verandor” som hänger ut över stråket i tillbyggda Eden i kv. Paradis och nya LUX vid Sölvegatan. Även uteplatsen i anslutning till entrén är viktig som studiemiljö för både enskilt arbete och arbete i grupp, och förses därför med bord, bänkar och trådlöst nätverk. Entréplatsen utgör även en naturlig mötesplats med mycket människor, tillfälle till informationsutbyte och kanske möjlighet att ses över en kopp kaffe. Därtill animerar sådana möblerade uteplatser stråkmiljön och gör promenaden längs stråket intressantare. Sittmöjligheter för studier tillförs också på andra ställen i universitetsområdets utemiljöer, till exempel kan studieplatser ordnas i bersåer och på bryggor över vatten.

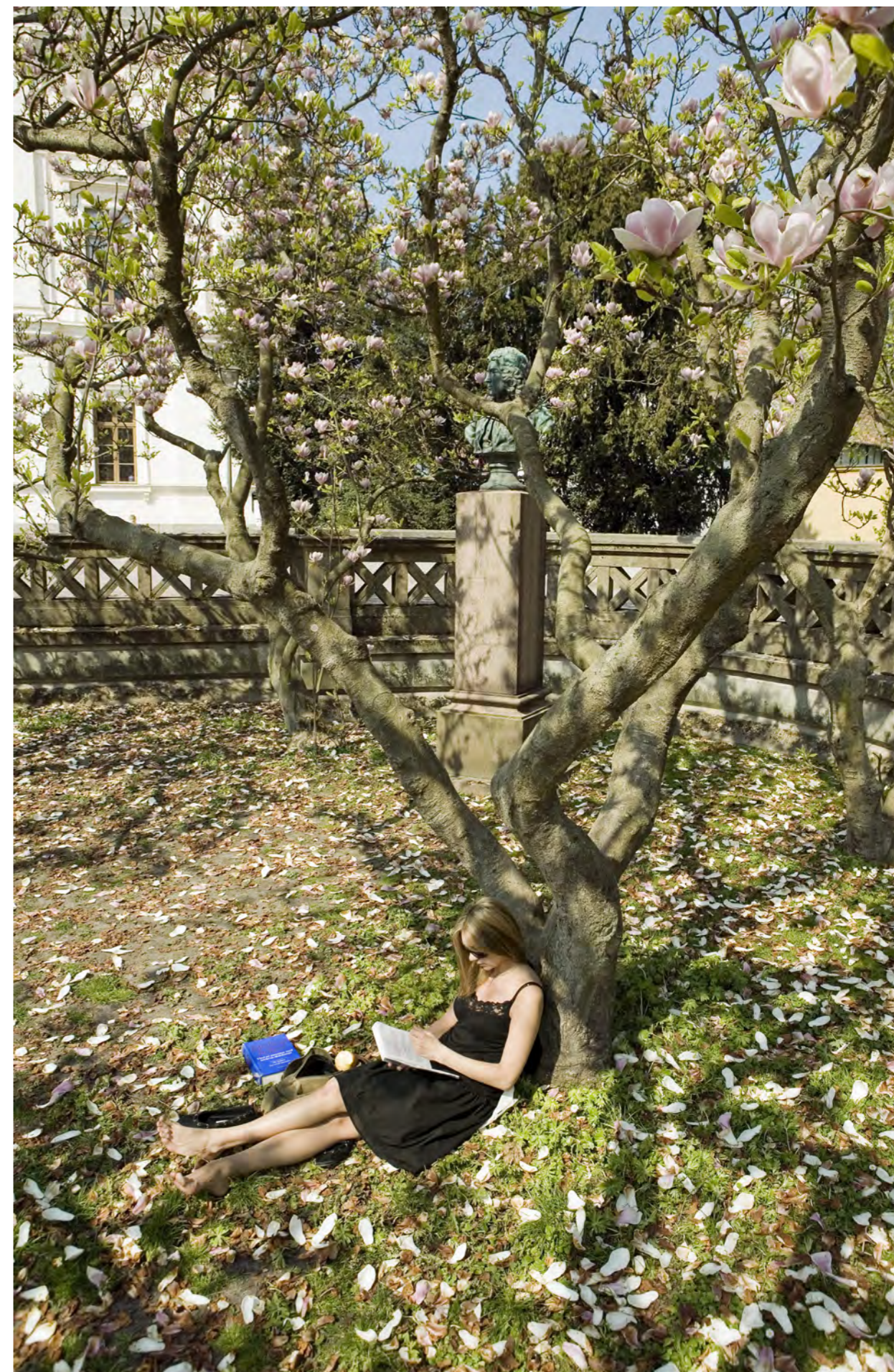
I anslutning till studiemiljön placeras servicecentra för studenterna. Där är det lätt att få information, ladda laptops och boka tid hos studievägledare, hitta bostad, fixa passerkort, köpa kurslitteratur eller ta ut pengar från bankomat. Här finns också biblioteksservice där studenter kan hämta och lämna biblioteksmaterial och skriva ut eller kopiera texter. Studiemiljöerna besöks av ambulerande bibliotekarier som hjälper och handleder studenter som har behov av litteratursökningarna, referenshantering och informationsanskaffning.

Studiemiljöerna lokaliseras med fördel nära möjligheter till rekreation och motion. Anslutande uterum kan också gärna rymma en mindre yta för fotboll, badminton, volleyboll eller tennis. Studiemiljöerna ska kunna nås enkelt med kollektivtrafik till närliggande kommunikationsnod och därifrån till fots eller på cykel längs trygga, väl belysta stråk. Lund är en cykelstad och många cykelställ behövs. Det ska finnas tillräckligt med cykelställ i anslutning till universitetets alla entréer, och det krävs stor omsorg vid utformningen så att cykelställen inte stör entréförhållandena och försvårar tillgängligheten, men ändå står tillräckligt nära för att fungera som parkering. Samtliga lärande- och studiemiljöer ska vara tillgängliga för studenter med funktionsnedsättningar.

Uppifrån: E-husets foajé och grupprum, en inredning nominerade till Svenska Ljuspriset. Kungshuset bibliotek. BMC:s entréplats.

Ibland pluggar man bäst i naturen.

Mårtenstorgets torghandel – en del i Lunds höga livskvalitet.

LIVET I UNIVERSITETSSTADEN

Lunds studenter ger ett tydligt avtryck i staden. Inte minst bidrar de till Lunds charm där ungdomen dominerar och atmosfären är internationell. Livet som student – eller som forskare eller medarbetare i universitet – utspelar sig ju inte bara i universitetslokaler. Mycket tid tillbringas med att förflytta sig, äta ute, göra ärenden, gå på möten, träffa vänner och koppla av med träning, kultur, föreningsliv eller fest. Traditionellt är utbytet mellan campus och stad intensivt, i synnerhet i Södra universitetsområdet. Därför omfattar Campusplanens strategier för den

fysiska miljöns utveckling också de delar av campus som används utanför arbetstiden, och de verksamheter i staden som har stor betydelse för universitetsanknutna.

En enkel visdom präglar planeringen: Livsmiljön är viktig. Studenter, forskare och personal ska välja att bo i Lund för att livet i Lund är behagligt, roligt och givande. Om Lunds universitet är en stimulerande akademisk experimentverkstad, så är staden Lund en lika stimulerande inramning för universitetsåren.

PRIMÄRA PLANERINGSVERKTYG

- » Förtäta längs Kunskapsstråket.
- » Synliggöra universitet som kulturbärare.
- » Synliggöra utbildning och forskning längs Kunskapsstråket.
- » Tillföra och utveckla vatten i campus grönområden.
- » Koppla grönområden i staden och campus till en gemensam motions slinga.
- » Tillföra utrymme för lek och rekreation inom campus för lundabor.
- » Tillföra student- och forskarbostäder på eller nära campus.

MÅLBILDER

Boende

Bra boende är för individen en av de viktigaste förutsättningarna för att må bra, lyckas med studier och arbete och kunna leva ett fullgott liv. Universitet och Lunds kommun samarbetar därför för att förbättra bostadssituationen för Lunds studenter. På Norra universitetsområdet planeras totalt 800 nya studentbostäder, varav 350 i Helsingkrona nations regi beräknas stå klara 2015. För att inom snar framtid få till stånd tillräckligt med studentbostäder behövs engagemang från flera aktörer, privata såväl som offentliga, samt bred samverkan och en flexibel campusplanering som gör det möjligt att uppmuntra initiativ även utanför i plan fastslagna lägen och lösningar.

En bra boende- och livsmiljö gynnas av att stadsdelar är mångfunktionella och erbjuder verksamheter förutom bostaden. Därför görs befintliga, idag homogena studentbostadsområden flerfunktionella genom successiv förtätning och ombyggnad. Omvänt tillförs universitetsområdet och dess nära omgivningar bostäder för att skapa en mer dynamisk miljö med stadsliv även på kvällen. I bostadsprojekten blandas gärna studentbostäder, forskarbostäder och bostäder för allmänheten. Student- och forskarbostäder byggs i olika storlek och standard, anpassade till nutidens ändrade ålders- och behovsprofil.

Studentbostäder i mängd behövs – både i traditionella och nya former.

PLANERADE BOSTADSPROJEKT INOM CAMPUS

- » 125 studentbostäder vid korsningen Tornavägen/Tunavägen. Byggherre: AF bostäder.
- » 350 studentbostäder vid Tornavägen. Byggherre: Helsingkrona nation.
- » 250 temporära studentbostäder vid Ole Römers väg. Byggherre: Lunds universitet.

Rekreation och motion

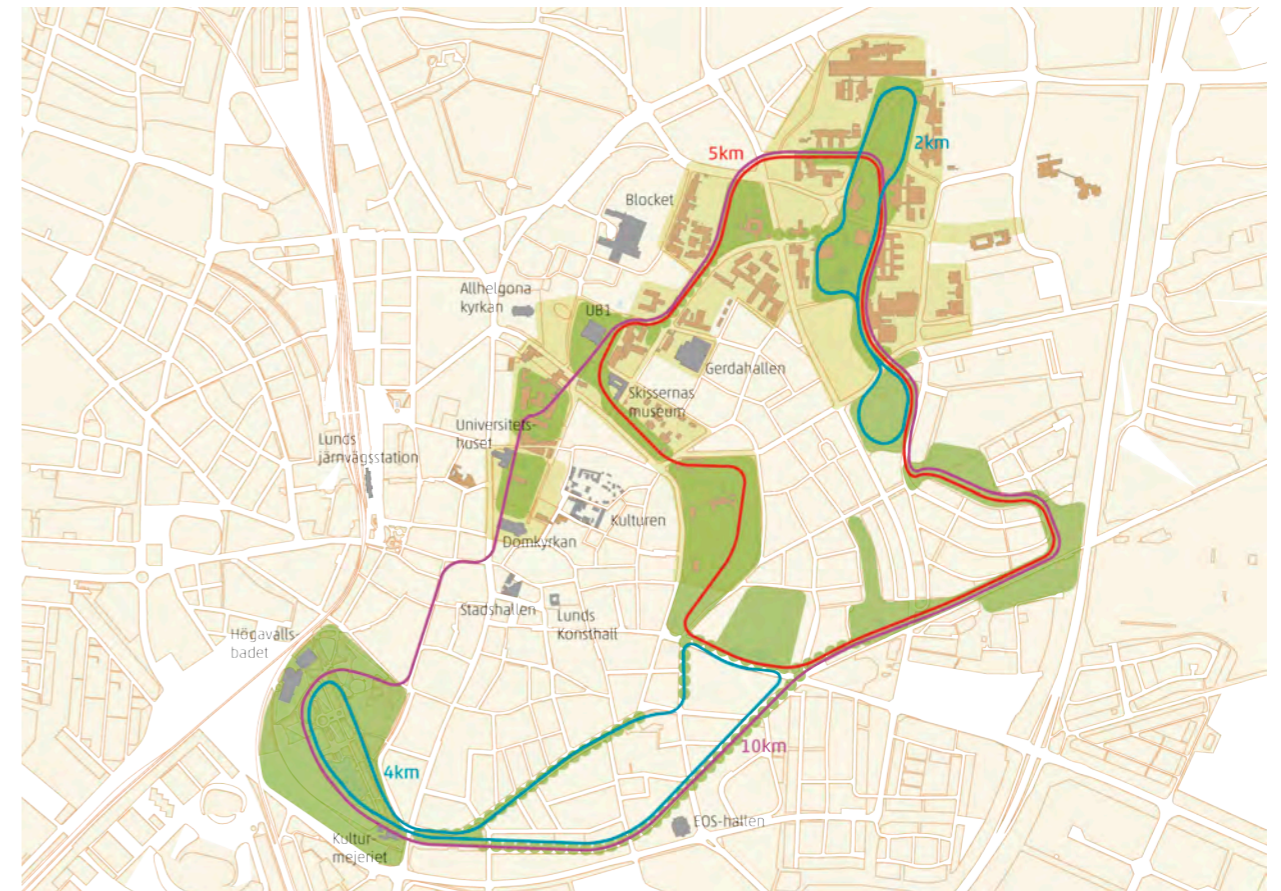
Välståndet kräver också avkoppling och umgänge med medmänniskor. Studentlivet vid kårer och nationer utgör en viktig social resurs inte minst för ungdomar som kanske är ensamma i en ny miljö. Inom AF och nationerna finns värdefulla inarbetade nätverk och sociala och kulturella verksamheter att utveckla. Multifunktionella AF-borgen är därtill en resurs för hela staden med bland annat bokhandel, konstsamling, caféet Aten och lokaler för stora konferenser och framträdanden. Genom etablerandet av nya typer av informella lokaler i universitetets byggnader, som generösa entréer, lounges och caféer, ges möjligheter till större social samvaro och idéutbyte för alla på campus. Lokalerna, som placeras vid stråk och noder och är öppna också för allmänheten, används även för arrangemang som utställningar, debatter och författaraftnar. Liksom campus övriga miljöer är sådana lokaler tillgängliga för studenter med olika typer av funktionsnedsättning – ingen ska behöva känna sig utestängd eller utsatt vid Lunds universitet. Speciellt viktiga är också de nya mötesplatserna för utländska studenter, forskare och medarbetare som här kan få kontakt med inhemska studenter eller kollegor; kontakter som kanske utvecklas till livslång vänskap eller internationellt samarbete. För att skapa ett välkomnande, inkluderande klimat är relevanta delar av universitetet och campus utrustade med tvåspråkig skyltning och information.

Som motvikt till stillasittande studier eller arbete behövs också möjligheter till motion, träning eller sport under dygnets olika tider och i alla väder. Detta erbjuds bland annat i Gerdahallens träningscentrum som drivs av en stiftelse vid Lunds universitet. Här finns ett stort gym och flera motionshallar för olika sorters gruppträning. Genom en ny entréplats mot Kunskapsstråket kan Gerdahallens centrala läge i Professorstaden annonseras tydligare. Öppen i princip alla dagar om året och med många kvällsaktiviteter är Gerdahallen ett ställe där vanliga lundabor och studenter naturligt blandas. Det gör Gerdahallen med kringyta till en av Kunskapsstråkets viktigaste mötesplatser.

Som expansionsmöjlighet kan en ny motionshall alternativt en idrottshall för bollsporter förläggas till Norra universitetsområdets park där det också finns grönytor för utomhusträning och -sport. En motionshall tillför Norra universitetsområdet ett flöde av människor på andra tider än arbetstid, vilket ökar områdets stadsmässighet.

Uppifrån: Gerdahallen. Lundakarnevalen på Krafts torg. LTH-parken. Botan.

Akademiska slingan kopplar samman parker och grönområden i eller nära campus till ett grönt spår för promenader, joggning eller skidåkning.

Universitetets grönområden spelar en viktig roll i stads- och studentlivet. Parkernas traditionella användning förvaltas samtidigt som nya funktioner tillförs i utvecklade eller nya grönområden. Lundagård är platsen för doktorsprocessionen till domkyrkan och salutskotten efter promotionen, och likaså för Toddydagens rävjakt och Lundakarnevalen. Med varsam upprustning och för sin kulturhistoriska status adekvat skötsel kan Lundagård också återta sin roll i staden som grön oas och promenadplats. Universitetsplatsens magnolior inramar Valborgsmässöaftons studentsång, och kanske ett vårbad i fontänen. Därtill kan Universitetsplatsen utvecklas till stadskärnans främsta trädgårdtrum med uteservering i söderläge vid Palaestra, en plats där lundabor och turister i sommarlund kan vila i svalkan från fontänen.

Botaniska trädgården är fortsatt populär för vårterminens tentamensläsande och för terminsavslutningens picknickar och brännboll. De fria gräsytorerna i Norra universitetsområdets park ger dock ännu bättre möjligheter för lek och utomhussport. På Norra universitetsområdet hålls också de stora musikfestivalerna och parkfesterna; här finns plats för tält, scener och publikmassor. I Sjöarna utspelar sig teknologernas årliga sjöbatalj och till vardags er-

bjuder vattenmiljöerna vacker variation i parklandskapet.

Lunds läge i åkerlandskapet gör att det saknas skog eller annan natur i direkt anslutning till staden. För att etablera en lättillgänglig, sammanhängande rekreationsmiljö kopplas flera parker och grönstråk i eller nära campus samman till ett grönt spår för promenader, joggning och skidåkning. I linje med universitetets identitet som både grönt och kulturbärande, utformas den långa Akademiska slingan så att den utöver naturstråket också inkluderar Kulturslingan, en kortare kulturpromenad genom gröna, kulturtäta miljöer i centrum och med en loop norrut till Norra universitetsområdet.

Universitet och stad möts också i nyskapade temaparker som även fungerar som lekplatser, en tidigare bristvara på universitetsområdet. Temaparkerna är tillgängliga dygnet runt, de når barn och barnfamiljer och ger dessutom goda möjligheter att göra leken till ett skyltfönster för universitetets verksamheter. Nya temalekplatsen i anslutning till LTH:s experimentverkstad Vattenhallen för barn och ungdomar gör det möjligt att visa upp experimentverksamhet även när hallen är stängd.

Offentliga föreläsningar och konferenser i universitetets regi hör till Lunds kulturliv. Här konferensen Innovation in Mind 2011.

Musiklivet vid universitetet är intensivt. Akademiska kapellet repeterar.

Kultur

Förutom motion är kultur något av det mest hälsosamma man kan ägna sig åt, speciellt när man tillsammans med andra utövar ett gemensamt intresse. Lunds universitet är med sin trehundraåriga historia en utpräglad kulturmiljö. Här erbjuds i ofta traditionsrika lokaler allt från schack till spex. Universitetets körer, orkestrar och otaliga klubbar och föreningar bidrar till Lunds rika kulturliv. Universitetets roll som kulturbärare behöver dock synliggöras i den fysiska miljön, bland annat genom Kulturslingan (karta s 49) och informativ skyltning. Universitetets kulturskatter är en resurs med stor utvecklingspotential, liksom den talang, kreativitet och kulturexpertis som finns inom universitetet. Därför ges både etablerade institutioner och nya experiment ökat utrymme för verksamhet såväl inom

universitetet som utåt mot allmänhet och omgivande samhälle.

För att nå fler lyfts bland annat UB:s rariteter, universitetets konstsamling och Universitetshistoriska museet fram och tillgängliggörs. Även AF-borgen, studenternas kulturhus med bland annat tidningsredaktion, flera konsertsalar, teaterscen och konstsamling, har stor publik potential att lyfta fram. Huset är fantasieggande till stilen och samtidigt robust och tillåtande – ett framgångsrecept för kreativa miljöer. Historiska museet med domkyrkomuseet utvidgar utställningarna med inslag från Zoologiska museets arkiverade samlingar, som på sikt även kan komma att visas i en ny paviljong vid Kulturslingan. Skissernas museum och Botaniska trädgården utvecklas

med nya byggnader. Den åt nordost utvidgad Kulturslingan passerar även Professorstaden – en kulturupplevelse i sig för den arkitekturintresserade. Villastaden som anlades kring sekelskiftet 1900 har även en plats i universitetshistorien eftersom dess av grönska omgivna villor tillkom genom att främst akademiker här lät bygga representativa bostäder åt sig och sina familjer.

På Universitetsplatån välkomnar en annan av norra Kulturslingans attraktioner, Gamla vattentornet som numera är observatorium, med både en utställning om astronomi och en milsvid utsikt över Öresundskapskapet. På Norra universitetsområdet kompletteras Vattenhallen i V-huset med en experimentlepark för barn och ungdom. I detta Science

Center med stark anknytning till Lunds universitet möter många forskare skolelever och andra besökare, vilket bidrar till verksamhetens potential som en mötesplats för universitet, skola, allmänhet och näringsliv. Vattenhallen med 40 000 besökare om året är en stor publikmagnet och flera kringliggande institutioner utvecklar utställningsverksamhet på tekniska och naturvetenskapliga teman. Generellt tillskaps i hela universitetsområdet i samband med förtätande nybyggnation platser för ny kultur i alla former – permanent, tillfällig, formell, informell, inomhus, utomhus. Genom att stärka och utveckla rollen som kulturbärare främjar universitetet inte bara sin egen långsiktiga hållbarhet, utan stärker också sin samverkan med stad, region och allmänhet och tydliggör sitt humanistiska samhällsuppdrag.

KAPITEL 5

CAMPUSPLANEN I KORTHET

Lunds universitetets Campusplan redovisar den planerade utvecklingen av universitetsområdet 2012-2025. Planens uppgift är att ange förhållningssätt till den fysiska miljöns utbyggnad – att staka ut en färdriktning för campusutvecklingen. Planen behandlar främst markanvändningen och de basfunktioner som berörs: byggnader, grönska, utemiljöer och gator och stråk. Perspektivet är övergripande och planen tar ett helhetsgrepp på miljön. Planens strategier inbegriper därför även universitetets relation till staden och campusmiljön som helhet: service, bostäder, kultur, rekreation och kommunikation. Målet är att i campus bygga in långsiktig hållbarhet i alla aspekter. Markhushållning har varit en grundförutsättning för planen, möjliggjord av universitetets goda expansionsmöjligheter inom nuvarande tillgång till mark.

CAMPUSPLANEN I KORTHET

Campusplanen har tagits fram av Lunds universitet och Akademiska Hus i dialog med främst Lunds kommun och med ett stort antal berörda aktörer inom och utom universitetet. Campusplanen vänder sig internt till alla inom universitetet och externt till alla samarbetspartners och intressenter samt till kommun, region och fastighetsägare. Målet är att med Campusplanen som underlag uppnå ett gemensamt handlande till gagn för såväl Lunds stad som Lunds universitet.

Till grund för Campusplanen ligger visionen av Lunds universitet som lärande- och forskningsmiljö. I visionen för verksamheten ingår fyra områden vars målbilder har direkt relevans för den fysiska planeringen:

- » Universitetets identitet ska stärkas.
- » Lärandemiljöer ska utvecklas genom samverkan utbildning/forskning.
- » Forsknings- och innovationsmiljöer ska stödjas av forskningsinfrastruktur, integreras i övrig verksamhet och synliggöras i staden.
- » Universitetets roll som kulturbärare ska stärkas och synliggöras.

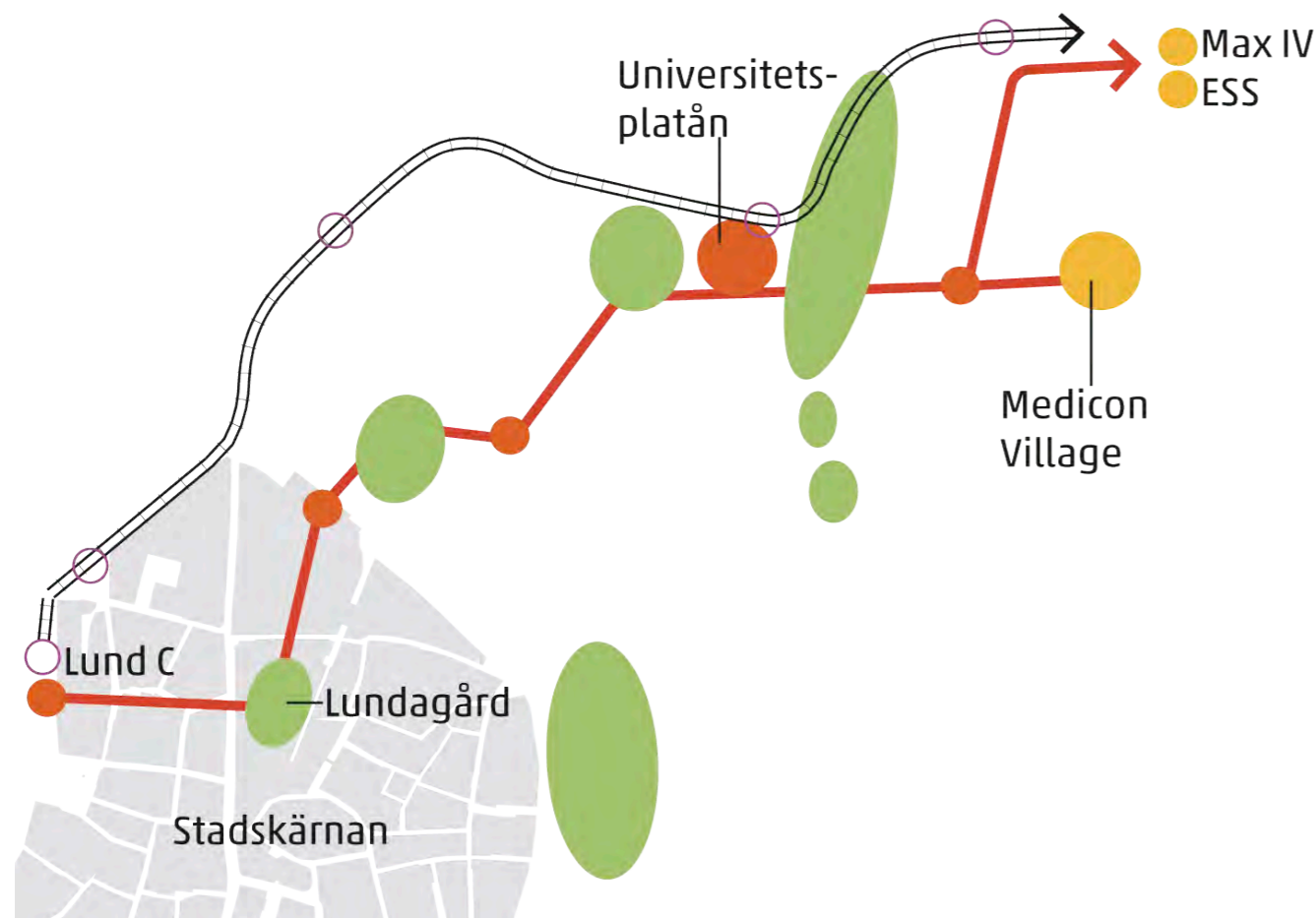
Lunds universitet har även ambitionen att utveckla Campus Lund till en internationell förebild för hållbarhet.

VISIONEN AV CAMPUS LUND

Genom hela framtida campus från Lunds C till Brunnshög löper ett starkt sammanbindande stråk – Kunskapsstråket. Södra och Norra universitetsområdena är förenade också genom förtätning, gröntplantering, förbättrad infrastruktur och utökad kollektivtrafik. Nya tvärstråk och nya noder ökar kontakten inom campus och mellan campus och stad. Ny flerfunktionell bebyggelse främst längs Kunskapsstråket samt nya bostadshus i tidigare enfunktionella institutionsmiljöer ger campus stadsliv utanför arbetstid och året om.

I den stadsmässiga och trygga miljön är avstånden korta och de flesta transporter sker med cykel eller till fots. Förädling av universitetsskilens grönska ger tidigare åtskilda universitetsområden deras förenande akademiska identitet: campus år 2025 är en både integrerad och distinkt del av staden Lund.

Inom universitetet är områdesgränserna överbyggade bland annat genom nya gemensamma byggnader och lokaler.

Det finns gott om informella mötesplatser inom- och utomhus både i universitetsanläggningarna och i omgivande stad. Kulturen blomstrar och syns i bibliotek, museer, parker och utställningshallar och i nya anläggningar och kommunikationskanaler. Framsteg och innovationer inom teknik, medicin och naturvetenskap syns i utställningar i Science Center, i bibliotek och möteslokaler och i institutionernas skyltfönster i öppna bottenvåningar. Kontaktytorna där universitet och näringsliv möts är många. Mellan universitet och stad pågår ett självklart flöde och ömsesidigt utbyte.

CAMPUSPLANEN SOM STYRINSTRUMENT

För att nå visions mål behövs konkreta anvisningar till den som planerar en fysisk förändring inom campus. Sådana anvisningar har i Campusplanen koncentrerats till de tre avsnitten "Campusplanens sex strategier", "Principer för planeringen" och "Projektplan".

Campusplanens sex strategier

Campusplanens sex strategier presenteras i fullt format i kapitel 3 (s 36-37) och i kortform i rutan nedan. Strategierna anger vilka generella stadsbyggnadsgrepp som ska ligga till grund för den fysiska planeringen och vilka mål som ska uppnås. Strategierna indelas tematiskt i de tre paren Stadsliv & Täthet, Kunskapsstråket & Noder och Grönska & Hållbarhet.

Principer för planeringen

Listan med planeringsprinciper (s 98-99) omsätter de sex strategierna i konkreta krav på eller anvisningar för byggnaders och utemiljöers övergripande utformning. Här preciseras vilka planerings- och förändringsåtgärder som behövs för att strategiernas mål ska uppnås. Planeringsprinciperna är avsedda både som ett stöd och en checklista att använda i det praktiska utvecklings- och implementeringsarbetet projekt för projekt. Principerna gäller för både nybyggnad och ombyggnad av platser och byggnader.

Projektplan

I projektplanen (s 104-105) redovisas pågående och planerade projekt inom campus. Projektplanen ska vara ett levande dokument, öppet för nya behov och lösningar. Ett utvecklingsarbete i dialog med främst Lunds kommun fortsätter. Projektplanen kommer att revideras kontinuerligt och finnas tillgänglig också som separat blad.

Tillsammans fungerar de sex strategierna, planeringsprinciperna och projektplanen som en sammanfattning av Campusplanen.

SEX STRATEGIER

UNIVERSITETET I STADSLIVET

Skapa möten och utveckling genom funktionsmix

TÄTHET OCH NÄRHET

Integrera genom strategisk förtätning

KUNSKAPSSTRÅKET I FOKUS

Stärk huvudstråk och tvärstråk för ökat flöde

NODER SOM MÖTESPLATSER

Vitalisera med täta och aktiva stadsrum

GRÖNT CAMPUS

Använd grönska som stadsbyggnadselement

HÅLLBART CAMPUS

Hushålla med mark och samverka med staden

PRINCIPER FÖR PLANERINGEN

Övergripande planeringsmål för miljön

- » Södra och Norra universitetsområdet ska sammanlänkas.
- » Närhet, dvs gångavstånd, ska eftersträvas.
- » Ett fysiskt definierat gång- och cykelstråk, Kunskapsstråket, ska utgöra central axel genom universitetsområdet.
- » Flödesalstrande verksamheter som service, caféer, restauranger och handel ska för att skapa spontana möten lokaliseras till Kunskapsstråket och dess noder.
- » Mötesplatser ska skapas vid naturliga noder utmed Kunskapsstråket.
- » Rummen mellan husen ska utvecklas och bidra till minskad skala och stärkta samband.
- » Aktiva fasader, dvs öppna bottenvåningar i entréfasader, ska synliggöra att campus är en kreativ miljö där en mångfald aktiviteter pågår hela dagen.
- » Campus ska utvecklas för ett folkliv dels året runt, dels 24/7 bl a genom att främst studentbostäder byggs.
- » Motions- och rekreationsmiljöer ska utvecklas och bidra till bättre användning av utomhusmiljön.
- » Kultur ska främjas och synliggöras.
- » Miljöer inom universitet och campus ska vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättningar.
- » Relevanta miljöer inom universitet och campus ska vara tvåspråkigt skyltade (sv/eng).
- » Universitetets områdesgränser ska mjukas upp genom ökad öppenhet och insyn.

Planering av byggnader/ombyggnader

- » Befintliga byggnaders karaktär och värden ska tillvaratas och utvecklas.
- » Byggnader, inredningar och utemiljöer ska vara föredömliga och gärna utgöra exempel på skandinavisk arkitektur och design.
- » Valfungerande kontakt mellan inne och ute ska säkras.
- » Entréer ska ha anslutande mötesplats inne och ute, utrustad med wi-fi.
- » Möteslokaler och -platser ska placeras nära entré och/eller centralt i byggnaden.
- » I undervisningsmiljöer ska lokalerna planeras så att de underlättar möten mellan lärare och studenter.
- » Lärosalar och studiemiljöer görs gemensamma och gärna områdesöverskridande.
- » Studiemiljöer ska tillhandahålla faciliteter som enskilt rum, grupprum, café eller matlagingsmöjlighet, wi-fi, rikligt med eluttag mm.
- » Caféer/restauranger, läsplatser och uppehållsytor ska samlas och ligga nära entrén samt vid frekventerade stråk. Lärosalar och föreläsningssalar ska helst ligga i nära anslutning.
- » Lunchrum ska placeras nära entréer och göras gemensamma och gärna områdesöverskridande.
- » Caféer/restauranger och faculty clubs ska placeras som centrala mötesplatser för människor från många discipliner.
- » Caféer/restauranger ska ha möjlighet till uteservering.

Planering av byggnader/ombyggnader vid Kunskapsstråket

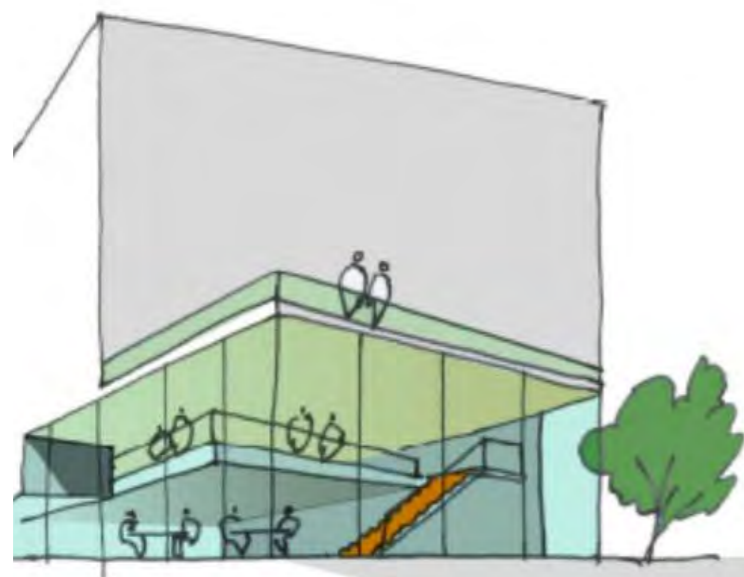
- » Huvudentréer ska vara orienterade mot stråket.
- » Föreläsningssalar ska placeras nära huvudentréer och med anslutande mötesplatser inne och ute.
- » Bibliotek, studiemiljöer och läsplatser ska placeras vid föreläsningssalar och caféer och i nära anslutning till stråket, fr a vid noderna.
- » Bottenvåningarna längs stråket ska vara öppna och göra stråket levande och tryggt.
- » Bottenvåningarna längs stråket ska vara skyltfönster för byggnadens verksamhet, t ex undervisning, forskning, kultur mm.
- » Caféer/restauranger ska för att göra Kunskapsstråket och noderna livliga vara orienterade mot stråket och ha möjlighet till uteservering.
- » Stråket ska intensifieras och förtätas även utan tillägg av nya byggnader.

Planering av grönska och utemiljö

- » Befintliga parkers/planterings karaktär och värden ska tillvaratas och grönskan utvecklas, t ex för ny användning eller för berikande av Kunskapsstråket.
- » Grönskan ska vara identitetsskapande.
- » Grönområden ska vara visuellt sammanhängande.
- » Grönområden ska erbjuda både sol och skugga.
- » Stora träd ska ses som en tillgång. Nya stora träd ska planteras fr a vid Astronomiska institutionen och på Norra universitetsområdet.
- » Siktlinjer ska förbättras och buskage tas bort till förmån för träd.
- » Skymmande buskage vid gång- och cykelstråk ska tas bort för en trygg miljö.
- » Gång- och cykelstråk ska ha god belysning för en trygg miljö.
- » Utemiljöer ska utformas med bänkar i soligt läge och för maximal utomhusvistelse.
- » Utemiljöer ska utformas som naturliga mötesplatser i bra spaningsläge.
- » Vattenmiljöer med möjlighet att sitta vid vatten ska utvecklas.
- » Utemiljön ska inte lösas hus för hus utan samordnas för en stark helhetslösning.

Planering av trafik och parkering

- » Gång- och cykeltrafiken ska rå över biltrafiken inom campus. Biltrafik ska ske på oskyddade trafikanters villkor.
- » Kunskapsstråkets cykelled ska tydliggöras och underlättas i uppførsbacken norrut. Farten nerför cykelstråket bör minskas.
- » Kunskapsstråkets övergångar ska stärkas, bl a vid Allhelgona Kyrkogata och Sölvegatan/Tornavägen.
- » Kunskapsstråkets tvärgator ska gärna utformas som shared space för att underlätta förflyttningar över stråket.
- » Biltrafik på shared space kan accepteras. På Norra universitetsområdet utvecklas sådana gator.
- » Cykelparkeringar ska vara tillräckligt stora, ha väl utformade cykelställ och finnas nära entréer men inte störa entréförhållanden.
- » Bilparkeringar ska finnas nära entréer men inte synas.

Förslag till Ekonomihögskolans tillbyggnad.
Skiss: Semrén & Månsson arkitekter.

Juridicums utemiljö i kan förädlas till ett attraktivt entréorg i söderläge.

I universitetsområdets miljöer finns befintliga värden att värna parallellt med förnyelse och förändring.

PROJEKTPLANEN – ETT LEVANDE DOKUMENT

Projektplanen (s 104-105) redovisar ett stort antal projekt varav många kommer att realiserats till år 2025. Vissa projekt är konkreta och ligger nära i tid. Andra anger främst expensionsytter och är ännu oidentifierade vad gäller både form och innehåll. Under Campusplanens planeringsperiod om femton år kommer projektplanen naturligt nog att förändras beroende dels på universitets egna önskemål, dels på samverkan med externa aktörer och intressenter. Så har till exempel medan Campusplanen utvecklats Region Skåne arbetat med ramprogram för sjukhusområdet och Södra universitetsområdet, och Lunds kommun med ramprogram för Ideonområdet och Brunnsberg. Kommunen planerar även ett ramprogram för Norra universitetsområdet. Detta innebär goda förutsättningar för helhetstänkande och fruktbart samarbete, men också att Campusplanen avvaktar med att redovisa projekt som till exempel LTH:s och de medicinska institutionernas utbyggnad som fastställda. Avsikten är att kontinuerligt hålla projektplanen aktuell och avspegla att vissa projekt färdigställts, några utgått och andra tillkommit. Därför kommer projektplanen att förses med revideringsdatum och finnas att tillgå i uppdaterad version som separat blad.

På projektplanen redovisas projekten i sex kategorier som anger art, konkretiseringsgrad och placering i tid:

P. Planerad byggnad. Pågående eller under utredning.

- O.** Ombyggnad. Pågående eller under utredning.
- U.** Utbyggnadsområde/kvarter. Utbyggnadsmöjlighet med förslag till struktur.
- F.** Förtättningsområde. Lägen lämpliga för förtätning där särskild hänsyn måste tas till befintlig miljö.
- M.** Markåtgärder. Upprustning, utveckling eller nyanläggning av plats eller park.
- K.** Kommunikation. Utveckling eller nyanläggning av gata eller stråk.

Eftersom projektplanen har ett kortare tidsperspektiv än Campusplanen som helhet, redovisas på projektplanen även aktuella ombyggnadsprojekt. På projektplanen anges ny- och ombyggnadsprojekt med projektnamn och läge, medan utbyggnads- och förtättningsområden enbart redovisas som ytor. Projektplanens projektförteckning kan komma att skilja sig från de förteckningar som hör till illustrationsplanens delområdesbeskrivningar, detta beroende på projektplanens kontinuerliga uppdatering.

CENTRALA UNIVERSITETSOMRÅDET

I universitetsområdets centrala delar finns inga stora utbyggnadsområden. Däremot finns möjligheter till viss förtätning och omvandling av parkeringsytter till byggd miljö. Sådana till ytan mindre projekt kan användas för att reparera och stärka såväl universitetsområdet som stadsmiljön. Där förtätning med byggnader av olika skäl inte kan ske, och där mellanrummens nuvarande utformning inte stödjer Campusplanens målbild, kan andra åtgärder i utemiljöerna bli aktuella.

Förslag till studentbostäder vid Tornavägen. Illustration: Metro arkitekter.

I kv. Paradis finns möjlighet att komplettera med ett par nya byggnader, göra mindre tillbyggnader och att bygga om. Utemiljön behöver också uppgraderas. Som helhet ska kvarteret utvecklas till ett attraktivt besöksmål där den lundensiska universitetsatmosfären tydligt kan upplevas, samtidigt som behoven hos kvarterets verksamheter och hos dem som har sin vardag här ska tillgodoses. För detta behövs bland annat komplettering med studieplatser och serveringsställen.

Södra sjukhusområdet kommer sannolikt att lämnas av Region Skåne och då ges möjlighet att där etablera nya verksamheter i både befintliga och nya byggnader. Läget vid Kunskapsstråket gör det önskvärt att framtida verksamheter har universitetsanknytning. Med nya öppningar i sjukhusområdets avskärmande byggnader mot söder och väster kan nya stråk skapas genom sjukhusområdet och vidare mot Centralstationen, Helgonabacken och området kring Sölvegatan. Sjukhusområdets befintliga grönska ska utvecklas och växtligheten behöver förnyas och struktureras. Den västra delen av Helgonavägen integreras med Helgonabackens park.

Projekt

Byggnadsprojekt: Om- och tillbyggnad i kv. Paradis. Om- och tillbyggnad av lämnade institutionsbyggnader och av UB. Tillbyggnad till Skissernas museum. Nytt växthus med café och butik i Botaniska trädgården, om- och nybyggnad som ger arbetsmiljöförbättringar och tillför attraktioner.

Utbyggnadsområde: Inga.

Förtättningsområde: Tillägg i Lundagård. Tillägg i kv. Paradis. Tillägg på södra sjukhusområdet i anslutning till Helgonabacken och HT-fakultetens byggnader.

Markåtgärder: Nytt torg i norra kv. Paradis. Nya öppningar vid Sandgatan och Bredgatan för bättre integration mellan kv. Paradis och stad. Nya öppningar vid Allhelgona Kyrkogata för bättre integration mellan kv. Paradis och södra sjukhusområdet. Utveckla grönytor för förbättrat samband mellan Helgonabacken, Sölvegatan och Botaniska trädgården.

Kommunikation: Nya gator/stråk för bättre integration mellan universitets- och sjukhusområdena och med omgivande stad.

SÖLVEGATAN MED KRINGOMRÅDE

Sölvegatan har karaktär av landsväg som leder ut från staden. Detta ska ändras. Istället ska Sölvegatan ges en utformning som knyter an till urbant mönster. Gatans kvaliteter ska utvecklas genom nedbruten skala, fasader i gatuliv och åtgärder som underlättar rörelse över gatan. Utmed Sölvegatan finns goda möjligheter till såväl större utbyggnader som förtätningar. Nybyggnationerna bör utnyttjas för att i de nya husen lägga till publika verksamheter och attraktioner i bottenvåningarna. De flesta projekt skapar lokaler och platser för akademiskt användande, men det tillkommer också nya funktioner som svarar mot studenters och universitetspersonals behov av bostäder, service, god arbetsmiljö och fritidsverksamhet samt behovet av samverkan med näringsliv och samhälle.

Förslag till utbyggnad av Ekonomihögskolan mot Norra universitetsområdets stråk. Illustration: Semrén & Månsson arkitekter.

Det behövs fler sammanlänkande tvärgator till Sölvegatan och Norra universitetsområdet för ett bättre utbyte människor emellan och för ett bättre flöde mellan stadens olika områden. Sölvegatan ska också få mer karaktär av vistelsezon för människor som rör sig utmed och över gatan.

Projekt

Byggnadsprojekt: Till- och ombyggnad av f d Zoologen till nytt centrum för HT-fakulteten, LUX. Ombyggnad Fysicum.

Utbyggnadsområde: Parkeringsplats norr om Geocentrum. Parkeringsplats på sjukhusområdet norr om LUX. Område nordost om Fysicum, som bör användas för att öka kontakt mellan Södra och Norra universitetsområdet och ta bort barriäreffekten av stort vägområde och nivåskillnaderna mellan hus och gata.

Förtätningsovmråde: Tillägg av lokaler med bl a publika funktioner och service i anslutning till Professorsplatsen och entréområdena vid BMC och Fysicum.

Markåtgärder: Utveckling av Professorsplatsen för att ta till vara det stora flödet av förbipasserande och platsens potential som träffpunkt. Utveckling av grönska kring vattenreservoarerna och Astronomiska institutionen för att minska skalan, tillföra intimitet i området och minska det upplevda avståndet mellan Södra och Norra universitetsområdet.

Kommunikation: Utveckling av Sölvegatan till stadsgata och vistelsezon med bl a passager som prioriterar rörelse över gatan. Utveckling av tvärgator till Sölvegatan för att öka kontakten mellan universitets- och sjukhusområdena och med omgivande stad.

NORRA UNIVERSITETSOMRÅDET

På Norra universitetsområdet är utbyggnadsmöjligheterna stora. Det kommer att dröja länge innan området är fullt utbyggt, men redan med tidiga projekt kan skalan minskas, intimiteten öka och flödet av människor på utvalda platser växa. Området behöver förse med identitetsskapande attraktioner. Ett av Campusplanens kraftfulla grepp är att stärka och utveckla befintligt parkområde som grön kontrast till omgivande tät bebyggelse. En bärande idé är också att den centrala parkens användning ska breddas och parken inta en självklar plats bland Lunds publika parker. Sjöarna och vattentemat ska tas tillvara och utvecklas både för studenternas evenemang och för att ge området en stark egen karaktär.

Ett annat viktigt utvecklingsområde med identitetsstärkande potential är det nya stadspartiet Universitetsplatån. Här ligger universitetets nya förvaltningsbyggnad och här har Lundalänken sin hållplats. På Universitetsplatån kan nya torgmiljöer utvecklas med stora flöden av människor som tar sig till och från Norra universitetsområdet. Dessa flöden utnyttjas till att etablera service, som i sin tur ytterligare kan öka platsens dragningskraft. På Universitetsplatån görs övergången mellan Södra och Norra universitetsområdet trygg och attraktiv med trädplanteringar och ändrad gatuprofil så att Tornavägens karaktär av tung trafikled tonas ner och de stora gång- och cykelströmmarna i nordsydlig riktning prioriteras.

Universitetsplatån vid planerade spårvagnshållplatsen. Illustration: Henrik Jais Nielsen & Mats White arkitekter.

Ett radikalt ställningstagande är att göra John Ericssons väg till huvudgata för biltrafik och förvandla resten av Norra universitetsområdet till shared space-område. Här ska ges goda möjligheter att nå byggnader med bil, men bilkörning sker på de gåendes och cyklandes villkor. Korsningen Sölvegatan/John Ericssons väg på Universitetsplatån kommer att utvecklas till en intensiv nod för kollektivtrafik med möjlighet att bekvämt växla mellan färdmedel och linjer. Härifrån fortsätter Kunskapsstråket, först rakt mot öster och Medicon Village och sedan, via Ideonområdet, mot nordost och Max IV och ESS.

För att underlätta orienteringen är det viktigt att Kunskapsstråkets förgreningar kopplas på just vid trafiknoden Universitetsplatån. Här knyts till Kunskapsstråket dels ett nordligt stråk mot Ekologihuset, dels ett sydligt stråk mot Ekonomihögskolan. Intill Norra universitetsområdet ligger också Ideon, en av Sveriges första Science Parks. Gränsen mellan universitetsområdet och Ideon är olyckligt skarp. De två områdena bör kopplas samman och flätas in i varandra samt kompletteras med bostäder och nödvändig service.

Ett av Lunds stora problem är bristen på bostäder – och speciellt för studenter. Kring Norra universitetsområdet finns goda möjligheter till förtätningar och etablering av olika bostadstyper. Studentbostadshus kan med fördel byggas på universitetsområdet och i anslutning till befintliga studentbostäder. Mot Smörlyckan kan en relativt stor volym bostäder, som kan hyras av studenter eller andra, etableras.

Projekt

Byggnadsprojekt: Ny förvaltningsbyggnad för universitetet. Till- och ombyggnad av Mattehusets annex. Till- och ombyggnad av Ekonomihögskolan. Nya studentbostadshus. Ombyggnader i äldre institutionsbyggnader och Medicon Villages lokaler.

Utbyggnadsområde: Tät exploatering på Universitetsplatån och området norr och väster om Baravägen. Utbyggnad och förtätning utmed västra, i viss mån också östra, kanten av centrala parken.

Förtätningsovmråde: Utbyggnad med främst bostäder mot Smörlyckan. Utbyggnad i anslutning till och norr om Kemicentrum. Utbyggnad på parkeringsplatser och obebyggda kvarter i hela området mot Ideon.

Markåtgärder: Utveckling av nya stadsrum/torg i samband med etablering av nya byggnader på Universitetsplatån. Utveckling av hållplatslägen för kollektivtrafik. Utveckling av parken för ökad attraktion och användning, samt utveckling av dagvattenhantering och vattentemat i området runt Sjöarna.

Kommunikation: Omgestaltning av Tornavägen mellan Södra och Norra universitetsområdet. Omstrukturering av flera gator och gatukaraktärer på Norra universitetsområdet. Utveckling av tydliga stråk mot Brunnsberg, Medicon Village och Ekonomihögskolan.

KONTINUERLIG UPPDATERING

Vid nyupplagor och print-on-demand-utskrifter kommer projektplanen att uppdateras för att behålla sin aktualitet som sammanfattande dokument för universitetets planering av den fysiska miljön.

PROJEKTPLAN CAMPUS 2025

BYGGNADSPROJEKT

NY- eller TILLBYGGNAD
Pågående eller under utredning

 Planerad utbyggnad

- P.1 Studiecetrum
- P.2 Skissernas museum
- P.3 HT-centrum LUX
- P.4 Förvaltningsbyggnad
- P.5 Studentbostäder Helsingkrona nation
- P.6 Ekonomihögskolan
- P.7 Studentbostäder, tillfälliga

OMBYGGNAD
Pågående eller under utredning

 Större ombyggnadsprojekt

- O.1 Kungshuset
- O.2 Archeologicum
- O.3 Eden
- O.4 Psykologen
- O.5 Gamla kirurgen
- O.6 Teologicum
- O.7 Pedagogen
- O.8 Valvet
- O.9 UB med bokarkiv
- O.10 Institutionsbyggnader
- O.11 Botaniska museet
- O.12 Växthus mm Botan
- O.13 Delar av Fysicum
- O.14 Motorlab
- O.15 Max I-III
- O.16 Matteannexet
- O.17 V-huset
- O.18 F.d. Sigmahuset
- O.19 Kemacentrum 4
- O.20 Medicon Village

FÖRTÄTNINGS- OCH UTBYGGNADSMÖJLIGHET
se Campusplanens delområden

 Utbyggnadsområde

 Förtätningsområde

 Utbyggnadsmöjlighet utanför campus

MARKÅTGÄRDER

 Parkanläggning

 Torg/entréplatser

- M.1 Entréplats Juridicum
- M.2 Universitetsplatsen
- M.3 Trädgårdspromenaden
- M.4 Paradistorget
- M.5 Professorsplatsen
- M.6 Astronomiparken
- M.7 Entréplats förvaltningsbyggnad
- M.8 Sjöprojektet
- M.9 Experimentlekplatsen
- M.10 Översyn vatten och grönska i nya stadsrum
- M.11 Evenemangsparken
- M.12 Ideontorget

övriga markåtgärder
se Campusplanens delområden

KOMMUNIKATION

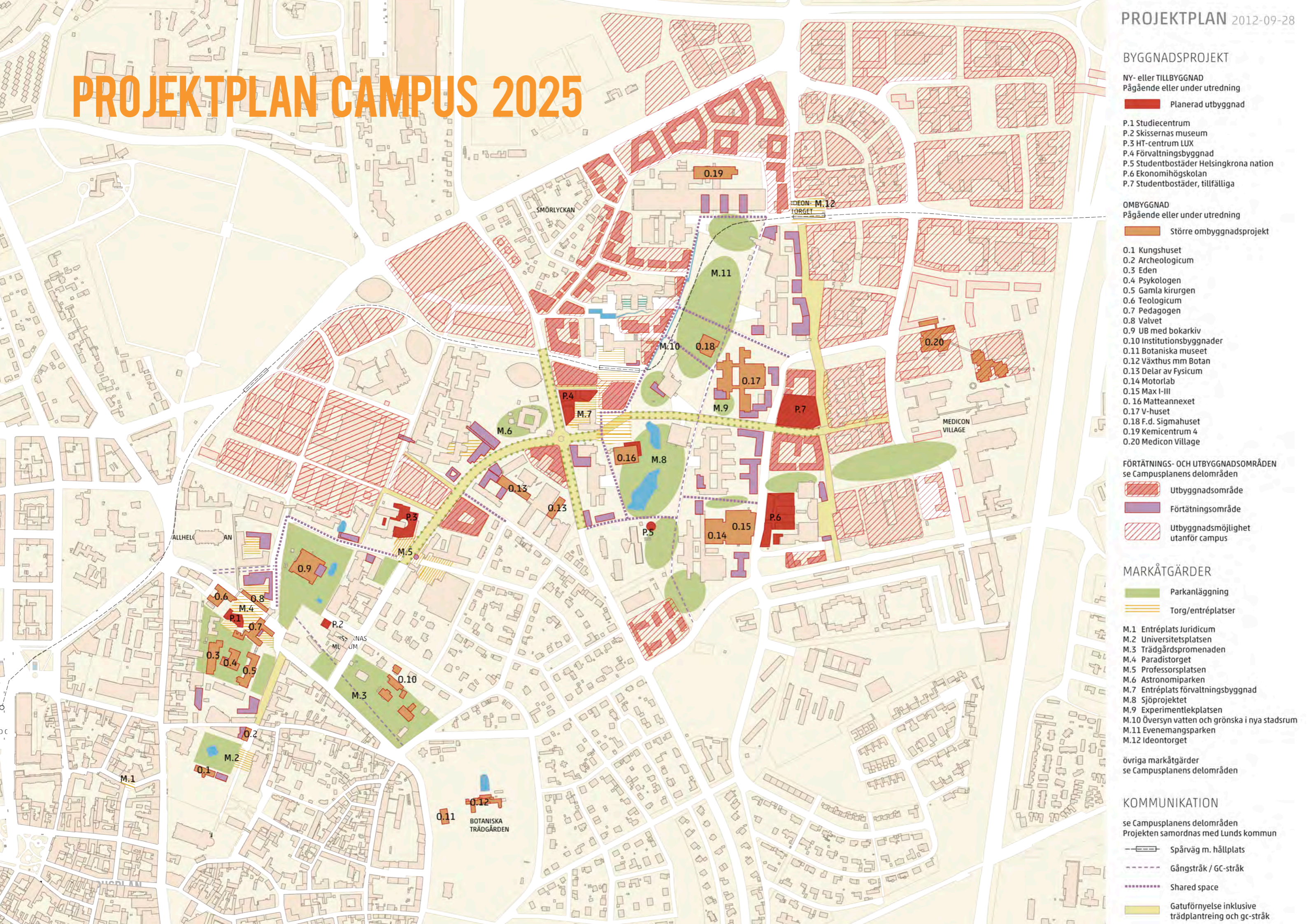
se Campusplanens delområden
Projekten samordnas med Lunds kommun

 Spårväg m. hållplats

 Gångstråk / GC-stråk

 Shared space

 Gatuförnyelse inklusive trädplantering och gc-stråk

LUNDS
UNIVERSITET

AKADEMISKA HUS